

TOTTELEVAISUUSKOKEEN SÄÄNNÖT JA KOEOHJEET

Osa A, Säännöt voimassa 1.1.2020 lähtien.

Osa B1, Järjestämisohjeet voimassa 1.1.2020 lähtien.

Osa B2, Suoritus- ja arvosteluohjeet voimassa 1.8.2015 lähtien.

SISÄLTÖ

A KOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOKEEN SÄÄNNÖT	4
1. Tottelevaisuuskokeiden tarkoitus	4
2. Kokeen luonne.....	4
3. Koiran osallistumisoikeus ja sen rajoittaminen	4
4. Jääviyssääntö.....	5
5. Kokeen siirto tai peruutus	5
6. Kokeen järjestäminen.....	5
7. Kokeen ylituomari ja arvostelutuomarit.....	5
8. Tottelevaisuuskokeen liikkeet ja arvosanat.....	6
9. Koeluokat, palkinnot ja saavutukset.....	6
10. Tarvikkeet ja apuvälineet	7
11. Kokeen kulku ja erityismääräyksiä kokeesta	7
12. Valitukset ja erimielisyydet.....	8
13. Muutokset sääntöihin ja ohjeisiin	8
14. Pakottavat syyt	8
B TOTTELEVAISUUSKOKEEN KOEOHJEET.....	9
B1. Tottelevaisuuskokeen järjestämisohje	9
15. Muutokset koeohjeiden järjestämisohjeeseen	9
16. Tottelevaisuuskokeen järjestämislupa	9
16.1 Tottelevaisuuskokeen anominen	9
16.2 Luvan anoja ja järjestelyvastaava	9
16.3 Anomisen määräaika	9
16.4 Anomuksen sisältö.....	10
16.5 Anomuksen osoittaminen	10
16.6 Kokeesta ilmoittaminen ja tiedottaminen.....	10
16.7 Viranomaisluvut.....	10
17. Koeorganisaatio.....	10
17.1 Kokeen järjestäjä	10
17.2 Kokeen ylituomari.....	11
17.3 Kokeen toimitsijat.....	11
17.4 Tuomarin työskentelyaika ja arvosteltavat koiramäärät, toimitsijoiden työskentelyaika	11

18. Ilmoittautuminen kokeeseen ja siitä poisjääminen	11
18.1 Ilmoittautuminen.....	11
18.2 Jälki-ilmoittautuminen.....	11
18.3 Ilmoittautuminen koepaikalla	11
18.4 Poisjääminen	12
19. Kokeiden tulokset	12
19.1 Kilpailukirja ja tulosten merkitseminen.....	12
19.2 Tulosten tarkastaminen, tallentaminen ja vahvistaminen.....	12
20. Palkinnot ja koeluokat	13
20.1 Palkinnot ja koeluokasta siirtymisvelvoitteet.....	13
20.2 Kunniapalkinnot ja sijoitukset	14
21. Kohtuuton häiriö kokeen aikana, koiran häiritsevä tai aggressiivinen käytös	14
21.1 Ulkopuolinen häiriö ja kohtuuton häiriö	14
21.2 Kilpailutauon määrääminen ja kilpailukiellon esittäminen	14
22. Muita ohjeita kokeesta.....	15
23. Kehät, koetarvikkeet ja -välineet.....	16
23.1 Arvostelukehä.....	16
23.2 Koetarvikkeet ja -välineet.....	16
23.3 Liikkeiden suunnittelua ja malleja	19
24. Muutokset koeohjeisiin	23
B2. KOKEEN LIIKKEET, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJEET.....	23
2.1 Tottelevaisuuskokeen koeluokat, liikkeet ja niiden kertoimet.....	23
2.2. Suoritus- ja arvosteluohjeet	25
2.2.1 Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet.....	26
Yleiset liikkeiden suoritusohjeet	26
Yleiset liikkeiden arvosteluohjeet	31
2.2.2 Luokka- ja liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet.....	35
Alokasluokka	35
Voittajaluokka	51
Erikoisvoittajaluokka	63
EVL – 10 Kauko-ohjaus Kerroin 4	77
Liite 1	78

KOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOEEN (TOKO) SÄÄNNÖT JA KOEOHJEET

Tottelevaisuuskokeissa (TOKO) noudatetaan tottelevaisuuskokeiden sääntöjä (A) ja koeohjeita (B).

Koeohjeet käsittävät osat B1 järjestämisohjeet ja B2 suoritus- ja arvosteluohjeet.

A KOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOEEN SÄÄNNÖT

Suomen Palveluskoiraliitto ry:n yleiskokouksen hyväksymät 6.4.2019. Suomen Kennelliitto ry:n valtuuston hyväksymät 23.11.2019. Säännöt tulevat voimaan 1.1.2020.

Näitä sääntöjä täydentävät tottelevaisuuskokeen voimassa olevat koeohjeet. Kohdat, joissa viitataan Kennelliiton kulloinkin voimassa oleviin ohjeisiin, löytyvät liitevihosta ”Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet”.

1. TOTTELEVAISUUSKOEIDEN TARKOITUS

Tottelevaisuuskoulutuksen tavoitteena on iloinen, tottelevainen, onnellinen ja hyvinvoiva koira.

Koulutus opettaa koiralle miellyttävää ja hallittua käyttäytymistä sekä koiran ohjaajalle parempaa ymmärrystä koiran käyttäytymisestä ja oikeaa ja asiallista koiran käsittelytaitoa.

Tottelevaisuuskokeessa testataan koulutuksen tulosta, arvioidaan koiran ja ohjaajan välistä yhteistyötä sekä heidän kykyään suorittaa annettuja tehtäviä suoritusohjeiden mukaisesti. Koetoiminnan tavoitteena on myös lisätä tietoa koiran oppimiskyvystä sekä koulutuksen mahdollisuuksista parantaa koiran yhteiskuntakelpoisuutta. Lisäksi tavoitteena on eläinystävällisen ja terveen kilpailuhengen luominen sekä harrastuksen lisääminen.

Suorituksissa arvostetaan koiran ja ohjaajan iloista yhteistyötä.

2. KOKEEN LUONNE

Tottelevaisuuskokeet ovat joko

- yleisiä
- yhdistysten jäsenten välisiä kokeita ja kilpailuja,
- rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja, joihin osallistumisesta määrätään erillisellä Kennelliiton hallituksen vahvistamalla säännöllä tai ohjeella tai
- kansainvälisiä kokeita.

3. KOIRAN OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Vastaava koetoimitsija tai ylituomari tarkastaa koiran osallistumisoikeuden. Kokeisiin saavat osallistua 10 kuukautta täyttäneet koirat alla mainituin rajoituksin. Osallistuminen erikoisvoittajaluokkaan edellyttää, että koira on vähintään 15 kuukauden ikäinen.

Koiralla on oikeus osallistua saman kokeen aikana vain yhteen luokkaan.

Sama ohjaaja saa kilpailla vain yhdellä koiralla kussakin luokassa, lukuun ottamatta erikoisvoittajaluokkaa, jossa ohjaaja voi kilpailla kahdella koiralla, mikäli tämä on koejärjestelyjen kannalta mahdollista.

Koiran ohjaajaa ei saa vaihtaa kokeen aikana.

Kokeisiin ei saa osallistua

1. Sairas koira.
2. Kiimainen narttu, lukuun ottamatta SM-kokeen erikoisvoittajaluokkaa ja edustusjoukkueen valintakokeita.
3. Narttu 30 vrk ennen odotettua synnytystä (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 42 vrk synnytyksen jälkeen. Huomaa! Kansainvälisiin tottelevaisuuskokeisiin ja TOKO:n maailmanmestaruuskokeisiin eivät saa osallistua nartut, joiden tulevaan synnytykseen on vähemmän kuin neljä viikkoa tai joiden synnytyksestä on kulunut alle kaksitoista viikkoa.
4. Koira, jota ei ole tunnistusmerkitty ja merkitty johonkin rekisteriin.
5. Koira, jolla on epäselvä tatuointi tai toimimaton mikrosiru.
6. Koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassa olevia rokotusmääräyksiä ja typistämiskieltoa koskevia määräyksiä.
7. Koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassaolevia antidoping-määräyksiä.
8. Koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille.
9. Koetauolle määrätty koira. Koetaukoon liittyvät ohjeet määritellään koeohjeissa.

Kansainväliseen tottelevaisuuskokeeseen osallistuvan koiran tulee olla palkittu ainakin kerran aikaisemmin maansa korkeimmassa tottelevaisuuskoeluokassa (erikoisvoittajaluokka / class 3). Muilta osin kansainvälisen tottelevaisuuskokeen osallistumisoikeus määritellään kansainvälisen tottelevaisuuskokeen säännöissä.

4. JÄÄVIYSSÄÄNTÖ

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa yleistä jääviyssääntöä.

5. KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTUS

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta kokeiden ja kilpailujen ajankohdan siirrosta tai peruuttamisesta.

6. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeen järjestämisessä noudatetaan tottelevaisuuskokeen koeohjetta.

Kansainväliset kokeet

Kansainvälisessä tottelevaisuuskokeessa noudatetaan FCI:n kansainvälisen tottelevaisuuskokeen sääntöä, suoritus- ja arvosteluohjetta. Kansainvälinen koe anotaan FCI:ltä. Kansainvälisen kokeen myöntää FCI.

7. KOKEEN YLITUOMARI JA ARVOSTELUTUOMARIT

7.1 Tottelevaisuuskokeen ylituomari

Tottelevaisuuskokeen ylituomarin tulee olla Kennelliiton päteväimä tottelevaisuuskokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvosteluoikeus ja joka on Kennelliiton jäsen.

7.2 Tottelevaisuuskokeen arvostelutuomarit

Tottelevaisuuskokeen arvostelevalle tuomarille tulee olla pätevyty tottelevaisuuskokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvosteluoikeus ja joka on Kennelliiton jäsen.

Suomessa arvostelevalle ulkomaalaisen tottelevaisuuskoetuomarin tulee olla FCI:n hyväksymän maan kennelkeskusjärjestön tottelevaisuuskokeisiin päteväimä ylituomari tai kansainvälinen tottelevaisuuskoetuomari ja ko. kennelkeskusjärjestön jäsen. Hänellä tulee olla voimassaoleva arvosteluoikeus ja hänen tulee olla perehtynyt Suomessa käytössä oleviin tottelevaisuuskokeen suoritus- ja arvosteluohjeisiin.

Kokeen ylituomari arvostelee kokeen korkeimman luokan, lukuun ottamatta tottelevaisuuskokeen koeohjeissa mainittuja kokeita ja tilanteita.

Ulkomaalaisen tuomarin tuomari- ja arvosteluoikeudet tulee varmistaa.

8. TOTTELEVAISUUSKOKEEN LIIKKEET JA ARVOSANAT

Tottelevaisuuskokeen liikkeet suoritetaan ja arvosanat määräytyvät tottelevaisuuskokeen koeohjeen mukaan.

Arvosanat

Arvosanat suorituksista ovat 0, 5, 5½, 6, 6½, 7, 7½, 8, 8½, 9, 9½ ja 10.

9. KOELUOKAT, PALKINNOT JA SAAVUTUKSET

Alokasluokka (ALO) (Novice class)

Kymmenen kuukautta täyttäneille koirille, jotka eivät ole saavuttaneet kolmea 1-palkintoa alokasluokassa.

Koiran tulee siirtyä avoimeen luokkaan sen saavutettua kolmannen 1-palkinnon alokasluokassa.

Avoin luokka (AVO) (Class 1)

Koirille, jotka aikaisemmin ovat saaneet vähintään yhden 1-palkinnon alokasluokassa. Koeohjeissa on määriteltä siirtymisvelvoite.

Voittajaluokka (VOI) (Class 2)

Koirille, jotka aikaisemmin ovat saaneet vähintään yhden 1-palkinnon avoimessa luokassa. Koeohjeissa on määriteltä siirtymisvelvoite.

Erikoisvoittajaluokka (EVL) (Class 3)

15 kuukautta täyttäneille koirille, jotka ovat aikaisemmin saaneet vähintään yhden 1-palkinnon voittajaluokassa.

Koeohjeissa määritellään koiran oikeus jatkaa kilpailemista luokassa sen saatua ko. luokan koulutustunnuksen. Lisäksi koeohjeissa määritellään koiran mahdollisuudesta valita kilpailuluokkansa sen saavutettua veteraanin iän. Ikä määritellään koeohjeissa.

Koeohjeissa määritellään ulkomaalaisen koiran koeluokka sekä sellaisen koiran koeluokka, jolla ei ole siirtymisoikeutta avoimeen luokkaan syystä ettei koiran kotimaassa ole kansallista alokasluokkaa.

Alokasluokan palkinnot:

160–200 pistettä	1-palkinto
140–alle 160 pistettä	2-palkinto
100–alle 140 pistettä	3-palkinto

Avoimen luokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Voittajaluokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Erikoisvoittajaluokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Kunniapalkinto

Tuomari voi halutessaan antaa kunniapalkinnon 1-palkinnon saaneille koirille. Kunniapalkinnon antamisessa noudatetaan tottelevaisuuskokeen koeohjeissa mainittuja kriteereitä.

Koulutustunnus ja mitali

Koulutustunnukset ja mitalit jaetaan jokaisessa luokassa koiran saavuttaessa kolmannen 1-palkinnon kyseisessä luokassa.

- Alokasluokassa koulutustunnus on TK1 ja pronssinen mitali.
- Avoimessa luokassa koulutustunnus on TK2 ja hopeinen mitali.
- Voittajaluokassa koulutustunnus on TK3 ja kultainen mitali.
- Erikoisvoittajaluokassa koulutustunnus on TK4 ja kultainen mitali lehväkehyksin.

10. TARVIKKEET JA APUVÄLINEET

Kokeen järjestäjän tulee varata koepaikalle voimassaolevat tottelevaisuuskokeen säännöt ja koeohjeet sekä Kennelliiton yleiset kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet.

Kokeen järjestäjän tulee varata voimassa olevan tottelevaisuuskokeen koeohjeen mukaiset lomakkeet ja tarvikkeet koepaikalle.

11. KOKEEN KULKU JA ERITYISMÄÄRÄYKSIÄ KOKEESTA

11.1 Kokeen ja koesuorituksen alkaminen sekä kokeen päätyminen

Kokeen katsotaan alkavan viimeistään puoli tuntia ennen ensimmäistä arvosteltavaa luokkaa.

Arvokilpailuissa (kuten valintakokeet, SM) saatetaan ilmoittaa kokeen alkamisajankohdaksi aiempi ajankohta, jolloin kokeen katsotaan alkava puoli tuntia ennen järjestäjän ilmoittamaa alkamisajankohtaa.

Koe katsotaan päättyneeksi tunnin kuluttua viimeisen luokan palkintojenjaosta.

Koesuoritukset alkavat koiran tullessa kehään.

Tuomari tai liikkeenohjaaja antaa kilpailijalle luvan liikkeiden suorituksiin, ellei suoritusohjeissa toisin mainita.

11.2 Koesuorituksen tai liikkeen keskeyttäminen tai hylkääminen.

Tuomari tai ohjaaja voi keskeyttää koesuorituksen koiran tai ohjaajan loukkaantumisen takia. Koirakon saavuttamat pisteet jäävät voimaan ja koirakko voidaan palkita.

Ohjaaja voi keskeyttää koesuorituksensa: ohjaaja luopuu, jolloin koirakko menettää saavutetut pisteensä.

Tuomari voi keskeyttää koiran liikesuorituksen ja ko. liike on hylätty. Syitä liikesuorituksen keskeyttämiseen voivat olla esimerkiksi osaamattomuus tai selvä haluttomuus suorittaa liike, hallitsematon käyttäytyminen, jatkuva vinkuminen tai haukkuminen.

Tuomari voi hylätä koirakon koesuorituksen, jolloin koirakko menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa pisteet. Hylkäämisen syitä voivat olla esimerkiksi vihainen käyttäytyminen, ulkopuolinen apu, lelujen tai makupalojen tuominen kehään, koiran rankaiseminen, annettujen ohjeiden noudattamatta jättäminen, koiran karkaaminen, jatkuva häiritsevä haukkuminen, hallitsematon käyttäytyminen tai selvä haluttomuus.

11.3 Käyttäytyminen koepaikalla

Kokeessa on noudatettava tuomarin sekä järjestäjän ohjeita ja määräyksiä sekä esiinnyttävä muutenkin moitteettomasti kokeen ajan. Mikäli kokeeseen osallistuva henkilö käyttäytyy kokeessa sopimattomasti esim. päihtyneenä, arvostelee tuomaria, kurittaa omaa tai toisen koiraa tai toimii vilpillisesti, tulee kokeen ylituomarin sulkea ao. henkilö pois kokeesta. Asiasta on tehtävä merkintä koepöytäkirjan tuomarikertomukseen. Kokeesta pois suljettu osallistuja menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa tulokset. Vakavat tapaukset on kokeen ylituomarin ilmoitettava Kennelliitolle.

11.4 Ohjaajan velvollisuudet

Ohjaajan tulee seurata sääntöjä ja annettuja ohjeita. Koiran rankaiseminen kokeen aikana on kielletty. Jos

ohjaaja ei noudata näitä määräyksiä tai käyttäytyy sopimattomasti, tulee tuomarin keskeyttää ja hylätä koesuoritus.

Koiran omistaja ja ohjaaja vastaavat kokeen aikana koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista. Ilmoittautumalla kokeeseen koiran omistaja ja ohjaaja hyväksyvät tämän sääntökohdan.

Ulkopuolisen avun, makupalojen, lelujen tms. käyttäminen koesuoritusten aikana on kielletty.

Eläinsuojelulain ja Kennelliiton ohjeiden vastaiset välineet ja menettelyt ovat kiellettyjä. Koeohjeissa on kuvattu välineitä ja menettelyjä, jotka ovat tottelevaisuuskokeessa kiellettyjä.

11.5 Koiran vihainen käyttäytyminen koepaikalla

Koira, joka yrittää kokeen aikana purra ihmistä tai toista koiraa, suljetaan pois kokeesta ja koirakko menettää kaikki saavuttamansa pisteet ja tulokset. Asiasta on tehtävä merkintä koepöytäkirjan tuomarikertomukseen ja tehtävä erikseen Kennelliitolle ilmoitus.

Menettelyssä noudatetaan Kennelliiton ohjetta "Koiran käyttäytymisestä kokeissa tehtävät ilmoitukset, niiden käsittely ja seuraamukset".

Lisäksi noudatetaan Palveluskoiraliiton ohjeita kilpailutauon ja kilpailukiellon määrittämisestä, jotka on esitetty koeohjeiden järjestämisohjeissa.

11.6 Erityismääräykset ja ohjeet

Ohjaajan, joka haluaa käyttää muita apuvälineitä tai muuten poiketa näistä säännöistä ja ohjeista, on pyydettävä erikoislupa Palveluskoiraliitolta sekä perusteltava pyyntönsä. Asiasta on esitettävä saatu kirjallinen erikoislupa arvostelevalle tuomarille.

Pysyvästi vammautunut ohjaaja, joka ei vammansa vuoksi voi ohjata koiraa koeohjeen edellyttämällä tavalla, saa ohjata koiraansa koesäännöissä ja koeohjeissa poikkeavalla tavalla. Ohjaustapa on ilmoitettava tuomarille hyväksyttäväksi ennen kokeen alkua.

12. VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassaolevaa yleistä ohjetta. Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

13. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN JA OHJEISIIN

Muutokset näihin sääntöihin vahvistaa Kennelliiton valtuusto Palveluskoiraliiton yleisen kokouksen esityksestä. Koeohjeet sekä suoritus- ja arvosteluohjeet vahvistaa Kennelliitto.

14. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä.

Sääntöjen liitteenä on Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet.

B TOTTELEVAISUUSKOKEEN KOEOHJEET

Tottelevaisuuskokeissa (TOKO) noudatetaan tottelevaisuuskokeiden sääntöjä (A) ja koeohjeita (B).

Koeohjeet käsittävät osat

- B1 järjestämisohteet ja
- B2 suoritus- ja arvosteluohjeet.

Tottelevaisuuskokeen säännöt on hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 23.11.2019 Palveluskoiraliiton esityksestä. Tottelevaisuuskokeen koeohjeen osa B1 on hyväksytty Kennelliitossa 11.12.2019 Palveluskoiraliiton esityksestä.

Kaikissa virallisissa tottelevaisuuskokeissa noudatetaan tottelevaisuuskokeen sääntöjä ja näitä koeohjeita.

B1. TOTTELEVAISUUSKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE

15. MUUTOKSET KOEOHJEIDEN JÄRJESTÄMISOHJEeseen

Muutokset koeohjeiden järjestämisohjeeseen tekee Kennelliiton koe- ja kilpailutoimikunta Palveluskoiraliiton esityksestä.

16. TOTTELEVAISUUSKOKEEN JÄRJESTÄMISLUPA

16.1 Tottelevaisuuskokeen anominen

Kokeiden anomisessa noudatetaan Kennelliiton määräaikaismoitusten aikatauluja ja tottelevaisuuskokeen sääntöjä ja koeohjeita. Lisäksi noudatetaan Suomen Palveluskoiraliiton ohjeita kokeiden anomisesta sähköisen tapahtumatietojärjestelmän avulla.

Kennelliitto anoo kansainväliset kokeet FCI:ltä. Anomuksessa tulee olla Palveluskoiraliiton puolta. Suomen mestaruuskokeet (SM) anotaan Kennelliitolta. Anomuksessa tulee olla Palveluskoiraliiton puolto.

16.2 Luvan anoja ja järjestelyvastaava

Järjestävä yhdistys anoo kokeiden toimenpanoluvat. Järjestävän yhdistyksen tulee olla Kennelliiton jäsen.

Kokeiden järjestelyistä huolehtii järjestävän yhdistyksen nimeämä koetoimikunta.

- Kokeita saavat järjestää:
- Kennelliitto
- Kennelpiirit
- Rotujärjestöt
- Rotua harrastava yhdistykset
- Kennelliiton jäsenyhdistykset
- Lajiliitot.

Erikoisvoittajaluokka voidaan anoa kansainväliseksi kokeeksi. Kennelliitto lähettää anomuksen FCI:lle. Anomukseen tarvitaan Palveluskoiraliiton puolto.

16.3 Anomisen määräaika

Kokeet ja kilpailut anotaan Palveluskoiraliitolta noudattaen sen ohjeita kokeiden ja kilpailujen anomisesta.

Yli kymmenen koiran kokeet tai kilpailut anotaan viimeistään kaksi kuukautta ennen koepäivää. Esimerkiksi 1.9. järjestettävä koe anotaan viimeistään 1.7.

Enintään kymmenen koiran ja yhden koelajin kokeet anotaan Palveluskoiraliitosta viimeistään kuukautta ennen koe- tai kilpailupäivää.

Kansainväliset kokeet tulee anoa viimeistään 6 kuukautta ennen koetta. Kansainväliset kokeet anotaan Palveluskoiraliitolta.

SM-kokeet tulee anoa Kennelliiton määräaikaismoitusohjeiden mukaisesti. Kokeet anotaan Virkku-koe- ja kilpailujärjestelmän kautta.

16.4 Anomuksen sisältö

- Koeanomuksessa on mainittava
- Järjestävä yhdistys
- Kokeen nimi ja luonne
- Osanottorajoitukset
- Kokeen ajankohta ja koepaikka
- Koeluokat
- Osanottomaksun suuruus
- Kenelle ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan
- Tehtävään suostuneen ylituomarin nimi ja hänen varamiehensä
- Vastaava koetoimitsija.

Kokeiden rajoittamisessa noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta kokeiden rajoittamisesta.

Ilmoittautuneille tulee ilmoittaa kokeeseen pääsystä mahdollisimman pian ilmoittautumisajan päätyttyä.

16.5 Anomuksen osoittaminen

Kokeen anomisessa noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta. Anomus osoitetaan Suomen Palveluskoiraliitolle ja anotaan Suomen Palveluskoiraliiton tapahtumatietojärjestelmän kautta.

16.6 Kokeesta ilmoittaminen ja tiedottaminen

Kokeen myöntäjä toimittaa myöntämistään kokeista tiedot Kennelliitolle julkaistaviksi. Kokeista ilmoitetaan Suomen Palveluskoiraliiton sähköisessä koe- ja kilpailujärjestelmässä. Kokeen tai kilpailun järjestäjä voi myös omatoimisesti tiedottaa kokeesta ja kilpailusta.

16.7 Viranomaisluvut

Kokeen järjestäjän tulee tehdä tarvittavat ilmoitukset ja lupa-anomukset.

Kokeen järjestäjän on tiedotettava koepaikalla lähimmän päivystysvuorossa olevan eläinlääkärin yhteystiedot.

17. KOEORGANISAATIO

17.1 Kokeen järjestäjä

Kokeen järjestäjä vastaa kokeen toteuttamisesta ja taloudesta. Järjestäjän tulee varata riittävästi pätevöityjä tuomareita arvostelun läpiviemiseksi sekä pätevöityjä toimitsijoita ja tottelevaisuuskokeeseen perehtyneitä henkilöitä vastaamaan kokeen järjestelyistä.

Tottelevaisuuskokeen säännöissä on esitetty tottelevaisuuskokeen ylituomarin ja tottelevaisuuskokeissa arvosteluvien tuomareiden pätevyysvaatimukset.

17.2 Kokeen ylituomari

Kokeen ylituomari arvostelee kokeen korkeimman luokan.

Seuraavissa tilanteissa ylituomari voi hoitaa pelkästään kokeen ylituomarin tehtävät tai arvostella alemmassa luokassa (ALO, AVO, VOI):

- Arvokilpailussa kuten Suomen (SM), Pohjoismaiden (PM), Euroopan (EM) mestaruuskilpailut sekä maailmanmestaruuskilpailut (MM).
- Mikäli kokeeseen on kutsuttu ulkomaalainen tuomari arvostelemaan EVL-luokkaa, voi kokeen ylituomari arvostella muita luokkia tai toimia pelkästään kokeen ylituomarina.

17.3 Kokeen toimitsijat

Vastaavan koetoimitsijan tulee olla tehtävänsä koulutettu ja hänellä tulee olla voimassa oleva pätevyys.

Liikkeenohjaajan tulee olla tehtävänsä koulutettu ja hänellä tulee olla voimassa oleva pätevyys.

17.4 Tuomarin työskentelyaika ja arvosteltavat koiramäärät, toimitsijoiden työskentelyaika

Tuomarin työskentelyaika on korkeintaan noin 6 tuntia/päivä. Mikäli koeluokassa on niin paljon osallistujia, että joudutaan käyttämään useampaa tuomaria, jaetaan liikkeet tuomareiden kesken siten, että sama tuomari arvostelee kaikille luokan koirille samat liikkeet.

Yhden tuomarin arvioidaan arvostelevan päivän aikana

- noin 6-7 alokasluokan koiraa tunnissa
- noin 6 avoimen luokan koiraa tunnissa
- noin 4 voittajaluokan koiraa tunnissa
- noin 3-4 erikoisvoittajaluokan koiraa tunnissa.

Kokeen järjestäjän tulee sopia tuomarin kanssa arvostelun aikataulusta ja arvosteltavista koiramääristä.

Aikataulujen laatimisessa tulee huomioida myös mm. tauot, palkintojenjakoon kuluva aika ja mahdolliset ruokailutauot.

Suositellaan, että liikkeenohjaajien kohdalla noudatetaan samaa maksimityöskentelyaikaa kuin on tuomareiden kohdalla esitetty, noin 6 tuntia/päivä.

18. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POISJÄÄMINEN

18.1 Ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen kokeeseen tulee tapahtua kokeen järjestäjän ilmoittamalla tavalla ja ilmoittamana määräaikana. Osanottomaksusta toimitetaan kuitti tai arkistointitunnus kokeen järjestäjälle järjestäjän ilmoittamalla tavalla.

18.2 Jälki-ilmoittautuminen

Mikäli kokeessa on vielä tilaa, voi järjestäjä halutessaan ottaa jälki-ilmoittautumisia vastaan, ei kuitenkaan sen jälkeen kun osallistujaluettelo on julkaistu tai aikataulut on lähetetty. Järjestäjä voi periä jälki-ilmoittautumisesta kaksinkertaisen ilmoittautumismaksun.

18.3 Ilmoittautuminen koepaikalla

Ellei toisin ole koekutsussa mainittu, osallistujan on ilmoitauduttava koepaikalla tottelevaisuuskokeen järjestäjälle viimeistään ½ tuntia ennen ilmoitettua koeluokan alkamista. Järjestäjä voi edellyttää

varhaisempaa ilmoittautumista esimerkiksi arvokilpailuissa kuten edustusjoukkueen valintakokeet, SM-, PM- ja MM-kilpailut tai muut ottelut, joissa asiasta on erikseen sovittu ja ilmoitettu. Osanottaja, joka ei ajoissa ole ilmoittautunut koepaikalla, voidaan sulkea pois kokeesta.

Kilpailukirja on luovutettava ja rekisteri- ja rokotustodistus on esitettävä koepaikalla ilmoittauduttaessa järjestäjille.

18.4 Poisjääminen

Osanottomaksua ei palauteta ilman pätevää syytä poisjäämiselle. Koetoimikunnalle tulee ilmoittaa poisjäämisestä heti kun syy on ilmennyt. Mikäli osallistumismaksu halutaan palautettavan, tulee poisjäämisen syy ilmoittaa sekä lähettää tarvittavat dokumentit määräpäivään mennessä koetoimikunnalle.

Osallistumismaksu palautetaan takaisin seuraavissa tapauksissa:

- Koe joudutaan peruuttamaan.
- Ohjaaja on sairastunut tai loukkaantunut. Järjestäjä voi pyytää ohjaajaa dokumentoimaan asiaa.
- Koiraa on sairastunut tai kuollut. Järjestäjä voi pyytää esittämään eläinlääkärintodistuksen.
- Nartulla on kiima, lukuun ottamatta SM-kokeen erikoisvoittajaluokkaa, Kennelliiton edustusjoukkueen valintakokeita sekä kansainvälisiä tottelevaisuuskokeita.
- Rajoitettuna anotun kokeen ylimääräisten ilmoittautujien maksut
- Jos koe joudutaan siirtämään eikä koirakko osallistu siirrettyyn kokeeseen.
- Peruutetun koirakon tilalle voidaan ottaa toinen, osanottomaksun maksanut koirakko.

Mikäli peruutetun koiran tilalle otettu koiraa ei kilpaile samassa luokassa kuin peruutettu koiraa, tulee tuomarin kanssa sopia asiasta ja tarkasteltava tuleeko aikatauluun muutoksia.

19. KOKEIDEN TULOKSET

19.1 Kilpailukirja ja tulosten merkitseminen

Koiralla tulee olla kilpailukirja, jonka tietojen oikeellisuuden varmentaa kokeen TOKO-ylituomari allekirjoituksellaan.

Koiran kilpailukirjaan merkitään koiran jokainen viralliseen tottelevaisuuskokeeseen osallistuminen sekä siitä saatu tulos. Myös keskeyttäminen, sulkeminen kokeesta ja hylkääminen merkitään kilpailukirjaan. Lisäksi kilpailukirjaan merkitään koiran saama koe-/kilpailutauko ja koiralle tehty kilpailukieltoesitys koeohjeessa (kohdassa 21.2) mainitulla tavalla. Ylituomari tai luokan arvosteleva tuomari vahvistaa kokeesta kilpailukirjaan tehdyt merkinnät nimikirjoituksellaan.

Kaikki kokeen tulokset, myös keskeyttämiset, hylkäämiset, kilpailutauot, kilpailukieltoesitykset sekä kokeesta sulkemisesta merkitään koepöytäkirjaan ja koirakohtaisille arvostelulomakkeille. Tuomarin sulkiessa koirakon kokeesta, keskeyttäessä tai hylätessä koesuorituksen, merkitään myös syy.

19.2 Tulosten tarkastaminen, tallentaminen ja vahvistaminen

Vastaavan koetoimitsijan tulee tarkastaa kaikki laskelmat ja huolehtia, että kaikki tulokset on oikein merkitty koepöytäkirjaan sekä koirakohtaisille arvostelulomakkeille.

Koetoimikunnan on tallennettava ylituomarin tarkastamat koepöytäkirjat sekä koirakohtaiset arvostelulomakkeet viikon kuluessa kokeen päättymisestä Suomen Palveluskoiraliiton Virkku.net koe- ja

kilpailujärjestelmään ja ilmoittaa ylituomarille, milloin koepöytäkirja ja arvostelulomakkeet ovat vahvistettavissa Virkku-koe- ja kilpailujärjestelmässä.

Kokeen ylituomari vahvistaa koepöytäkirjan ja koirakohtaiset arvostelulomakkeet.

Koetoimikunnan on myös huolehdittava, että kokeen ylituomarilla on käytettävissään tarvittavat tiedot tuloksista (esimerkiksi kopiot arvostelulomakkeista), jotta hän voi tarkastaa sähköiset koirakohtaiset arvosanat ja kokeen pöytäkirjan Virkku-koe- ja kilpailujärjestelmässä. Mikäli kokeessa arvostelee useampi tuomari, tulee kaikilla arvostelevilla tuomareilla olla käytettävissään arvostelemansa luokan arvostelulomakkeet, jotta he voivat tarkistaa sähköisesti merkityt arvosanat.

Arvosteleva tuomari tarkistaa arvostelmiensa koirien tulokset ja vahvistaa arvostelulomakkeelle ja kilpailukirjaan merkityt tulokset sekä tarkistaa sähköisesti merkityt tulokset. Mikäli samaa luokkaa arvostelee usea tuomari, vahvistaa kokeen ylituomari erikoisvoittajaluokan arvostelulomakkeet ja kilpailukirjaan merkityt tulokset. Muiden luokkien kohdalla voidaan sopia, kuka luokan tuomareista vahvistaa tulokset allekirjoituksellaan.

20. PALKINNOT JA KOELUOKAT

20.1 Palkinnot ja koeluokasta siirtymisvelvoitteet

Alokasluokka (ALO) (Novice class)

Säännöissä on määritelty, että koiran tulee siirtyä avoimeen luokkaan sen saatua kolmannen 1-palkinnon alokasluokassa (koulutustunnuksen TK1).

Avoin luokka (AVO) (Class 1)

Koira saa kilpailla yhden vuoden avoimessa luokassa sen saatua kolmannen 1-palkinnon avoimessa luokassa (koulutustunnuksen TK2).

Voittajaluokka (VOI) (Class 2)

Koira saa kilpailla yhden vuoden voittajaluokassa sen saatua kolmannen 1-palkinnon voittajaluokassa (koulutustunnuksen TK3).

Siirtymisvelvoite merkitään kilpailukirjaan esimerkiksi seuraavasti:

13.8.2019 TK2 13.8.2020 siirryttävä voittajaluokkaan

Veteraanin koeluokka

Koiralla, täytettyään 8 vuotta, ei ole siirtymisvelvoitetta ylempään luokkaan, lukuun ottamatta alokasluokasta avoimeen luokkaan.

Koira, täytettyään 10 vuotta, saa siirtyä kilpailemaan alempaan luokkaan, ei kuitenkaan alokasluokkaan.

Ulkomaalaisen koiran koeluokka

Koira, joka on saanut 1-palkinnon jossakin toisessa maassa, jossa on käytössä vastaavat suoritus- ja arvosteluohjeet kuin Suomessa, on oikeutettu kilpailemaan luokassaan tai siirtymään seuraavaan ylempään luokkaan Suomen sääntöjen ja koeohjeiden mukaisesti.

Koiralla, jonka kotimaassa ei ole kansallista alokasluokkaa, on oikeutettu kilpailemaan avoimessa luokassa ainoastaan, mikäli sillä on tulos avoimesta luokasta (vähintään 3. palkinto). Muussa tapauksessa sen on kilpailtava alokasluokassa kunnes sillä on siirtymisoikeus avoimeen luokkaan.

20.2 Kunniapalkinnot ja sijoitukset

Tuomari voi antaa kunniapalkinnon parhaille 1-palkinnon saaneille koirakoille. Suositus on, että kunniapalkinnon pistemääräraja on 90 % luokan maksimipistemäärästä.

Alokasluokassa, mikäli kaksi tai useampi koira päätyy tasapisteisiin luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa, lasketaan yhteen seuraaminen, luoksetulo ja kokonaisvaikutus. Näidenkin mentyä tasan, ratkaisee parempi kokonaisvaikutuksen arvosana. Tarvittaessa liikkeet uusitaan.

Avoimessa luokassa ja voittajaluokassa, mikäli kaksi tai useampi koira päätyy tasapisteisiin luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa, lasketaan yhteen liikkeet seuraaminen, luoksetulo, lähettäminen määrätyle paikalle ja kokonaisvaikutus. Näidenkin mentyä tasan ratkaisee parempi kokonaisvaikutuksen arvosana. Tarvittaessa nämä liikkeet uusitaan.

Erikoisvoittajaluokassa, mikäli kaksi tai useampi koira päätyy tasapisteisiin luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa, lasketaan yhteen liikkeet seuraaminen (EVL-3), luoksetulo (EVL-5) sekä lähettäminen määrätyle paikalle ja luoksetulo (EVL-6). Näidenkin mentyä tasan ko. liikkeet uusitaan.

Uusittujen liikkeiden tuloksia ei merkitä kilpailukirjaan eikä tallenneta Virkkuun. Muita sijoituksia ratkaistaessa liikkeitä ei uusita. Tarvittaessa sijoitus jaetaan.

SM-kokeessa (EVL) karsintakokeen ja finaalin pisteiden mennessä tasan, Suomen mestaruuden sijoitukset 1-3 ratkaisee parempi finaalin pistemäärä. Mikäli nekin menevät tasan, tarkastellaan edellä mainittuja liikkeitä finaalin suorituksissa.

21. KOHTUUTON HÄIRIÖ KOKEEN AIKANA, KOIRAN HÄIRITSEVÄ TAI AGGRESSIIVINEN KÄYTÖS

21.1 Ulkopuolinen häiriö ja kohtuuton häiriö

Alokasluokassa liikesuoritus voidaan tuomarin harkinnan mukaan, uusia jos häiriön aiheuttaa ulkopuolinen tekijä. Avoimessa luokassa, voittaja- ja erikoisvoittajaluokassa suoritus voidaan uusia, tuomarin harkinnan mukaan vain, mikäli häiriö on kohtuuton.

Ryhmäliikkeissä (paikallaolo maaten, istuen tai seisten, ja ryhmässä on useampi koira) sellaisen koiran, joka lähtee paikaltaan häiritsemään muita paikalla olevia koiria, koesuoritus hylätään. Hylkäämisen syy merkitään arvostelulomakkeeseen, koepöytäkirjaan ja kilpailukirjaan. Jos liike pitää uusia, siihen saavat osallistua vain ne koirat, jotka eivät ole häirinneet toisia koiria paikallaolossa. Häiriön aiheuttaneelle koiralle määrätään koe-/kilpailutauko.

21.2 Kilpailutauon määrääminen ja kilpailukiellon esittäminen

Koe- /kilpailutauon määrääminen

Koiralle voidaan määrätä koetauko, mikä tarkoittaa, ettei koira osallistua kokeeseen. Käytetään nimitystä kilpailutauko.

Tuomari määrää kolmen kuukauden (3kk) kilpailutauon koiralle, joka on saanut hylätyn arvosanan ryhmäliikkeessä siitä syystä, että se on poistunut paikaltaan häiritsemään muita paikallaoloryhmän koiria. Koiran suoritus hylätään ja koira suljetaan kokeesta.

Ryhmäliikkeen kohdalla häiritsemiseksi katsotaan myös muu kuin aggressiivinen käytös.

Häiritsemistä ovat esimerkiksi toisen koiran luo meneminen leikkiinkutsu- tai astumista tarkoituksessa.

Tuomari määrää kolmen kuukauden (3 kk) kilpailutauon myös, mikäli koira kehän ulkopuolelta karkaa kehään häiritsemään suorittavan koiran koesuoritusta tai mikäli koira karkaa kehästä koesuorituksensa aikana ärhentelemään muille koirille tai mikäli koira luoksepäästävyys tarkastamisen yhteydessä ärhentelee tarkastajalle tai muille koirille.

Kun koirasta tehdään ilmoitus vihasesta käyttäytymisestä koe- tai kilpailutilanteessa, määrätään koiralle kolmen (3) kuukauden kilpailutauko. Jos vihainen käyttäytyminen toistuu, määrätään koiralle kuuden (6) kuukauden kilpailutauko.

Koira ei saa kilpailla kolmeen kuukauteen siitä päivämäärästä laskien, kun hylkäys on tapahtunut. Mikäli koira toistamiseen hylätään edellä mainituista syistä, on kilpailutauko 6 kuukautta.

Kilpailutauko koskee vain tottelevaisuuskokeita.

Vakavammissa tapauksissa ja mikäli koira puree ihmistä, tai selvästi vihainen käyttäytyminen kohdistuu ihmiseen, noudatetaan tiukempaa menettelyä ja koiralle esitetään kilpailukieltoa.

Hylkäys ja kilpailutauon alkamis- ja päättymispäivämäärät kirjataan koiran arvostelulomakkeeseen, kilpailukirjaan ja koepöytäkirjaan sekä tehdään Virkkuun asiasta merkinnät. Kilpailukirjaan tulee merkitä selvästi, milloin kilpailutauko alkaa ja milloin se päättyy, ts. merkitään viimeinen kilpailutauon päivämäärä.

Esimerkiksi merkintä kilpailutauko 15.8.-15.11. tarkoittaa, että koiralle on 15.8. määrätty kilpailutauko ja se saa osallistua kilpailuun vasta 16.11.

Kilpailukiellon esittäminen

Jos tuomari havaitsee, että koira koepaikalla käyttäytyy selvästi aggressiivisesti ja pyrkii puremaan tai puree ihmistä tai toista koiraa, tuomari esittää koiralle koekieltoa. Käytetään nimitystä kilpailukielto. Kilpailukieltoesityksen käsittelee Palveluskoiraliiton hallitus, joka myös määrittelee kilpailukiellon pituuden. Tuomari täyttää Palveluskoiraliiton lomakkeen "Vahinkoilmoitus purematapauksessa" sekä Kennelliiton lomakkeen "Ilmoitus koiran vihasesta käyttäytymisestä".

Palveluskoiraliiton hallituksen asettama kilpailukielto on voimassa kaikissa Palveluskoiraliiton alaisissa lajeissa (ei koske luonnetestiä ja MH-luonnekuvausta). Kilpailukielto on voimassa heti kun kilpailukieltoesitys on tehty. Mikäli koiran kanssa kilpaillaan Palveluskoiraliiton hallinnoimissa koe- ja kilpailulajeissa kilpailukieltoesityksen tai kilpailukiellon aikana sen saavuttama tulos mitätöidään.

Tuomari kirjaa kilpailukieltoesityksen koiran arvostelulomakkeeseen, kilpailukirjaan ja koepöytäkirjaan sekä tekee merkinnän asiasta Virkkuun.

22. MUITA OHJEITA KOKEESTA

Tottelevaisuuskokeeseen osallistuvalla koiranohjaajalla tulee olla Palveluskoiraliiton myöntämä ja voimassa oleva SPKL-lisenssi. Ulkomaalaisilta koiranohjaajilta ei edellytetä lisenssiä.

Näyttelyn yhteyteen järjestetyissä tottelevaisuuskokeissa on otettava huomioon tottelevaisuuskokeissa kilpailevien koirien mahdollinen arvostelu muissa kehissä. Arvostelevalle ylituomarille tulee ajoissa sopia aikataulusta koepaikalla.

Järjestäjä voi halutessaan julkaista osallistujaluettelon ilmoittautumisajan päätyttyä.

Järjestäjä voi halutessaan ottaa poisjääneen koirakon tilalle toisen, vaikka ilmoittautumisaika on umpeutunut. Tämä ei ole järjestämisohjeen (kohta 18.2) tarkoittama jälki-ilmoittautuminen.

Koiralla saa olla eläinsuojelulain mukainen puolikuristava/kuristava/soljellinen kaulain, joka voi olla valmistettu ketjusta, kankaasta, nahkasta tai vastaavasta materiaalista.

Kelatalutinta ja/tai valjaita ei saa käyttää. Mantteleita, takkeja, pukuja yms. vaateista ei saa käyttää koiralla kehässä.

23. KEHÄT, KOETARVIKKEET JA -VÄLINEET

23.1 Arvostelukehä

Arvostelukehän vähimmäiskoko on n. 20 m x 30 m ALO- ja AVO-luokissa. VOI- ja EVL-luokissa suositellaan suurempaa kehää.

Ulkona järjestettävässä kokeessa suositellaan edellä mainittua suurempaa kehää ja VOI- ja EVL- luokissa tulee kehän olla vähintään 25 m x 40 m.

Mikäli liikesuoritukset on jaettu kahteen tai useampaan kehään ja vähemmän tilaa vaativat liikesuoritukset on jaettu samaan kehään, ko. kehä voi olla vähimmäiskokoa pienempi. Kehä tulee selvästi rajata, kuitenkin siten, ettei kehän laidoista muodostu yhtenäistä estettä ja koiran on mahdollista poistua kehästä.

Kehäpohjan tulee olla riittävän tasainen (hiekkä, lyhyt nurmi tai vastaava), jotta koirat ja ohjaajat voivat liikkua vaivatta.

Ylituomari tarkastaa kehän ja suorituksiin liittyvät järjestelyt.

23.2 Koetarvikkeet ja -välineet

Lomakkeet ja kirjat

- Esitäytetty arvostelulomake jokaiselle kokeeseen osallistuvalla koiralla
- Muutama tyhjä arvostelulomake jokaiseen kilpailuluokkaan
- Esitäytetty koepöytäkirja
- Kilpailukirjoja
- Sääntökirja
- Ilmoituslomakkeita
 - koiran vihisestä käyttäytymisestä (Kennelliitolle)
 - vahinkoilmoitus purematapauksessa (Palveluskoiraliitolle)
 - muutoksenhakumenettelylomakkeita
- Yleiset kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet
- Arvosanannäyttötaulut

Palkintotarvikkeet

- Musta-puna-keltainen ruusuke 1-palkinnon saaneille luokkavoittajille
- KV-kokeessa CACIOB- ja vara-CACIOB- ruusukkeet
- Koulutustunnusmitaleita (pronssi, hopea, kulta ja kulta lehväkehysin)
- Kunniapalkintoesineet ja/tai -ruusukkeet

- Vähintään jokaiselle kolmen parhaan joukkoon sijoittuneelle 1-palkinnon saaneelle tulee varata esinepalkinto tai vastaava

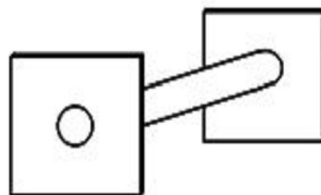
Noutoesineet

Rikkoutumisen varalta tulee varata ylimääräisiä noutoesineitä. Alokasluokassa ja avoimessa luokassa ohjaaja saa käyttää omaa noutoesinettään, joka voi olla laipallinen tai sorvattu puinen noutoesine.

Tunnistusnoutoesineiden merkitsemistä varten tulee varata lyijy- tai kuulakärkikynä. Koejärjestäjän tulee merkitä esineet etukäteen lyijy- tai kuulakärkikynällä. Suositellaan kevyttä merkintää esineen molempiin päihin.

Sorvattu puinen noutoesine

Laipallinen puinen noutoesine

Laipallinen metallinen noutoesine

	Puiset noutoesineet, sorvatut	Metalliset noutoesineet, laipalliset	Tunnistus-noutoesineet 2 cm x 2 cm x 10 cm	Puiset, laipalliset tai sorvatut noutoesineet
ALO	Kolme erikokoista: - pieni - keskikokoinen - suuri Suurimman paino max. 450 g			
AVO	Kolme erikokoista: - pieni - keskikokoinen - suuri Suurimman paino max. 450 g			
VOI		Kolme erikokoista: - pieni - keskikokoinen - suuri Suurimman paino max. 200 g	6 x kilpailijoiden määrä	3 x kaksi sarjaa erikokoisia noutoesineitä: - pieniä (2 kpl) - keskikokoisia (2 kpl) - suuria (2 kpl) Suurimman paino max. 450 g
EVL			8 x kilpailijoiden määrä	3 x kolme sarjaa erikokoisia noutoesineitä: - pieniä (3 kpl) - keskikokoisia (3 kpl) - suuria (3 kpl) Suurimman paino max. 450 g

Hyppyesteet

ALO-luokassa tarvitaan avonainen este.

AVO-, VOI- ja EVL-luokissa tarvitaan umpinainen este.

EVL:ssä tarvitaan umpinaisen esteen lisäksi avonainen este.

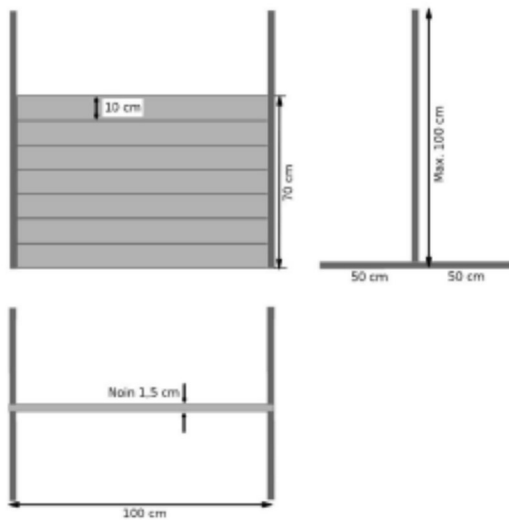
Esteiden kuvaukset:

Umpinainen este

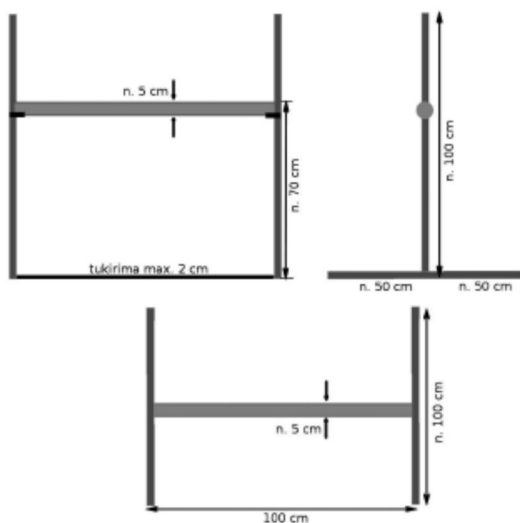
Umpinainen 1 metrin levyinen hyppyeste, jonka sivutolppien tulee olla noin 1 m.

Esteen korkeutta tulee voida säätää 10 cm:n korkeudesta 70 cm:n korkeuteen 5-10 cm:n välein.

AVO-luokassa 50 cm on maksimikorkeus ja VOI- ja EVL-luokissa 70 cm. Jalkojen pituuden tulee olla sellainen, että rakenne on tukeva ja kestävä tuulikuorman. Jalkojen kokonaispituuden tulisi olla vähintään 50-70 cm riippuen esteen muusta rakenteesta.

Avonainen este

Avonainen 1 metrin levyinen hyppyeste. Sen sivutolppien tulee olla noin 1 m korkeat.

Esteen korkeutta tulee voida säätää 10 cm:n korkeudesta 70 cm:n korkeuteen 5-10 cm:n välein.

ALO-luokassa on maksimikorkeus 50 cm ja EVL:ssä 70 cm. Jos esteessä on rima, tulee sen halkaisijan olla noin 3-5 cm. Jos esteessä on lauta, tulee sen niin ikään olla noin 3-5 cm korkea. Tärkeää on, että rima ja lauta erottuvat taustasta. Ne voivat olla myös monivärisiä.

Riman tulee voida pudota molempiin suuntiin, eikä esteessä tule olla ylimääräisiä riman kannattimia. Kannattimien tulee olla hieman koverretyja, jotta tuuli ei rimaa helposti pudota.

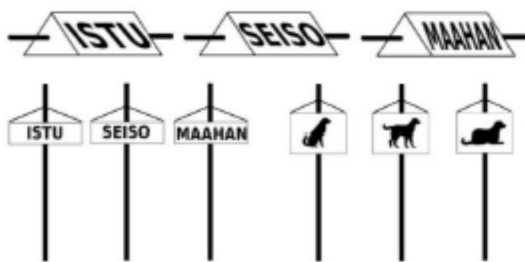
Maata vasten olevan tukiriman korkeus maasta saa olla korkeintaan noin 2 cm. Jalkojen pituuden tulee olla sellainen, että rakenne on tukeva. Jalkojen kokonaispituuden tulisi olla vähintään 50-70 cm riippuen esteen muusta rakenteesta.

Esteissä ei saa olla sivusiivekkeitä.

Esteet tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa.

Kauko-ohjauksen näyttötaulut

Käytetään esimerkiksi käännettävää näyttötaulua tai sähköisesti toimivaa laitteistoa.

23.3 Liikkeiden suunnittelua ja malleja

(Kuvat eivät ole mittakaavassa.)

Suorituspaikkamerkit ja -merkinnät

Liikkeiden aloitus- ja päättymispaikkojen, suoritusalueiden sekä suorituspaikkojen merkitsemiseen voidaan käyttää erilaisia merkkejä, esimerkiksi naulauslevykeitä, teippejä, kartioita ja puolipalloja sekä kalkkia, liitua ja vaarattomia spray-maaleja.

Merkitsemisen tulee olla tarkoitukseen sopivaa ja tarvittaessa hyvin taustastaan erottuvaa tai huomaamatonta riippuen siitä, ovatko merkinnät tarkoitettu ohjaajalle, liikkeenohjaajalle, tuomarille vai koiralle nähtäväksi.

Aloitus- ja päättymispaikkojen merkitsemiseen voidaan käyttää merkkejä kuten teipinpätkiä, kalkkiviivoja tai -pisteitä, pieniä naulauslevykeitä kuten kiekkoja, joiden halkaisija on korkeintaan noin 5-10 cm tai neliöitä, joiden sivut ovat korkeintaan noin 5-10 cm.

Etäällä aloituspaikasta tai ohjaajasta sijaitsevien suorituspaikkamerkkien tulee olla erottuvia kartioita, puolipalloja tai vastaavia liikekohtaisten ohjeiden mukaisesti. Näiden korkeus on n. 10-15 cm riippuen luokasta ja liikkeestä.

Suoritusohjeiden kohdalla sekä koetoimitsijoiden ja liikkeenohjaajien ohjeissa on kuvattu tarkemmin tarvittavien suorituspaikkojen merkitsemistä ja merkintätapoja eri liikkeissä.

Liikkeet lähettäminen määrätylle paikalle (AV0-6, VOI-5 ja EVL-6)

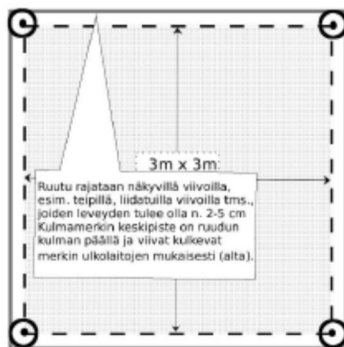
(Ks. myös ohjeistus ko. liikkeen kohdalla; kuvat eivät ole mittakaavassa.)

Ruudun merkitseminen ja rajaaminen (AVO, VOI JA EVL)

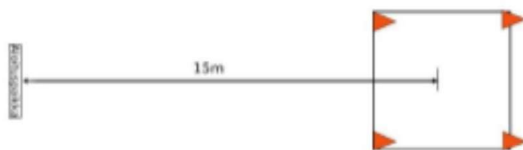
Ruutumerkkien ympyrän pohjan halkaisijan ja neliön pohjan sivujen pituudet tulisi olla noin 10-20 cm.

Ruudun koko on noin 3 m x 3 m. Kulmiin asetetaan merkit, jotka yhdistetään ulkoreunoja pitkin esim. nauhalla, teipillä tms.

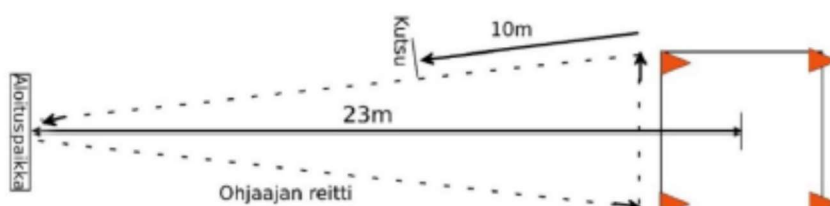
- Hiekka- tai maapohja: esim. kalkki, n. 2-5 cm leveä nauha, tms.
- Mattopohja: esim. teippi, n. 2-5 cm leveä nauha, tms.
- Nauhan pitää olla kiinnitettynä alustaan, esim. naulauslevykeillä

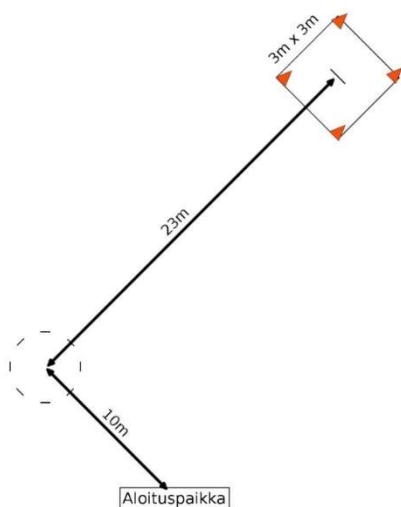
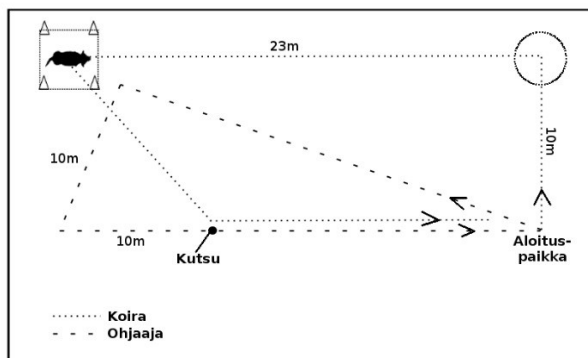
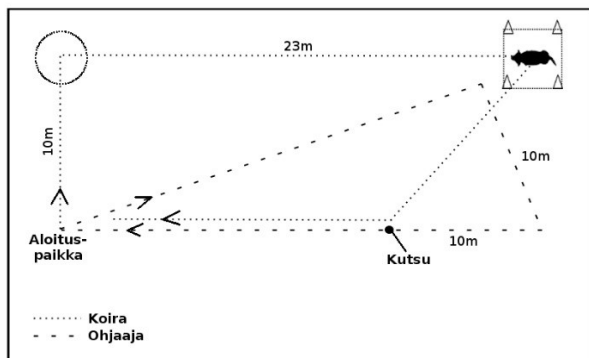
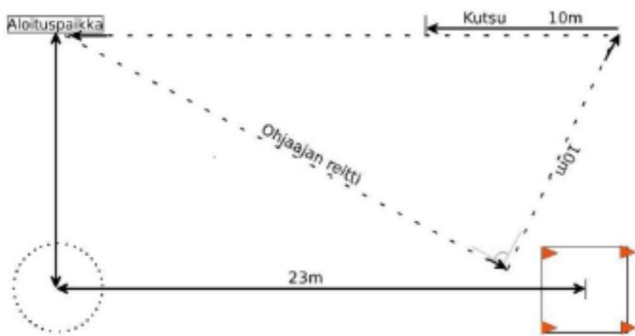
Avoin luokka

Voittajaluokka

Erikoisvoittajaluokka

Ympyrän merkitseminen

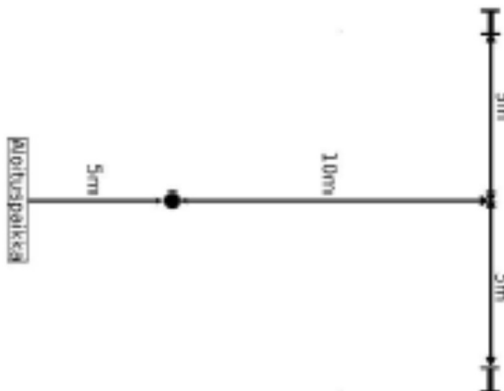
Huom! EVL:n liikkeen 6 (Lähtettäminen määrätylle paikalle) ympyrän keskipistettä ei merkitä, ts. siinä ei ole kartiota eikä naulauslevykettä eikä mitään muutakaan merkkiä. Ympyrän kehä merkitään joko katkoviivoin tai yhtenäisellä viivalla, esimerkiksi kalkilla, liidulla, spraymaalilla, teipin palasilla tms.

Mikäli ympyrän kehää ei voida em. tavalla merkitä, se voidaan merkitä ohuella kaapelilla tai narulla ($d \sim 0,5$ cm), joka kiinnitetään alustaan. Ympyrän kehän merkitsemisen tavoitteena on, että se on koiralle huomaamaton mutta, että tuomari ja ohjaaja pystyvät arvioimaan, onko koira ympyrässä. Ympyrän kehän erottuvuuden ei tule näin ollen olla suuri, sillä ympyrän kehän merkitsemisellä ei ole tarkoitus ohjata koira. Hiekkakentällä voi esimerkiksi vetää pienen uran.

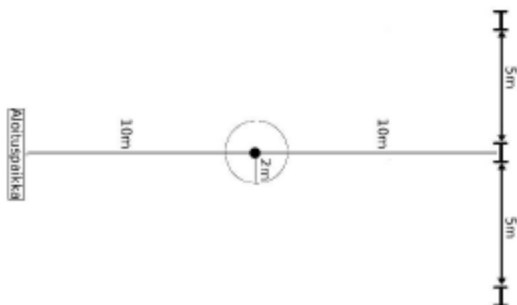
Ympyrän kehän pituus on n. 12,6 m.

Ohjattu noutaminen (VOI -6 ja EVL-7)

Voittajaluokka: Voittajaluokassa ei ole ympyrää, vain naulauslevyke osoittamassa koiran pysähtymispaikan.

Erikoisvoittajaluokka: Erikoisvoittajaluokassa on ympyrä ja sen kehä merkitään kuten liikkeessä EVL-6, mutta keskipisteessä on kartio.

Näkösuoja

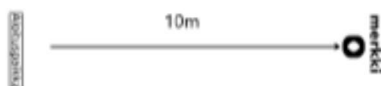
VOI- ja EVL-luokkien ohjaajille tulee varata näkösuoja, jonka takana voi olla kerralla 3-6 ohjaajaa koirilta kokonaan näkymättömissä.

Peruuttaminen seuraamisen yhteydessä (EVL)

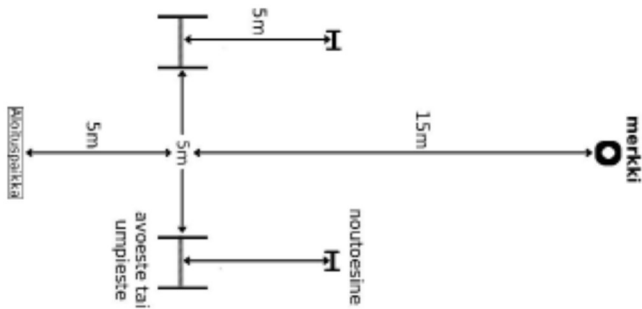
Seuraamisen yhteydessä on hyvä pyrkiä siihen, että aloituspaikka ja päättymispaikka on merkitty, jotta liikkeenohjaaja voi arvioida, että peruutusmatka on ohjeiden mukainen. Käännösten suunnat on merkitty suoritusohjeisiin.

Kartion kiertäminen (AVO - 10 ja EVL - 8)

Avoin luokka

Erikoisvoittajaluokka

24. MUUTOKSET KOEOHJEISIIN

Muutokset koeohjeisiin tekee Kennelliiton koe- ja kilpailutoimikunta Palveluskoiraliiton esityksestä.

B2. KOKEEN LIIKKEET, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJEET

2.1 Tottelevaisuuskokeen koeluokat, liikkeet ja niiden kertoimet

Alokasluokka	Kerroin	Pisteet
1. Paikalla makaaminen 1 minuutti	4	40
2. Seuraaminen	3	30
3. Maahanmeno seuraamisen yhteydessä	2	20
4. Luoksetulo	3	30
5. Noutoesineen pitäminen	2	20
6. Kauko-ohjaus	2	20
7. Estehyppy	2	20
8. Kokonaisvaikutus	2	20
YHTEENSÄ	20	200

Avoin luokka	Kerroin	Pisteet
1. Paikalla istuminen 1 minuutti	3	30
2. Seuraaminen	3	30
3. Seisominen seuraamisen yhteydessä	3	30
4. Luoksetulo	3	30
5. Istuminen tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä	2	20
6. Lähettäminen määrätyle paikalle ja maahanmeno	3	30
7. Noutaminen	4	40
8. Kauko-ohjaus	3	30
9. Estehyppy	3	30
10. Merkin kiertäminen ja paluu perusasentoon	3	30
11. Kokonaisvaikutus	2	20
YHTEENSÄ	32	320

Voittajaluokka	Kerroin	Pisteet
1. Paikalla makaaminen 1 minuutti; näkösuojassa	2	20
2. Seuraaminen	3	30
3. Seisominen ja/tai istuminen ja/tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä	3	30
4. Luoksetulo ja pysäytys seisomaan	4	40
5. Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo	3	30
6. Ohjattu noutaminen	3	30
7. Tunnistusnouto	4	40
8. Kauko-ohjaus	4	40
9. Metalliesineen noutaminen esteen yli hypäten	3	30
10. Kokonaisvaikutus	2	20
YHTEENSÄ	32	320
Erikoisvoittajaluokka	Kerroin	Pisteet
1. Paikalla istuminen 2 minuuttia; ohjaajat näkösuojassa	2	20
2. Paikalla makaaminen 1 minuutti ja luoksetulo	2	20
3. Seuraaminen	3	30
4. Seisominen, istuminen ja maahanmeno seuraamisen yhteydessä	3	30
5. Luoksetulo ja pysäytykset seisomaan ja maahan	4	40
6. Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo	3	30
7. Ohjattu noutaminen	3	30
8. Merkin kiertäminen, pysähtyminen ja ohjattu noutaminen esteen yli hypäten	4	40
9. Tunnistusnouto	3	30
10. Kauko-ohjaus	3	30
YHTEENSÄ	32	320

2.2. Suoritus- ja arvosteluohjeet

Suoritus- ja arvosteluohjeet käsittävät 2.2.1 Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet, jotka koskevat kaikkia liikkeitä sekä 2.2.2 Luokka- ja liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet.

Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet koskevat kaikkia liikkeitä ja luokkia, ellei toisin mainita esimerkiksi luokka- ja liikekohtaisissa suoritus- ja arvosteluohjeissa.

Keltaisen ja punaisen kortin käyttö erikoisvoittajaluokassa

Erikoisvoittajaluokassa (FCI:n class 3) käytetään keltaisia ja punaisia kortteja.

Keltainen kortti merkitsee varoitusta. Tuomari voi antaa varoituksen joko koiran tai ohjaajan käytöksen vuoksi. Mikäli tuomari näyttää keltaista korttia, vähennetään lopputuloksesta 10 pistettä. Mikäli tuomari näyttää keltaisen varoituskortin kaksi kertaa, koesuoritus hylätään.

Punainen kortti merkitsee koesuorituksen hylkäämistä.

Keltaisia ja punaisia kortteja tulee näyttää, kun säännöt ja ohjeet sitä edellyttävät, kuitenkin harkitusti ja perustellusti.

Keltaista tai punaista korttia ei tule näyttää esimerkiksi, jos koira vahingossa ajautuu liikettä suorittaessaan (kuten liikkeissä 6 tai 7) kehärajan ulkopuolelle, mutta noudattaa ohjaajan kutsua tai ohjausta ja palaa heti. Liikkeitä ei tule sijoittaa liian lähelle kehän rajoja.

Keltaisen ja punaisen kortin käyttö kokeissa, joissa samoja koirakkoja arvostelee useampi tuomari:

1) Kaksi tai useampi tuomari eri kehissä

1. Kun useampi tuomari arvostelee eri kehissä (kaksi tai useampia kehiä, joissa on eri liikkeitä), yksi (ensimmäinen) punainen kortti johtaa hylkäämiseen.
2. Kun tuomari (ensimmäinen) näyttää keltaista korttia, kehäsihteeri merkitsee tämän arvostelulipukkeeseen, mutta toista tuomaria (muuta luokan tuomareita) ei informoida tästä. Kaikki tuomarit toimivat itsenäisesti.

Jos toinen tuomari näyttää keltaista korttia, kehäsihteeri merkitsee tämän arvostelulipukkeeseen ja informoi vasta sitten ko. tuomaria, että koirakko on jo saanut yhden keltaisen kortin edellisessä kehässä. Tällöin koesuoritus hylätään. Sama koskee tilannetta, joissa sama tuomari näyttää kahta keltaista korttia.

2) Kaksi tai useampia tuomareita samassa kehässä

3. Jos yksi tuomareista haluaa näyttää keltaista tai punaista korttia, hän informoi tästä muita / neuvottelee muiden kanssa. Tuomarit näyttävät yhdessä korttinsa tai mikäli kokeen ylituomari on kehässä, hän voi näyttää korttia.

2.2.1 Yleiset suoritus- ja arvosteluohjeet

Näitä ohjeita noudatetaan kaikissa suorituksissa ellei toisin ole mainittu liikkeiden kuvauksessa.

Yleiset liikkeiden suoritusohjeet

1. Kansallisissa säännöissä voidaan määrätä, että kaikki kokeen koirat tarkastetaan ennen kuin ne saavat mennä kehään. Kansallisissa säännöissä voidaan myös määrätä, että tuomarin tulee pystyä käsittelemään/koskemaan koiriin.

Suomessa tuomarin tulee tarkastaa kaikkien kokeen koirien luoksepäästävyys ennen kuin ne saavat luvan mennä kehään.

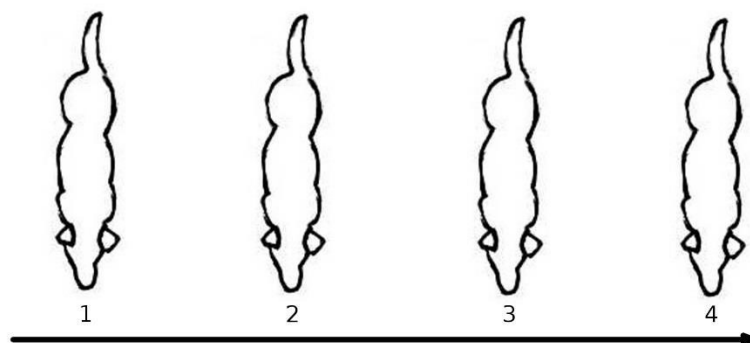
Luoksepäästävyden tarkastus

Luoksepäästävyden tarkastus tehdään aina kehän ulkopuolella. Tarkastamatonta tai luoksepäästävydessä hylättyä koira ei saa päästää kehään. Luoksepäästävyden tarkastuksessa ohjaaja tuo kytketyn koiran tuomarin luokse. Tuomarin pitää pystyä koskemaan koiraan. Nartuilta tarkastetaan samalla, onko niillä kiima ja urokset kohdellaan vastaavalla tavalla. Tarkastus voidaan tehdä paikallaoloryhmittäin, jolloin koirat siirtyvät tarkastuksen jälkeen kehään tai koirat voidaan tarkastaa ennen luokan alkua ja ne pääsevät tarkastuksen jälkeen odottamaan omaa suoritusvuoroaan.

Luoksepäästävydessä koira tulisi tuoda tuomarin luo kytkettynä löysällä hihnalla, mutta juoksutarkastuksen yhteydessä ohjaaja saa tarvittaessa pitää koirasta kiinni.

2. Tuomari voi valita liikkeiden suoritusjärjestyksen. Suoritusjärjestyksen on oltava sama kaikille luokan kilpailijoille.
3. Liikkeet alkavat perusasennosta ja päättyvät perusasentoon. Perusasennossa koira istuu ohjaajan vasemmalla puolella. Oikea perusasento ja seuraamispaikka ovat ohjaajan vasemmalla sivulla, rintamasuunta ohjaajan mukainen ja koiran lapa ohjaajan polven kohdalla. Koiran ja ohjaajan välin tulee olla n. 10 cm.
4. Ohjaaja liikkuu normaalia kävelyvauhtia kaikissa liikkeissä lukuun ottamatta seuraamisliikkeitä, joissa luokasta riippuen voi olla myös hidas ja nopea osuus.
5. Kaikki liikkeet ja liikkeiden arvostelu alkavat, kun liikkeenohjaaja on osoittanut ohjaajalle aloituspaikan, ohjaaja seisoo aloituspaikassa koira perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike alkaa".
6. Ohjaajan tulee käskä koiransa perusasentoon heti aloituspaikalle tultuaan ja olla valmiina aloittamaan liikesuoritus. ALO- ja AVO-luokissa voidaan sallia pieni viive, mutta VOI- ja EVL-luokissa ohjaajan tulee olla heti valmiina, kun koirakko on liikkeen aloituspaikalla.
7. Kaikki liikkeet ja liikkeiden arvostelu päättyvät, kun liikkeenohjaaja sanoo "Liike päättyy" tai "Kiitos".
8. Liikkeenohjaaja antaa suoritusluvan / luvan käskyn antamiseen kaikissa liikkeiden vaiheissa, ellei liikekohtaisissa suoritusohjeissa ole toisin mainittu.

9. Ohjaaja saa päättää, toistaako hän käskyn ja missä vaiheessa liikettä hän sen tekee. Liikkeenohjaaja ei anna käskyn toistamiseen erillistä kehotusta.
10. Liikkeenohjaajan käskysanat liikkeenohjaajien ohjeistuksissa ovat esimerkkejä. On tärkeää, että liikkeenohjaajien käskytyks on selkeää ohjaajille.
11. Ohjaaja ei saa osoittaa koiralle liikkeiden suorituspaikkoja tai suuntia ennen liikesuoritusta tai liikkeiden välissä. Tällainen menettely johtaa liikkeen hylkäämiseen.
12. ALO- ja AVO-luokissa ohjaaja saa tulla kehään koira kytkettynä. Koko suorituksen ajan ohjaajan tulee pitää talutin koiralta näkymättömissä tai jättää se toimitsijan pöydälle. Poistuessaan kehästä ohjaaja saa kytkeä koiran.
13. VOI- ja EVL-luokissa ohjaajan on jätettävä koiran talutin kehän ulkopuolelle tai toimitsijan pöydälle. Tämä koskee kaikkia liikesuorituksia.
14. Koiran tulee olla ohjaajan vasemmalla puolella liikkeiden välissä. Koiran ei tarvitse olla perusasennossa eikä käskyn alla, mutta sen tulee olla ohjaajan vieressä ja hallinnassa. Mikäli suoritukseen jostain syystä tulee viive, voi koiran määrätä maahan, mutta sitä ei saa kutsua tästä jatkamaan suoritusta.
15. Ohjaajan tulee liikkua kehässä luonnollisesti ja suoraviivaisesti ohjeiden ja käskytyksen mukaan. Epämääräinen liikkuminen, liioitellut eleet ja luonnottomat käsien ja jalkojen liikkeet alentavat arvosanaa. Käännökset ovat käännöksiä oikeaan/vasempaan (90°) tai täyskäännöksiä (180°). Ohjaajan tulee täyskäännöksen jälkeen (180°) palata samaa linjaa pitkin takaisin.
16. Paluun koiran luo / taakse tulee tapahtua samassa linjassa kuin poistumisen, korkeintaan 0,5 metrin etäisyydeltä koirasta. Koiran voi ohittaa kummalta puolelta tahansa, ellei liikkeessä toisin mainita.
17. Oikea ja vasen suunta (esim. ohjattu nouto) määritellään ohjaajan suunnasta katsottuna, toisin sanoen ohjaaja katsoo omalta paikaltaan joko oikean käden tai vasemman käden suuntaan, kun koira ohjataan aloituspisteestä.
Paikallaololiikkeissä suunta määritellään koirarivistön edestä katsottuna (tuomari/liikkeenohjaaja katsoo koiria edestä); vasemmalta oikealle 1 → 4.

18. Koiraan koskeminen tai sen motivoiminen liikesuorituksen aikana johtaa ko. liikkeen hylkäämiseen. Liikesuoritusten jälkeen on hillitty kiittäminen (esim. lyhyt sanallinen kiitos tai muutama kevyt taputus) sallittu. Paikallaololiikkeissä liike alkaa, kun koirakot ovat rivissä ja liikkeenohjaaja sanoo "Liike alkaa".
19. Makupaloja ja leluja ei saa tuoda kehään. Niiden käyttö liikkeiden aikana ja liikkeiden välissä on kielletty. Mikäli tuomari havaitsee, että ohjaajalla on kehässä makupaloja tai leluja tai, että hän hyödyntää sellaisia, koesuoritus hylätään.
20. Liikkeissä, joissa koira ohjataan, koiraan ei saa koskea lähtöpaikalla eikä sille saa osoittaa lähtöpaikalla suuntia. Tämä hylkää liikkeen.
21. Liiallinen kiittäminen ja koiran innostaminen, leikkiminen, temppujen tekeminen, ohjaajan syliin hyppääminen, ohjaajan jalkojen välistä pujottelu, jne. voivat johtaa tuomarin antamaan varoitukseen ja
- ALO-, AVO-, ja VOI-luokissa tämä vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan – EVL:ssä tuomari varoittaa ja näyttää keltaista korttia.
 - Kaikissa luokissa koesuoritus hylätään, mikäli käytös toistuu.
22. Tuomari voi keskeyttää koiran liikesuorituksen, mikäli koira osoittaa selvää osaamattomuutta tai haluttomuutta suorittaa ko. liike. Tällainen liike hylätään.
23. Tuomari voi keskeyttää koiran koesuorituksen. Keskeytyksen syitä voivat olla esimerkiksi selvä osaamattomuus tai haluttomuus, hallitsematon käyttäytyminen, jatkuva haukkuminen tai koiran tai ohjaajan loukkaantuminen.
24. Haukkuminen ja vinkuminen liikkeen aikana vaikuttavat arvosanaa alentavasti.
25. Lisäksi, jos koira haukkuu tai vinkuu liikkeen aikana ja liikkeiden välissä, tuomari voi antaa ensimmäisen varoituksen ja
- ALO-, AVO- ja VOI-luokissa tämä otetaan huomioon kokonaisvaikutuksen arvosanassa
 - EVL:ssä tuomari antaa varoituksen ja näyttää keltaista korttia.
 - Mikäli haukkuminen tai vinkuminen jatkuu, tuomari hylkää koesuorituksen luokasta riippumatta.
26. Hyppyliikkeissä esteen korkeus on noin koiran säkäkorkeus ja esteiden korkeutta säädetään tämän mukaisesti, kuitenkin niin, että alokasluokassa ja avoimessa luokassa maksimikorkeus on 50 cm ja voittaja- ja erikoisvoittajaluokassa maksimikorkeus on 70 cm.

Seuraaminen

27. Kaikissa luokissa seuraaminen suoritetaan taluttimetta.
28. Koiran tulee seurata ohjaajaa halukkaasti tämän vasemmalla puolella ja koiran lavan tulee olla ohjaajan polven kohdalla. Koiran ja ohjaajan välin tulee olla noin 10 cm ja koiran ja ohjaajan rintamasuunnan

tulee olla yhdensuuntainen. Koiran tulee seurata ohjaajaa halukkaasti. Ohjaajan tulee liikuttaa käsiään ja jalkojaan luontevasti kaikissa liikkeissä.

Jos koira seuraa luonnottomassa asennossa, esim. katsoo ohjaajaa siten, että niska- ja selkälinjan välinen kulma on 90 ° tai vähemmän (katsoo suoraan ylös liioitellulla tavalla), alennetaan arvosanaa ankarasti. Tämä voi jopa johtaa nollaan, jos liikkeessä on muita virheitä. Jos koira katsoo ohjaaja sivuttain (luonnottomalla, liioitellulla tavalla), se on samaan tapaan vakava virhe.

Täten seuraaminen pitää tehdä luonnollisella tavalla. Tämä ei tarkoita sitä, että ohjaajaan katsominen ja kontaktin pitäminen ovat väärin. Liioittelu ja se, että koira kävelee luonnottomalla tavalla, ovat virheitä.

29. Seuraamisliikkeissä ohjaaja voi tehdä täyskäännökset (180°) joko oikealle tai vasemmalle. Ns. saksalainen täyskäännös on myös sallittu (koira kiertää ohjaajan ympäri, mutta hyvin tiiviisti ja oikealta). Tehdessään täyskäännöksen ohjaajan tulee palata samaa reittiä kuin oli kulkenut ennen käännöstä.
30. Käännösten oikealle ja vasemmalle tulee olla suorita kulmia (90°). Ohjaaja ei saa kääntää päätään, kiertää hartioitaan tai käyttää mitään muutakaan kehon kieltä, eikä myöskään viestittää jaloilla tai käsillä koiralle.
31. "Seuraa" -käskyn saa antaa kun ohjaaja lähtee liikkeelle, muuttaa nopeutta tai ottaa askelia eri suuntiin. Lisäksi käskyn saa antaa, kun ohjaaja tekee paikalla käännöksiä/täyskäännöksiä.
32. Kun ohjaaja pysähtyy, koiran tulee istuutua perusasentoon heti ilman erillistä käskyä.
33. VOI- ja EVL-luokissa peruuttamalla suoritettava osuus alkaa perusasennosta ja päättyy perusasentoon.

Käskyt ja käsimerkit

34. Suoritusohjeissa mainitut käskysanat ovat ohjeellisia. Muitakin käskysanoja saa käyttää, kunhan ne ovat lyhyitä.
35. "Seuraa" -käskyn saa antaa liikkeelle lähdetessä ja "paikka" -käskyn saa antaa liikkeissä, joissa ohjaaja jättää koiran tai kääntyy pois päin koirasta.
36. Koiralle annettavat käskyt ja kutsut ovat suullisia. Joissakin liikkeissä käskynä voi käyttää suullisen käskyn sijaan käsimerkkiä ja joissakin liikkeissä voi käyttää suullista käskyä ja käsimerkkiä yhtäaikaaisesti. Poikkeavat menettelytavat on kirjattu ko. liikkeiden ohjeistuksiin. Ellei toisin ole mainittu, tulee koiran toimia vasta käskyn saatuaan. Itsenäinen suorittaminen alentaa arvosanaa.
Tuomarille tulee ilmoittaa ennen liikkeen alkua, mikäli käsimerkkejä käytetään suullisen käskyn tilalla. Tämä ei ole tarpeen, mikäli molemmat käskynantomenettelyt ovat sallittuja. Käsimerkin tulee olla lyhyt ja kestoltaan korkeintaan suullisen käskyn mittainen. Mitään muita vartaloapuja ei saa käyttää. Käsimerkki voidaan antaa joko yhdellä tai molemmilla käsillä.
37. Vartaloavut (body language) tarkoittaa esimerkiksi pään, hartioiden tai koko vartalon kääntämistä tai jaloilla viestimistä. Nämä alentavat arvosanaa riippuen apujen kestosta ja voimakkuudesta.
On huomattava, että ohjaaja saa kääntää päätään (käskysanan ajan) ja katsoa kohdetta, johon on koira lähettämässä. Esimerkiksi ruutuun lähettäessään ja ohjatuissa noudoissa sekä myös ruudusta kutsuessaan ohjaaja saa kääntää päätään.

38. Ohjaajan liikkuminen paikaltaan käskyjä antaessaan hylkää liikesuorituksen.
39. Käsimerkit eivät koskaan ole sallittuja missään luokassa, kun koira on ohjaajan vieressä perusasennossa. Tämä alentaa arvosanaa (2–4):llä riippuen tilanteesta sekä käsimerkin voimakkuudesta ja kestosta. Jos mukana on myös vartaloapuja, arvosana alenee vieläkin enemmän.
40. Liikkeissä, joissa koira on etäällä ohjaajasta ja koira ohjataan tai sitä pitää uudelleen ohjata, käsimerkit ovat sallittuja yhtä aikaa suullisen käskyn kanssa. Tämä on merkitty hakasulkumerkeillä []. Tällaisia liikkeitä tai liikkeiden osia ovat esim. merkin kiertäminen, lähettäminen ruutuun ja ohjaaminen oikean esineen noutamiseen. Arvosanaa alennetaan lisäohjauskäskyistä mutta ei siitä, että lisäohjauskäskyyn liitetään käsimerkki, edellyttäen että ne ovat yhtäaikaista.

Luoksetulo- ja noutoliikkeet

41. Koiran nimen saa liittää kutsuun kaikissa luoksetuloliikkeissä ja luoksetulotilanteissa. Tämä koskee myös ALO- ja AVO-luokkien hyppyliikkeitä. Koiran nimen ja käskyn täytyy olla kiinteästi liitettynä yhteen niin, ettei muodostu mielikuvaa, että koiralle annetaan kaksi erillistä käskyä. Myös pelkän koiran nimen sanominen on sallittua.
42. Luoksetulo-, nouto- ja hyppyliikkeissä koira saa tulla joko suoraan ohjaajan viereen perusasentoon tai se saa tulla ensin istumaan ohjaajan eteen. Mikäli koira tulee ohjaajan eteen istumaan, sen tulee käskystä (liikkeenohjaajan luvan jälkeen) siirtyä perusasentoon ohjaajan vierelle, nopeasti ja suhteellisen läheltä ohjaajaa.
43. Luoksetulo-, nouto- ja hyppyliikkeissä tuomarin ei tarvitse tietää, miten koiran on tarkoitus suorittaa liike (tulla suoraan sivulle vai ensin eteen). Mikäli liike suoritetaan hyvin, ei tältä osin tehdä pistevähennyksiä.
44. Mikäli noutoesine (lähinnä ohjaajasta riippumattomasta syystä) päätyy heitettäessä huonoon paikkaan (liian lyhyt heitto, kehän ulkopuolelle, näkymättömiin), ohjaajalla on oikeus valita heittääkö esineen uudelleen, jolloin arvosanaa alennetaan 2:lla. Tuomari voi vaatia uusintaheiton. Mikäli toinenkin heitto epäonnistuu, liike hylätään (0).
45. Koiran ei saa antaa tarttua noutoesineisiin ennen liikkeitä. Mikäli näin tapahtuu, ALO- ja AVO-luokissa korkein mahdollinen arvosana on 5 ja VOI- ja EVL-luokissa liike hylätään.
46. Ohjaaja saa aina valita minkä kokoista noutoesinettä käyttää.

Merkintöjä

Merkintä **+KM** tarkoittaa, että käsimerkki on sallittu suullisen käskyn kanssa samanaikaisesti.

Merkintä **/KM** tarkoittaa, että käsimerkki on vaihtoehto suulliselle käskylle.

Kaarisulut () ilmoittavat käskyt, jos liikkeessä on vaihtoehtoisia suoritustapoja. Esimerkiksi jos koira nouto-, luoksetulo- tai hyppyliikkeissä tulee ensin eteen ja käskyllä siitä perusasentoon ohjaajan sivulle tai jos koiralle ruudussa annetaan ensin seiso -käsky ja sitten maahan -käsky.

Hakasulut [] tarkoittavat, että hakasuluissa olevat [käsky + KM] ovat sallittuja ylimääräisiä ohjauskäskyjä, joista alennetaan arvosanaa, mutta käsimerkki käskyn yhteydessä ei vähennä enempää kuin pelkkä suullinen käsky.

Yleiset liikkeiden arvosteluohjeet

47. Liikkeen arvostelu alkaa, kun ohjaaja seisoo liikkeen lähtöpaikassa koira perusasennossa ohjaajan vierellä ja liikkeenohjaaja sanoo "Liike alkaa". Liikkeen arvostelu päättyy, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike päättyy" tai "Kiitos".
48. Kaikki poikkeamat toivotusta/ohjeistetusta suorituksesta, missä tahansa liikkeen vaiheessa, tulee ottaa huomioon arvosanassa. Poikkeamia ovat esimerkiksi perusasentopoikkeamat, lisäkäskyt, kaksoiskäskyt, vartaloavut, jne. Koiran rintamasuunnan on oltava ohjaajan rintamasuunnan mukainen.
49. Koiran suoritusta arvosteltaessa sen iloisuutta ja halua totella käskyjä arvostetaan.
50. Kun koiran nopeutta arvostellaan, tulee rotu ottaa huomioon. Ihanne ei ole kaikille roduille sama. Kun koira reagoi käskyyn tai kutsuun välittömästi, liikkuu rodunomaisesti, pysyy tempossaan ja osoittaa selvää halukkuutta suorittaa annettu tehtävä, tulee sen saada kiitettävä arvosana, ellei suorituksessa ole virheitä tai puutteita.
51. Toistettu käsky alentaa arvosanaa 2:lla ja kolmas käsky hylkää liikkeen tai sen osan.
Liikkeen osalla tarkoitetaan esimerkiksi istumista perusasentoon liikkeen päättyessä tai seuraamisen yhteydessä, tai kauko-ohjauksen eri asentoja (kts. liikekohtainen ohjeistus) tai liikkeissä, joissa tehdään useampi pysähtyminen (istumaan/maahan/seisomaan), eri asennot ovat liikkeen osia.

Liikkeissä, joissa käytetään ohjauskäskyjä, alennetaan toistetusta ohjauskäskystä arvosanaa (1–2):lla ja kauko-ohjaus liikkeissä alennetaan arvosanaa 1:llä lukuun ottamatta ensimmäistä toistettua asennonvaihtokäskyä, joka alentaa arvosanaa 2:lla. (Kts. myös liikekohtaiset ohjeet)
52. Kaikenlainen koiran rankaiseminen kokeen aikana johtaa koirakon koesuorituksen hylkäämiseen.
53. Mikäli ohjaaja koskettaa koiraan liikkeen aikana, liike hylätään. Tämä saattaa myös johtaa varoitukseen.
54. Mikäli koiraan koskeminen liikkeiden aikana tai niiden välissä voidaan tulkita rankaisuksi, koirakon koesuoritus hylätään.
55. Mikäli koira ei saada lähtöpaikassa lähtöasentoon (esim. istumaan perusasentoon tai maahan), liike hylätään.
56. Mikäli viimeinen, liikkeen päättävä perusasento jää tekemättä, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Mikäli koira nousee istumaan/istuutuu ennen kuin ohjaaja on palannut koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8, ellei ko. liikkeessä toisin mainita.

ALO-luokassa:

Mikäli koiran tulisi istua perusasentoon ilman käskyä, alennetaan "istu" -käskystä arvosanaa 1:llä. Mikäli koira ei tällöinkään istu, on korkein mahdollinen arvosana 8.

Liikkeissä, joissa koiralle saa antaa "istu" -käskyn, alennetaan toistetusta käskystä arvosanaa 1:llä. Mikäli koira ei sitäkään noudata, on korkein mahdollinen arvosana 8.

Mikäli koira nousee istumaan/istuutuu ennen kuin ohjaaja on palannut koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

57. Ellei koira istu rauhallisesti perusasennossa liikkeen lähtöpaikassa, korkein mahdollinen arvosana on 8.
58. Mikäli ohjaaja ottaa askeleita käskyjä antaessaan, liike hylätään.
59. Mikäli koira koskettaa ohjaajaa kevyesti luoksetulo- tai noutoliikkeissä tullessaan ohjaajan eteen tai perusasentoon / siirtyessään perusasentoon, alennetaan arvosanaa (1–2):lla. Mikäli koira törmää ohjaajaan hieman voimakkaammin, korkein mahdollinen arvosana on 7.
60. Haukkuminen tai vinkuminen liikkeen aikana alentaa arvosanaa. Jos koira haukkuu tai vinkuu satunnaisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira haukkuu tai vinkuu enemmän tai jatkuvasti liikkeen aikana, liike hylätään. Sitä huolimatta, että kyseessä on vain pieni ilohaukahdus liikkeen alussa (tai lopussa), tulee arvosanaa alentaa vähintään 1:llä.
Mikäli haukkuminen toistuu useissa liikkeissä ja/tai liikkeiden välissä, koesuoritus hylätään. Sama koskee vinkumista.
61. Koiran ohjaaminen kaulapannasta liikkeiden välissä johtaa varoitukseen ja kokonaisvaikutuksen arvosanan alentamiseen. EVL:ssä tuomari näyttää keltaista korttia.
62. Tarpeiden tekeminen kehässä:
- ALO:ssa liikkeen aikana: hylkää liikkeen ja kokonaisvaikutus on korkeintaan 5
 - ALO:ssa liikkeiden välissä: kokonaisvaikutus on korkeintaan 5
 - AVO:ssa liikkeen aikana: hylkää liikkeen ja kokonaisvaikutuksen (kokonaisvaikutus = 0)
 - AVO:ssa liikkeiden välissä: hylkää kokonaisvaikutuksen (kokonaisvaikutus = 0)
 - VOI:ssa ja EVL:ssä sekä liikkeen aikana että välissä: hylkää koesuorituksen.

Ennakoiminen ja liikkeen aloittaminen liian aikaisin

63. Mikäli koira lähtöpaikassa tai liikkeen päättyessä ennakoi käskyä (ei pysy kunnolla perusasennossa, nykii, nousee seisomaan, mutta ei ota askelia, ottaa liikkeen lopussa perusasennon), annetaan arvosanaksi korkeintaan 8.
64. Mikäli koira AVO-luokassa (liikkeissä, joissa koira lähetetään ohjaajan luota) karkaa ohjaajan luota (aloittaa liikkeen/varastaa) sen jälkeen, kun liike on alkanut, mutta ennen ohjaajan käskyä (esim. lähtee

liikkeenohjaajan käskystä), ohjaaja saa kerran kutsua koira. Jos koira palaa takaisin ja suorittaa liikkeen, korkein mahdollinen arvosana on 6. Jos koira ei palaa takaisin, vaan jatkaa liikettä, liike hylätään. (Huom! ALO-luokassa ei koira lähetetä ohjaajasta pois päin)

65. Mikäli koira VOI- ja EVL-luokissa aloittaa liikkeen (varastaa/jättää ohjaajan) ennen ohjaajan käskyä (esimerkiksi liikkeenohjaaja käskystä), kutsumahdollisuutta ei ole ja liike hylätään.

Kehästä tai ohjaajan luota poistuminen

Kehästä poistuminen

66. VOI- ja EVL luokissa kehästä poistuminen liikkeen aikana tai liikkeiden välissä hylkää koesuorituksen.
67. Mikäli koira poistuu kehästä ALO- ja AVO-luokissa liikkeen aikana tai liikkeiden välissä, ohjaaja saa kutsua koiraansa kaksi kertaa. Jos koira palaa ohjaajan luokse, koirakko voi jatkaa koesuoritusta, mutta voi saada korkeintaan 5 kokonaisvaikutuksesta. Poistuminen liikkeen aikana aiheuttaa lisäksi ko. liikkeen hylkäämisen (0). Mikäli koira poistuu kehästä toistamiseen, koesuoritus hylätään.

Ohjaajan luota poistuminen, poistumatta kehästä

68. Mikäli koira lähtee ohjaajan luota VOI:ssa ja EVL:ssä joko liikkeen aikana (keskeyttää liikkeen) tai liikkeiden välissä, eikä ole hallinnassa (mutta ei poistu kehästä), ohjaaja voi kutsua koiraansa korkeintaan kerran liikkumatta paikaltaan. Mikäli koira palaa ohjaajan luokse, koirakko voi jatkaa koesuoritusta, mutta ko. liike hylätään (0) ja
- VOI:ssa kokonaisvaikutuksen arvosana on korkeintaan 5
 - EVL:ssä tuomari näyttää keltaista korttia, mutta koirakko voi jatkaa koesuoritustaan.

Mikäli koira ei palaa ohjaajan luokse tai koira poistuu ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus hylätään (molemmissa luokissa). EVL:ssä tuomari näyttää punaista korttia.

69. Mikäli koira lähtee ohjaajan luota ALO- ja AVO-luokissa joko liikkeen aikana (keskeyttää liikkeen) tai liikkeiden välissä, eikä ole hallinnassa (mutta ei poistu kehästä), ohjaaja voi kutsua koiraansa kaksi kertaa liikkumatta paikaltaan. Jos koira palaa ohjaajan luokse, koirakko voi jatkaa koesuoritusta, mutta tämä aiheuttaa kokonaisvaikutuksessa huomattavan arvosanan alennuksen, korkein mahdollinen on 7. Poistuminen liikkeen aikana aiheuttaa lisäksi ko. liikkeen hylkäämisen (0). Mikäli koira lähtee ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus hylätään.

Noutoliikkeet

70. Noutoesineen pudottaminen:

Jos koira pudottaa noutoesineen, mutta nostaa sen uudelleen oma-aloitteisesti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira nostaa noutoesineen uudelleen vasta lisäkäskyn jälkeen, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira pudottaa noutoesineen ohjaajan viereen olematta luovutusasennossa ja ohjaaja ottaa esineen maasta paikaltaan liikkumatta, korkein mahdollinen arvosana on 5 edellyttäen, että koira siirtyy käskystä moitteettomasti perusasentoon. Mikäli koira on luovutusasennossa ja esine putoaa luovutuksen yhteydessä irrotuskäskyn jälkeen ohjaajan huolimattomuuden takia, on korkein mahdollinen arvosana 7.

71. *Noutoesineen pureskelu:*

Raju tarttuminen noutoesineeseen ja noutoesineen pureskelu alentavat arvosanaa (2-3):lla.

Jos koira puree noutoesinettä voimakkaasti, korkein mahdollinen arvosana on 5. Erittäin voimakas pureminen tai noutoesineen rikkominen aiheuttaa liikesuorituksen hylkäämisen. Arvosanaa ei kuitenkaan alenneta, jos koira kerran korjaa otettaan noutoesineestä.

2.2.2 Luokka- ja liikekohtaiset suoritus- ja arvosteluohjeet

Alokasluokka

Tuomari tekee jokaiselle koiralle luoksepäästävyyden tarkastuksen ennen kuin se saa luvan mennä kehään.

Liikkeen arvostelu alkaa, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike alkaa" ja arvostelu päättyy, kun liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike päättyy" tai "Kiitos".

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta, kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole ko. liikkeessä mainittu.

Kaikki liikkeet suoritetaan taluttimetta.

Kaikki liikkeet suoritetaan normaalilla nopeudella, ellei toisin ohjeisteta.

Mikäli ei toisin mainita, annetaan koiralle vain suulliset käskyt.

+KM tarkoittaa käsimerkin olevan sallittu samanaikaisesti suullisen käskyn kanssa.

/KM tarkoittaa käsimerkin olevan sallittu vaihtoehtoisesti suullisen käskyn kanssa

Sulkuihin () kirjoitetut käskyt ovat käskyjä, jotka ohjaaja voi halutessaan antaa tai tulee antaa vaihtoehtoisessa liikkeen suoritustavassa. Esimerkiksi, jos koira tulee eteen istumaan ja siirtyy sen jälkeen perusasentoon, annetaan "sivulle"- käsky.

Hakasulkuihin [] kirjoitetut käskyt + KM ovat sallittuja ylimääräisiä ohjauskäskyjä, joista arvosanaa kuitenkin alennetaan, mutta käsimerkki ko. käskyn yhteydessä ei vähennä enempää kuin pelkkä käsky. Koiran ollessa ohjaajan rinnalla (liikkeen alussa) ei käsimerkkiä saa käyttää minkään luokan missään liikkeessä. Huom! Alokasluokassa ei ole ohjaustilanteita (-käskyjä).

Koirat viedään paikallaoloon ja sieltä pois kytkettynä. Koiran saa viedä myös yksilöliikkeisiin kytkettynä. Talutin irrotetaan ennen ensimmäistä liikettä.

Näiden liikekohtaisten suoritus- ja arvosteluohjeiden lisäksi on yleisiä suoritus- ja arvosteluohjeita, jotka ovat kohdassa 2.2.1.

ALO – 1 **Paikalla makaaminen 1 minuutti**
Käskyt: Maahan – paikka – istu

Kerroin 4

Suoritusohje:

Koirat tuodaan liikkeeseen kytkettynä. Liike alkaa kun kaikki ohjaajat seisovat rivissä noin 4 metrin välein koirat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike alkaa". Ohjaajat käskvät koirat perusasennosta maahan yksi kerrallaan, aloittaen rivin vasemmasta päästä ja edeten rivin oikeaan päähän. Ohjaajat siirtyvät luvan saatuaan yhdessä noin 15 metrin päähän ja kääntyvät koiriaan kohti. Ajan laskeminen aloitetaan, kun kaikki ohjaajat ovat osoitetussa paikassa. 1 minuutin jälkeen ohjaajille annetaan lupa palata koiransa viereen.

Koirat käsketään perusasentoon oikealta vasemmalle niin, että ensimmäisenä maahan mennyt koira nousee viimeisenä perusasentoon, ja päinvastoin. Käskyt annetaan liikkeenohjaajan ohjeiden mukaan.

Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyi”.

Ryhmässä tulee olla vähintään kolme koira, mutta ei enempää kuin viisi koira.

Arvosteluohje:

Arvosanaan vaikuttavat koiran rintamasuunta ja makuuasento. Koira saa laskea päänsä ja takaraajojen lonkka-asento on sallittu, mutta esimerkiksi kyljellään tai selällään makaaminen alentavat arvosanaa (3–5):llä.

Arvosanaa alennetaan (3–5):llä, mikäli koira nousee istumaan tai liikkuu/ryömii alle kaksi omaa mittaansa. Jos koira nousee istumaan ja istuu koko suorituksen ajan, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira vinkuu, alennetaan arvosanaa (1–3):lla. Rauhattomuuden tai levottomuuden, kuten painon siirtäminen puolelta toiselle tai jalalta toiselle sekä haukkumisen tulee alentaa arvosanaa (2–5):llä.

Koira saa liikuttaa päätään ja katsoa ympärilleen sekä osoittaa kiinnostusta mikäli kehässä tai sen ulkopuolella on häiriötä tai kuuluu ääniä. Tämä ei kuitenkaan saa vaikuttaa rauhattomuudelta tai levottomuudelta.

Mikäli koira reagoi ennen ohjaajan käskyä (menee maahan tai nousee perusasentoon esimerkiksi toisen ohjaajan käskystä), korkein mahdollinen arvosana on 8. Mikäli koira reagoi ennen aikaisesti, sen tulee pysyä ottamassaan asennossa (maassa tai perusasennossa). Mikäli koira ei maahan mentyään pysy asennossa liikkeen alussa, korkein mahdollinen arvosana on 6.

Mikäli koira ajan tultua täyteen nousee istumaan tai seisomaan, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira tällöin tulee vastaan, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira ei nouse käskystä istumaan perusasentoon, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli koira nousee liikkeen aikana ja lähestyy toista koira siten, että se voi häiritä toisen koiran suoritusta tai aiheuttaa tappelun, tulee liike keskeyttää ja järjestää uudelleen ilman häiriön aiheuttanutta koira. Häiriön aiheuttaneen koiran koesuoritus hylätään ja se ei saa jatkaa koetta.

Ohjaajia tulisi muistuttaa, että kovaääniset käskysanat voivat häiritä kanssakilpailijoita ja alentavat arvosanaa.

Liike hylätään, jos

- koira ei toisellakaan käskyllä saada maahan
- koira nousee seisomaan ennen kuin aika on täysi
- koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin kaksi omaa mittaansa ennen kuin aika on täysi – koira haukkuu häiritsevästi lähes koko suorituksen ajan.

ALO – 2

Seuraaminen

Kerroin 3

Käskyt:

seuraa

Suoritusohje:

Seuraamiskaavio sisältää kävelyosuudessa käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Kaavioon kuuluu hidas- ja juoksuosuus ilman käännöksiä ja pysähdyksiä. Kaavio ei sisällä käännöksiä paikallaan tai askelia eri suuntiin. Koira seuraa ohjaajaa taluttimetta. Koiran tulee seurata halukkaasti ohjaajan vasemmalla sivulla, koiran lapa ohjaajan polven kohdalla ja rintamasuunta ohjaajan mukaisena. Ohjaajan tulee liikkua luonnollisesti liikkeen aikana. Ohjaaja voi valita tekeekö täyskäännökset vasemmalle vai oikealle. Nk. "saksalainen täyskäännös vasemmalle" on myös hyväksytty, ts. koira kiertää ohjaajan ympäri oikealta puolelta, kunhan koira tekee käännöksen tiiviisti ohjaajan vieressä pysyen.

"Seuraa"-käskyn saa toistaa liikkeelle lähdettäessä ja nopeutta muutettaessa. Pysähdyttäessä koiran tulee istuutua perusasentoon ilman erillistä käskyä.

Kaikkien luokkaan osallistuvien koirien tulee tehdä sama seuraamiskaavio.

Yleisissä suoritusohjeissa kuvataan seuraamista tarkemmin.

Arvosteluohje:

Arvostelussa on otettava huomioon kokonaisuus. Kaikenlainen poikkeaminen toivotusta ihannesuorituksesta, kuten vinkuminen, haukkuminen, hyppiminen, leikkiminen, hidastelu ja edistäminen alentavat arvosanaa. Arvosanaa alennetaan myös, mikäli koira seuraa niin lähellä ohjaajaa, että se häiritsee tai estää ohjaajan liikkumista. Ohjaajaan nojaaminen tai törmääminen ovat virheitä. Ylimääräiset käskyt tulee huomioida arvosanassa.

Mikäli koiran perusasennot ovat vinoja, alennetaan arvosanaa (1–3):lla ja mikäli koira ei tee yhtään perusasettoa, on arvosana korkeintaan 7.

Hidastaminen ja pysähtyminen ennen tai jälkeen käännöksiä tai käännösten aikana alentaa arvosanaa.

Liike hylätään, jos

- koira karkaa ohjaajan luota
- koira seuraa suurimman osan matkasta yli metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta.

ALO – 3 Maahanmeno seuraamisen yhteydessä**Kerroin 2**

Käskyt: seuraa – maahan – istu

Suoritusohje:

Ohjaaja ja koira etenevät normaalivauhtia suoraa linjaa aloituspaikalta. Noin 10 metrin jälkeen ohjaaja käskee koiran maahan itse pysähtymättä. Ohjaaja jatkaa kulkuaan noin 10 metriä ja kääntyy koira kohti. Noin kolmen sekunnin kuluttua ohjaaja palaa koiran viereen ja käskee sen perusasentoon.

Arvosteluohje:

Mahdollinen lisäkäsky, joka tulee antaa välittömästi (max. 2 askelta), alentaa arvosanaa 2:lla.

Käsimerkin käyttö tehosteena ja vartaloavut alentavat arvosanaa (3–5):llä.

Maahanmenon hitaus ja rintamasuunnan vinous alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Koiran liikkuminen käskyn jälkeen alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin, on arvosana korkeintaan 5.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli koira heti ohjaajan kääntyttyä vaihtaa asentoaan, voi arvosanaksi antaa korkeintaan 7.

Mikäli se siirtyy paikaltaan tai tulee vastaan 2 x mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Puutteellinen seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Liike hylätään, jos

- koira ei käy maassa
- koira liikkuu käskyn jälkeen tai tulee vastaan yli kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt.

ALO – 4 Luoksetulo

Kerroin 3

Käskyt: paikka – tänne (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja jättää koiran istumaan ja kävelee noin 15 metriä osoitettuun paikkaan ja kääntyy koiraan kohti.

Ohjaaja kutsuu koiran luokseen perusasentoon. Ohjaaja voi liittää luoksetulokutsuun myös koiran nimen, mutta nimi ja käsky on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Arvosteluohje:

Koiran tulee totella kutsua halukkaasti. Koiran tulee liikkua ripeästi, vähintään ripeää ravia, ja säilyttää sama askellaji. Haluton luoksetulo on virhe. Koiran rotu tulee huomioida nopeutta arvosteltaessa.

Mikäli koira noudattaa vasta toistettua luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Mikäli koira nousee seisomaan tai menee maahan tai siirtyy paikaltaan alle kaksi omaa mittaansa vaihtamatta asentoaan ennen luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Varaslähdöstä arvosanaa alennetaan (2–4):llä.

Haluton luoksetulo alentaa arvosanaa (2–5):llä.

Jos koira törmää ohjaajaan, arvosanaa alennetaan (2–3):lla.

Mikäli ohjaaja poistuu koiran luota juosten, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Liike hylätään, jos

- koira ei noudata toistakaan luoksetulokutsua
- koira liikkuu lähtöpaikalta yli kaksi omaa mittaansa ennen kuin ohjaaja on kääntynyt koiraan päin.

ALO – 5 Noutoesineen pitäminen

Kerroin 2

Käskyt: pidä – irti

Suoritusohje:

Noutoesinettä pitäessään koira on joko perusasennossa ohjaajan vieressä tai istuu ohjaajan edessä. Ohjaaja ilmoittaa, kumpaa menettelyä hän noudattaa. Jos koira suorittaa liikkeen ohjaajan edessä, ohjaaja siirtyy koiran eteen. Liikkeessä käytetään ohjaajan omaa tai järjestäjän varaamaa puista noutoesinettä.

Liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike alkaa" ja ojentaa ohjaajalle noutoesineen. Ohjaaja antaa liikkeenohjaajan käskystä noutoesineen koiralle. Koira ottaa esineen ja pitää sitä suussa noin 5 sekuntia. Liikkeenohjaaja ilmoittaa "Käsky" ja ohjaaja käskyy koiran irrottamaan otteensa noutoesineestä. Liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike päättyy". Koiran ei tarvitse siirtyä perusasentoon sivulle.

Mikäli koira pudottaa noutoesineen, ei koiran tule sitä nostaa, eikä noutoesinettä anneta koiralla takaisin. Ohjaaja nostaa noutoesineen ja luovuttaa sen liikkeenohjaajalle.

Liikkeenohjaaja ilmoittaa "Liike päättyy".

Arvosteluohje:

Arvosanaan vaikuttaa koiran halukkuus tarttua noutoesineeseen. Jos koira tarttuu noutoesineeseen ennen käskyä, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Jos koira pudottaa esineen ennen irrotuskäskyä, arvosanaa alennetaan (3–5):llä.

Jos koira vaihtaa asentoa, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Esineen pureskelu tai sillä leikkittely, voimakkuudesta riippuen, alentaa arvosanaa (1–5):llä.

Mikäli esine putoaa luovutuksen yhteydessä, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli koira ei heti käskystä irrota ja luovuta noutoesinettä, alennetaan arvosanaa (2–5):llä.

Jos koira poistuu noutoesineen saatuaan paikaltaan, mutta se saadaan yhdellä kutsulla palaamaan noutoesineen kanssa perusasentoon tai ohjaajan eteen, korkein mahdollinen arvosana on 6. Jos koira ei tule kutsusta luokse, liike hylätään.

Liike hylätään, jos

- *koira ei suostu ottamaan esinettä toisellakaan käskyllä*
- *koira poistuu ohjaajan luota esineen kanssa, eikä sitä saada yhdellä kutsulla tulemaan esineen kanssa takaisin perusasentoon tai ohjaajan eteen*
- *koira ei luovuta noutoesinettä toisellakaan irrotuskäskyllä.*

ALO – 6

Kauko-ohjaus

Kerroin 2

Käskyt:

maahan (– paikka) – istu+KM – maahan+KM – istu

Suoritusohje:

Koiran pitää vaihtaa asentoaan kaksi kertaa (istu - maahan - istu) ohjaajan käskyjen mukaisesti ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan. Asennonvaihtojen järjestys on istu-maahan. Viimeinen asennonvaihtokäsky on "maahan".

Aloituspaidan rajalinja on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana. Aloituspaikka on tämän rajalinjan edessä ja ohjaaja käskyy koiransa maahan siten, että rajalinja on koiran takana.

Ohjaaja jättää koiran paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 2 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin. Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihdot suullisesti tai käsimerkkien tai kirjallisten / kuvallisten näyttötaulujen tai elektronisen näyttötaulun avulla. Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehoitus noin 3 sekunnin välein. Ohjaaja saa käyttää sekä suullisia käskyjä että käsimerkkejä, mutta käskyjen on oltava lyhyitä ja ne on annettava samanaikaisesti. Viimeisen "maahan"- käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiransa viereen ja käskyy sen perusasentoon.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja sitä miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa sekä sitä, miten hyvin se pysyy alkuperäisellä paikallaan.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, että koira ei liiku yhteensä enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan. Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen (eteen- ja taaksepäin, sekä sivusuuntaan jne.). Jos koira liikkuu yhden mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira jättää suorittamatta toisen asennonvaihdon, korkein mahdollinen arvosana on 6.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Kolmas käsky asennonvaihtoon on sallittu, mutta tätä asentoa ei hyväksytä. Ensimmäinen asennonvaihdon yhteydessä annettava lisäkäsky alentaa arvosanaa 2:lla. Seuraavassa asennonvaihdossa tarvittavat lisäkäskyt alentavat arvosanaa kukin 1:llä.

Ohjaajan korostetut suulliset käskyt ja korostetut tai pitkäkestoiset käsimerkit ja vartaloavut alentavat arvosanaa. Eriaikaiset suullinen käsky ja käsimerkki alentavat arvosanaa.

Liike hylätään, jos

- koira ei suorita kumpaakaan asennonvaihtoa
- koira liikkuu paikaltaan yli oman mittansa yhteensä
- koira ei ole noudattanut kauko-ohjausta aloitettaessa kolmattakaan ”istu” -käskyä.

ALO – 7 Estehyppy

Kerroin 2

Käskyt: paikka – hyppy (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja jättää koiran istumaan noin 2–4 metrin päähän esteestä, kävelee esteen toiselle puolelle noin 2–4 metrin päähän esteestä, kääntyy koiraa kohti ja kutsuu koiran hyppäämään esteen yli. Ohjaaja saa valita etäisyyden esteestä väliltä 2–4 metriä.

Koiran tulee hypätä esteen yli ja tulla perusasentoon. Esteen korkeuden tulee olla noin koiran säkäkorkeus. Maksimikorkeus on kuitenkin 50 cm. Esteen tulee olla noin 1 metriä leveä avoeste ja esteen sivutolppien tulee olla noin 1 metri korkeita. Esteen rima ei saa olla kiinteästi asennettu vaan sen tulee pudota, jos koira selkeästi koskettaa siihen hypätessään.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä, koiran tempoa ja siirtymistä lyhintä reittiä ohjaajan viereen perusasentoon. Jos koira koskettaa rimaa tai jos rima tippuu, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Liike hylätään, jos

- koira ylittää esteen ennen liikkeen alkua
- koira toiminnallaan rikkoo/kaataa koko esteen (sivutolppineen)
- koira pudottaa riman ennen kuin se hyppää esteen
- koira yrittää ponnistaa esteen päältä – este kaatuu koiran törmäyksen takia – koira alittaa tai kiertää esteen.

ALO – 8 Kokonaisvaikutus

Kerroin 2

Arvosteluohje:

Kokonaisvaikutusta arvosteltaessa kiinnitetään huomiota koiran halukkuuteen työskennellä ja totella käskyjä. Tarkkuus ja täsmällisyys ovat tärkeitä, samoin ohjaajan ja koiran luonnollinen liikkuminen. Saavuttaakseen korkean arvosanan koiran ja ohjaajan tulee työskennellä yhdessä

(tiiminä), näyttää siltä, että he pitävät yhteisestä työskentelystä ja osoittaa hyvää urheiluhenkeä. Toiminta sekä liikkeiden aikana että liikkeiden välillä vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan.

Mikäli koira ei ole hallinnassa ja poistuu ohjaajan luota liikkeiden aikana tai niiden välissä (edes kerran), mutta pysyy kehän sisäpuolella ja palaa ohjaajan luo kutsusta (korkeintaan kaksi kutsua), korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira ei palaa ohjaajan luokse tai poistuu ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus on hylätty.

Mikäli koira poistuu kerran kehästä, mutta palaa kutsusta (korkeintaan kaksi kutsua), kokonaisvaikutuksen korkein mahdollinen arvosana on 5. Mikäli koira ei palaa, koesuoritus on hylätty.

Mikäli koira tekee tarpeensa kehässä, kokonaisvaikutuksen korkein mahdollinen arvosana on 5.

Avoin luokka

Tuomari tekee jokaiselle koiralle luoksepäästävyuden tarkastuksen ennen kuin se saa luvan mennä kehään.

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole liikekohtaisessa ohjeistuksessa mainittu.

Koirat viedään paikallaoloon ja sieltä pois kytkettynä. Koiran saa viedä myös yksilöliikkeisiin kytkettynä.

Talutin irrotetaan ennen ensimmäistä liikettä.

Näiden liikekohtaisten suoritus- ja arvosteluohjeiden lisäksi on yleisiä suoritus- ja arvosteluohjeita, jotka ovat kohdassa 2.2.1.

AVO – 1**Paikalla istuminen 1 minuutti, ohjaajat näkyvissä****Kerroin 3**

Käskyt: istu – paikka

Suoritusohje:

Koirat tuodaan liikkeeseen kytkettynä. Liike alkaa, kun kaikki ryhmän ohjaajat seisovat rivissä noin 3 metrin välein koirat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa”. Liike loppuu, kun ohjaajat ovat palanneet koirien luo ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”.

Ohjaajat siirtyvät luvan saatuaan noin 25 metrin päähän kehän laidalle ja kääntyvät koiraan kohti. 1 minuutin jälkeen ohjaajille annetaan lupa palata koiriensa luo. Ohjaajat ohittavat koiransa noin 0,5 metrin etäisyydeltä koiran jäädessä ohjaajan vasemmalle puolelle ja asettuvat seisomaan noin 3 metriä koiransa taakse rintamasuunta koiraa kohti. Luvan saatuaan ohjaajat siirtyvät koiriensa viereen.

Ryhmässä tulee olla vähintään 3, mutta ei enempää kuin 6 koiraa.

Arvosteluohje:

Liike hylätään, jos koira nousee seisomaan, asettuu makaamaan tai liikkuu enemmän kuin mittansa verran. Kaikenlainen koiran liikkuminen, vinkuminen ja haukkuminen alentavat selvästi arvosanaa.

Jos koira haukahtaa 1–2 kertaa, arvosanaa alennetaan (1–2):lla. Jos haukkuminen on jatkuvaa, suoritus hylätään. Arvosanaa tulee alentaa, jos koira osoittaa rauhattomuutta esimerkiksi siirtämällä painoaan puolelta toiselle tai jalalta toiselle. Koira saa liikuttaa päätään ja katsoa ympärilleen sekä osoittaa kiinnostusta mikäli kehässä tai sen ulkopuolella on häiriötä tai kuuluu ääniä. Tämän ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa rauhattomuudelta tai levottomuudelta.

Mikäli koira ajan tultua täyteen menee maahan tai nousee seisomaan, on korkein mahdollinen arvosana 5. Mikäli koira nousee liikkeen aikana ja lähestyy toista koiraa siten, että se voi häiritä toisen koiran suoritusta tai aiheuttaa tappelun, tulee liike keskeyttää ja järjestää uudelleen ilman häiriön aiheuttanutta koiraa. Häiriön aiheuttaneen koiran koesuoritus hylätään ja se ei saa jatkaa koetta. Jos ohjaaja palatessaan ohittaa koiran väärältä puolelta arvosanaa alennetaan 1:llä.

Liike hylätään, jos

- koira nousee seisomaan tai asettuu makaamaan ennen kuin aika on täysi
- koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin oman mittansa ennen kuin aika on täysi – koira haukkuu häiritsevästi lähes koko suorituksen ajan – koira menee jätettäessä maahan.

AVO – 2**Seuraaminen****Kerroin 3**

Käskyt: seuraa

Suoritusohje:

Seuraamiskaavio sisältää kävelyosuudessa käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Seuraamiskaavio sisältää myös juoksuosuuden, jossa käännökset tehdään vain oikeaan. Kaavioon kuuluu myös 2–3 askelta eteen- ja taaksepäin.

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamista tarkemmin.

Kaikkien luokkaan osallistuvien koirien tulee tehdä sama seuraamiskaavio.

Arvosteluohje:

Suoritus hylätään, mikäli koira jättää ohjaajan tai seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta. Mikäli koira liikkuu hitaasti, arvosanaa alennetaan (3-4):llä. Kontaktin puute ja ylimääräiset käskyt ovat virheitä. Koiran vino seuraamisasento alentaa arvosanaa noin 2:lla. Hidastaminen ja pysähtyminen ennen tai jälkeen käännoiksi tai käännosten aikana alentaa arvosanaa. Arvosanaa alennetaan myös, mikäli koira seuraa niin lähellä ohjaajaa, että se häiritsee tai estää ohjaajan liikkumista. Ohjaajan nojaaminen tai törmääminen ovat huomattavia virheitä.

Liike hylätään, jos

- koira jättää ohjaajan
- koira seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta.

AVO – 3

Seisominen seuraamisen yhteydessä

Kerroin 3

Käskyt: seuraa – seiso – istu **Suoritusohje:**

Ohjaaja ja koira etenevät normaalivauhtia suoraa linjaa aloituspaikalta. Noin 10 metrin jälkeen ohjaaja käskee, itse pysähtymättä, koiran seisomaan. Ohjaaja jatkaa kulkuaan noin 10 metriä (paikka merkitään esim. kartiolla tai merkillä). Ohjaaja kääntyy (itsenäisesti) koira kohti ja pysähtyy. Noin kolmen sekunnin kuluttua ohjaaja siirtyy noin 1–2 metriä koiran taakse ohittaen koiran noin 0,5 metrin etäisyydeltä siten, että koira jää ohjaajan vasemmalle puolelle, kääntyy ympäri ja palaa koiran viereen sekä käskee koiran perusasentoon.

Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta kartiolla/merkillä tehtävää täyskäännöstä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Arvosteluohje:

Liike hylätään, mikäli koira pysähtyy väärään asentoon, vaihtaa oikean asennon väärään ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen, pysähtyy ennen käskyä, tarvitsee toistetun ”seiso” käskyn tai mikäli ohjaaja pysähtyy ennen käskyn antamista tai käskyn antamisen yhteydessä. Jotta liike voidaan hyväksyä, koira ei saa liikkua yli oman mittansa verran käskyn jälkeen.

Liike hylätään, jos koira kävelee yli mittansa ohjaajaa vastaan tai lähtee ohjaajan mukaan, kun hän ohittaa koiran ja tällöin liikkuu yli mittansa. Jos koiran liikkuma matka on yksi koiran mitta, korkein arvosana on 5.

Jos koira istuu ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli koira heti ohjaajan kääntyttyä vaihtaa asentoaan, voi arvosanaksi antaa korkeintaan 7.

Mikäli ohjaaja hidastaa/vaihtaa tahtia/kiihdyttää vauhtia ennen käskyä, korkein mahdollinen arvosana on 7. Käsimerkit ja kehonkieli pysähtymiskäskyn yhteydessä ovat vakavia virheitä ja alentavat arvosanaa merkkien kestosta ja vahvuudesta riippuen (3–5):llä.

Myös seuraaminen tulee huomioida arvostelussa. Huono seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla.

Liikkuminen käskyn jälkeen, hitaasti pysähtyminen ja pysähtyminen vinoon asentoon ovat virheitä ja ne alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Jos ohjaaja palatessaan ohittaa koiran väärältä puolelta arvosanaa alennetaan 1:llä.

Liike hylätään, jos

- koira pysähtyy väärään asentoon
- koira vaihtaa oikean asennon väärään ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen
- koira pysähtyy ennen käskyä
- koira tarvitsee lisäkäskyn tai mikäli ohjaaja pysähtyy ennen käskyn antamista tai käskyn antamisen yhteydessä
- koira liikkuu käskyn jälkeen tai tulee vastaan yli oman mittansa.

AVO – 4

Luoksetulo

Kerroin 3

Käskyt: maahan – (paikka) – tänne – (sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja käsklee koiran maahan. Ohjaaja jättää koiran ja kävelee 20–25 metriä osoitettuun paikkaan, kääntyy koiraan kohti ja kutsuu koiran luokseen perusasentoon. Ohjaaja voi liittää luoksetulokutsuun myös koiran nimen, mutta nimi ja käsky on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Arvosteluohje:

Koiran tulee totella kutsua halukkaasti. Koiran tulee liikkua ripeästi, vähintään ripeää ravia, ja säilyttää sama askellaji. Haluton luoksetulo on virhe. Koiran rotu tulee huomioida nopeutta arvosteltaessa. Mikäli koira noudattaa vasta toistettua luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 7. Kolmannen kutsun jälkeen suoritus hylätään. Mikäli koira siirtyy paikaltaan yli yhden mittansa ennen luoksetulokutsua, suoritus hylätään. Mikäli koira nousee seisomaan tai istumaan tai siirtyy paikaltaan alle oman mittansa verran ennen luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Liike hylätään, jos

- koira ei noudata toistakaan luoksetulokutsua
- koira liikkuu lähtöpaikalta yli oman mittansa ennen luoksetulokutsua.

AVO – 5

Istuminen tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Kerroin 2 Käskyt:

seuraa – istu/maahan – (istu)

Suoritusohje:

Tuomari päättää suoritettavan asennon (istuminen/maahanmeno) ennen luokan alkua. Kaikki kokeen koirakot suorittavat saman asennon.

Ohjaaja ja koira etenevät normaalivauhtia suoraa linjaa aloituspaikalta. Noin 10 metrin jälkeen ohjaaja käsklee, itse pysähtymättä, koiran istumaan/maahan.

Ohjaaja jatkaa kulkuaan noin 10 metriä (paikka merkitään esim. kartiolla tai merkillä). Ohjaaja kääntyy (itsenäisesti) koiraan kohti ja pysähtyy. Noin kolmen sekunnin kuluttua ohjaaja siirtyy noin 1–2 metriä koiran

taakse ohittaen koiran noin 0,5 metrin etäisyydeltä siten, että koira jää ohjaajan vasemmalle puolelle, kääntyy ympäri ja palaa koiran vierelle sekä käskee koiran perusasentoon.

Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta kartiolla/merkillä tehtävää täyskäännöstä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Arvosteluohje:

Liike hylätään, mikäli koira pysähtyy väärään asentoon, vaihtaa oikean asennon väärään ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen, istuu / menee maahan ennen käskyä, tarvitsee toistetun istu/maahan käskyn tai mikäli ohjaaja pysähtyy ennen käskyn antamista tai käskyn antamisen yhteydessä. Jotta liike voidaan hyväksyä, koira ei saa liikkua yli oman mittansa verran käskyn jälkeen.

Liike hylätään, jos koira kävelee yli mittansa ohjaajaa vastaan tai lähtee ohjaajan mukaan, kun hän ohittaa koiran ja tällöin liikkuu yli mittansa. Jos koiran liikkuma matka on yksi koiran mitta, korkein arvosana on 5.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Mikäli koira heti ohjaajan kääntyttyä vaihtaa asentoaan, voi arvosanaksi antaa korkeintaan 7. Mikäli ohjaaja hidastaa/vaihtaa tahtia/kiihdyttää vauhtia ennen käskyä, korkein mahdollinen arvosana on 7. Käsimerkit ja kehonkieli pysähtymiskäskyn yhteydessä ovat vakavia virheitä ja alentavat arvosanaa merkkien kestosta ja vahvuudesta riippuen (3–5):llä.

Myös seuraaminen tulee huomioida arvostelussa. Huono seuraaminen alentaa arvosanaa (1–2):lla. Liikkuminen käskyn jälkeen, hidas istuminen tai maahan meno ja vino istumis- tai makuuasento ovat virheitä ja ne alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Jos ohjaaja palatessaan ohittaa koiran väärältä puolelta, arvosanaa alennetaan (1):llä.

Liike hylätään, jos

- koira pysähtyy väärään asentoon
- koira vaihtaa oikean asennon väärään ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen
- koira istuu tai menee maahan ennen käskyä
- koira tarvitsee toistetun käskyn tai ohjaaja pysähtyy ennen käskyn antamista tai käskyn antamisen yhteydessä
- koira liikkuu käskyn jälkeen tai tulee vastaan yli oman mittansa.

AVO – 6 Lähettäminen määrätyle paikalle ja maahanmeno Kerroin 3

Käskyt: eteen – [oikea/vasen+KM] – (seiso) – maahan – istu

Suoritusohje:

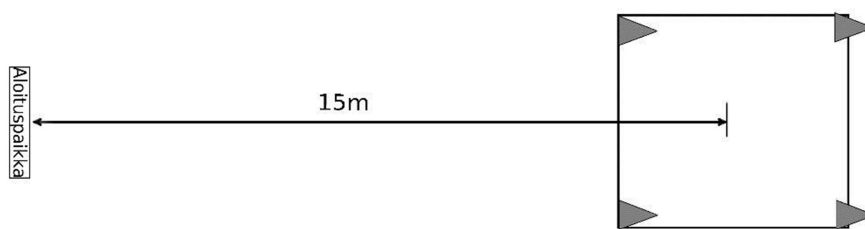
Ennen liikkeen aloittamista ohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille aikooko hän käskä koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan. Ohjaaja lähettää koiran 3 m x 3 m kokoiseen ruutuun, joka

sijaitsee noin 15 metrin päässä liikkeen aloituspaikasta. Kun koira on ruudussa, ohjaaja käskee koiran joko seisomaan ja sitten maahan tai suoraan maahan. Jos koira käsketään seisomaan, seisomisasennon tulee olla selkeä ja vakaa, ennen kuin ”maahan”- käsky annetaan. Luvan saatuaan ohjaaja kävelee koiran viereen ja käskee (liikkeenohjaajalta luvan saatuaan) koiran perusasentoon. Koiran tulee liikkua ruutua kohti suoraviivaisesti ja mennä ruutuun sen etureunasta.

Ohjaaja saa käyttää liikkeen aikana korkeintaan neljä käskyä, jolloin yksi neljästä käskystä on seisomiskäsky koiran ollessa ruudussa. Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi käskää koiran suoraan maahan koiran ollessa ruudussa ja käyttää näin siis yhteensä vain kolme käskyä. Jos koira tarvitsee lisäohjauskäskyä, voi niihin liittää käsimerkin.

Ruudun koko on 3 metriä x 3 metriä. Ruudun keskikohdan ja aloituspaikan välinen etäisyys on noin 15 metriä. Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla (korkeus noin 10–15 cm).

Näkyvästi merkityt (esim. nauha, kalkkiviiva, teippi) ruudun sivut yhdistävät kartiot niiden ulkopuolelta. Ruudun sivujen etäisyyden kehän reunasta tulee olla vähintään noin 3 metriä.

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla, lukuun ottamatta mahdollisia lisäohjauskäskyjä.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä, koiran nopeutta ja suoraviivaista liikkumista. Täysien pisteiden saaminen edellyttää, että ohjaaja käyttää liikkeen aikana korkeintaan neljä käskyä, jolloin yksi neljästä käskystä on seisomiskäsky koiran ollessa ruudussa. Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi käskää koiran suoraan maahan koiran ollessa ruudussa ja käyttää näin siis yhteensä vain kolme käskyä.

Koiran täytyy totella käskyjä (esim. jos ”seiso”-käsky annetaan ruudussa, koiran täytyy seistä ja jos koira käsketään suoraan maahan, sen täytyy tehdä niin). Jos ohjaaja liikkuu

(askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan, liike hylätään. Jos ohjaaja käyttää liiallisia apuja (kehonkieltä), korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira liikkuu erittäin hitaasti, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira toimii ilman käskyjä (esim. pysähtyy tai menee maahan ruudussa), arvosanaa alennetaan.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, ettei mikään osa koirasta ole ruudun rajausnauhojen ulkopuolella. Hännän ei kuitenkaan tarvitse olla ruudussa. Jos koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella, sitä ei voi uudelleenohjata ja liike hylätään.

Liike hylätään, jos koira poistuu ruudusta ennen liikkeen päättymistä. Jos koira liikkuu tai ryömii ruudussa, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira vaihtaa asentoa ennen ohjaajan saapumista sen luo, korkein mahdollinen arvosana on 6.

Jos koira ottaa väärän asennon ruudussa (eri asennon, kuin ohjaaja on ilmoittanut), arvosanaa alennetaan 3:lla. Jos seisomisasento ei ole selkeä, alennetaan arvosanaa 2:lla. Liike hylätään, jos pysäytys- tai maahanmenokäsky annetaan kolmannen kerran. Lisäkäsky alentaa arvosanaa 2:lla. Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Arvosanaa alennetaan (1–2):lla / ylimääräinen ohjauskäsky. Käsimerkit sallitaan vain ohjauskäskyjen yhteydessä, jos koira pitää ohjata ruutuun uudelleen koiran ollessa kaukana ohjaajasta. Käsimerkin käyttäminen koiran ollessa ohjaajan vieressä alentaa arvosanaa 2:lla.

Mikäli koira nousee istumaan ennen käskyä ohjaajan palattua koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan
- koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella
- koira poistuu ruudusta ennen liikkeen päättymistä
- koira ei noudata toistettuakaan pysäytys- tai maahanmenokäskyä.

AVO – 7

Noutaminen

Kerroin 4

Käskyt: nouda – irti (– sivulle)

Suoritusohje:

Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja ojentaa ohjaajalle puisen noutoesineen. Ohjaaja heittää noutoesineen noin 10 metrin päähän. Käskyn saatuaan koira noutaa esineen ja luovuttaa sen ohjaajalle perusasennossa tai ohjaajan edessä. Mikäli koira luovuttaa esineen ohjaajan edessä, sen on siirryttävä käskystä ohjaajan viereen perusasentoon.

Noutoesine voi olla ohjaajan tai järjestäjän, kunhan se on tuomarin hyväksymä.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä, koiran tempoa sekä menoa noutoesineelle ja takaisin lyhintä mahdollista reittiä.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- koira lähtee liikkeelle kun esinettä heitetään

- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen
- koira ei luovuta esinettä ohjaajalle toisellakaan käskyllä.

AVO – 8

Kauko-ohjaus

Kerroin 3

Käskyt: maahan (– paikka) – istu+KM – maahan+KM – istu+KM – maahan+KM – istu

Suoritusohje:

Koiran tulee vaihtaa asentoa neljä kertaa (istu/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan. Asennonvaihtojen järjestys on istu-maahan-istu-maahan. Viimeinen asennonvaihtokäsky on "maahan".

Aloituspaidan rajalinja on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana. Aloituspaidka on tämän rajalinjan edessä ja ohjaaja käskää koiransa maahan siten, että rajalinja on koiran takana.

Ohjaaja jättää koiran paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 5 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin.

Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihdot kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulujen avulla tai elektronisen näyttötaulun avulla. Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3–5 metriä koirasta ja siten, että hän ei näe koiraa asennonvaihtokehotuksia näyttäessään.

Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein. Ohjaaja saa käyttää sekä suullisia käskyjä että käsimerkkejä, mutta käskyjen on oltava lyhyitä ja ne on annettava samanaikaisesti. Viimeisen "maahan" -käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiransa viereen ja käskää sen perusasentoon.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja sitä, miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa sekä sitä, miten hyvin se pysyy alkuperäisellä paikallaan.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, ettei koira liiku yhteensä enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan. Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen (eteen- ja taaksepäin sekä sivusuuntaan, jne.). Jos koira liikkuu yhden mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira jättää suorittamatta yhden neljästä asennonvaihdosta, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää suorittamatta kaksi asennonvaihtoa, suoritus hylätään.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Ohjaajan korostetut suulliset käskyt ja liioitellut tai pitkäkestoiset käsimerkit ja vartaloavut alentavat arvosanaa. (Ks. yleiset säännöt). Kolmas käsky asennonvaihtoon on sallittu, mutta tätä asentoa ei hyväksytä. Ensimmäinen asennonvaihdon yhteydessä annettava lisäkäsky alentaa arvosanaa 2:lla. Toisen käskyn tottelemattomuus johtaa tämän asennon hylkäämiseen. Seuraavissa asennonvaihdossa tarvittavat lisäkäskyt alentavat arvosanaa 1:llä.

Liike hylätään, jos

- koira liikkuu enemmän kuin oman mittansa yhteensä mihinkään suuntaan
- koira jättää suorittamatta kaksi asennonvaihtoa
- koira ei ole noudattanut kauko-ohjausta aloitettaessa kolmattakaan "istu" -käskyä.

AVO – 9 Estehyppy

Kerroin 3

Käskyt: Paikka – hyppy (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja jättää koiran istumaan noin 2–4 metrin päähän esteestä, kävelee esteen toiselle puolelle, noin 2–4 metrin päähän esteestä, kääntyy koiraa kohti ja kutsuu koiran hyppäämään esteen yli. Ohjaaja saa valita etäisyyden esteestä väliltä 2–4 metriä. Koiran tulee hypätä ja tulla perusasentoon (suoraan sivulle tai ensin eteen). Esteen korkeuden tulee olla noin koiran säkäkorkeus. Maksimikorkeus kuitenkin on 50 cm. Esteen tulee olla 1 metri leveä ja esteen sivutolppien tulee olla noin 1 metri korkeita.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä ja kutsua, koiran tempoa ja siirtymistä lyhintä reittiä ohjaajan luokse. Jos koira koskettaa estettä hiukankaan, korkein mahdollinen arvosana on 8. Liike hylätään, jos koira ponnistaa esteen päältä, este kaatuu tai koira ei hyppää esteen yli lainkaan.

Liike hylätään, jos

- koira ylittää esteen ennen liikkeen alkua
- koira toiminnallaan rikkoo tai kaataa koko esteen – koira yrittää ponnistaa esteen päältä
- koira kiertää esteen.

AVO – 10 Merkin kiertäminen ja paluu perusasentoon

Kerroin 3

Käskyt: kierrä – [oikea/vasen + KM] – [tänne] (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja seisoo koira perusasennossa rintamasuunta kohti noin 10 metrin päässä sijaitsevaa merkkiä. Ohjaaja lähettää koiran kohti kartiota (tai vastaavaa), jonka korkeus on noin 15–40 cm. Koiran tulee kiertää merkki ja palata ohjaajan luo perusasentoon. Koira saa luoksetulossa tulla joko suoraan perusasentoon tai tulla ensin eteen istumaan ja sitten käskystä perusasentoon.

Kierrä -käsky (ja mahdollinen sivulle -käsky) annetaan liikkeenohjaajan luvalla. Ohjaaja päättää mahdollisten ohjauskäskyjen (lisäkäskyjen) antamisesta.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä, koiran tempoa ja suoraviivaista liikkumista. Sillä, miltä etäisyydeltä koira kiertää merkin, on merkitystä arvosanaan, mutta arviossa on otettava huomioon koiran koko ja tempo. Korkeimman arvosanan saaminen edellyttää, ettei koiralle anneta muita kuin "kierrä" -käsky (ja eteen istuvalle lisäksi "sivulle" käsky). Koira voi kiertää merkin myötä- tai vastapäivään. Jos koiralle

annetaan luoksetulokutsu, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira kääntyy merkille saavuttuaan, mutta ei kierrä sitä, korkein mahdollinen arvosana on 5. Liike hylätään, jos koira kääntyy ennen kuin se on saavuttanut merkin, jos koiralle annetaan kolmas ”kierrä” käsky tai toinen luoksetulokutsu. Jos koiraa joudutaan ohjaamaan, voi lisäkäskeyn yhdistää käsimerkin. Kun koiran tempoa arvostellaan, tulee rodunomaisuus ottaa huomioon.

Liike hylätään, jos

- koira ei tule perusasentoon luoksetulokutsullakaan
- koiralle annetaan kolmas ”kierrä”-käsky
- koira ei juokse merkille asti
- koira leikittelee merkin kanssa tai ottaa merkin mukaansa.

AVO – 11 Kokonaisvaikutus

Kerroin 2

Arvosteluohje:

Kokonaisvaikutusta arvosteltaessa kiinnitetään huomiota koiran halukkuuteen työskennellä ja totella käskyjä. Tarkkuus ja täsmällisyys ovat tärkeitä, samoin ohjaajan ja koiran luonnollinen liikkuminen. Saavuttaakseen korkean arvosanan koiran ja ohjaajan tulee työskennellä yhdessä

(tiiminä), näyttää siltä, että he pitävät yhteisestä työskentelystä ja osoittaa hyvää urheiluhenkeä. Toiminta sekä liikkeissä että liikkeiden välillä vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan.

Mikäli koira ei ole hallinnassa ja poistuu ohjaajan luota liikkeiden aikana tai niiden välissä (edes kerran), mutta pysyy kehän sisäpuolella ja palaa ohjaajan luo kutsusta (korkeintaan kaksi), korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira ei palaa ohjaajan luokse tai poistuu ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus on hylätty.

Mikäli koira poistuu kerran kehästä mutta palaa kutsusta (korkeintaan kaksi kutsua), kokonaisvaikutuksen korkein mahdollinen arvosana on 5. Mikäli koira ei palaa, koesuoritus on hylätty.

Mikäli koira tekee tarpeensa kehässä, kokonaisvaikutus on hylätty.

Voittajaluokka

Tuomari tekee jokaiselle koiralle luoksepäästävyystarkastuksen ennen kuin se saa mennä kehään.

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole mainittu.

Koirat viedään kehään ilman talutinta. Talutin jätetään kehän ulkopuolelle tai toimitsijan pöydälle.

Näiden liikekohtaisten suoritus- ja arvosteluohjeiden lisäksi on yleisiä suoritus- ja arvosteluohjeita, jotka ovat kohdassa 2.2.1.

VOI – 1 Paikalla makaaminen 2 minuuttia, ohjaajat näkösuojassa Kerroin 2

Käskyt: maahan – paikka – istu

Suoritusohje:

Koirat tuodaan liikkeeseen ilman talutinta. Liike alkaa, kun kaikki ohjaajat seisovat rivissä noin 3 metrin välein koirat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa”. Liike päättyy, kun ohjaajat ovat palanneet koiriensa viereen ja koirat ovat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”.

Ohjaajat käskvät koirat perusasennosta maahan yksi kerrallaan, aloittaen rivin vasemmasta päästä ja edeten rivin oikeaan päähän. Paikallaolon jälkeen koirat käsketään perusasentoon oikealta vasemmalle siten, että ensimmäisenä maahan mennyt koira nousee viimeisenä perusasentoon. Ohjaajat poistuvat yhtä aikaa näkösuojaan. Suoritusaika (2 min) alkaa, kun kaikki ohjaajat ovat näkösuojassa.

Koirien tulee pysyä paikallaan makaamassa. Niille aiheutetaan häiriöitä, esimerkiksi siten, että liikkeenohjaaja pujottelee koirien välistä. Kun 2 minuuttia on kulunut, ohjaajat palaavat yhdessä kehään ja jäävät riviin kehänuhan sisäpuolelle. Ohjaajat siirtyvät koiriensa taakse. Ohjaajat ohittavat koiransa noin 0,5 metrin etäisyydeltä koiran jäädessä ohjaajan vasemmalle puolelle ja asettuvat seisomaan noin 3 metriä koiransa taakse rintamasuunta koiraa kohti. Ohjaajat palaavat koiran viereen ja käskvät koiransa yksitellen perusasentoon.

Ohjaajia tulisi muistuttaa, että kovaääniset käskysanat voivat häiritä kanssakilpailijoita ja vähentävät pisteitä huomattavasti.

Ryhmässä tulee olla vähintään kolme, mutta ei enempää kuin kuusi koiraa.

Arvosteluohje:

Liike hylätään, jos koira ei mene maahan toisellakaan käskyllä, nousee seisomaan tai istumaan ennen kuin ohjaajat palaavat kehään, liikkuu enemmän kuin mittansa verran tai makaa selällään. Jos koira nousee

istumaan tai seisomaan ajan tultua täyteen ja ohjaajat ovat palanneet kehään, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira tämän lisäksi liikkuu, liike hylätään.

Kaikenlainen koiran liikkuminen, vinkuminen ja haukkuminen alentavat selvästi arvosanaa.

Jos koira haukahtaa 1–2 kertaa, arvosanaa alennetaan (1–2):lla. Jos haukkuminen on jatkuvaa, liike hylätään.

Rauhattomuus, kuten painon siirtäminen puolelta toiselle alentaa arvosanaa. Koira saa liikuttaa päätään ja katsoa ympärilleen sekä osoittaa kiinnostusta mikäli kehässä tai sen ulkopuolella on häiriötä tai kuuluu ääniä. Tämän ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa rauhattomuudelta tai levottomuudelta. Mikäli koira nousee liikkeen aikana ja lähestyy toista koira siten, että se voi häiritä toisen koiran suoritusta tai aiheuttaa tappelun, tulee liike keskeyttää ja järjestää uudelleen ilman häiriön aiheuttanutta koira. Häiriön aiheuttaneen koiran koesuoritus hylätään ja se ei saa jatkaa koetta.

Mikäli koira reagoi ennen ohjaajan käskyä esim. menee maahan tai nousee perusasentoon toisen ohjaajan käskystä, korkein mahdollinen arvosana on 8. Mikäli koira reagoi ennen aikaisesti, sen tulee pysyä ottamassaan asennossa (maassa tai perusasennossa). Mikäli koira ei liikkeen alussa maahan mentyään pysy asennossa, liike hylätään. Mikäli koira liikkeen lopussa nousee istumaan ja käy ilman käskyä uudelleen makaamaan, korkein mahdollinen arvosana on 5. Liike hylätään, jos koira käsketään uudelleen makaamaan.

Mikäli koira makaa kyljellään tai ei nouse perusasentoon, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Jos ohjaaja palatessaan ohittaa koiran väärältä puolelta arvosanaa alennetaan 1:llä.

Liike hylätään, jos

- koira ei mene maahan toisellakaan käskyllä
- koira nousee seisomaan tai istumaan ennen kuin ohjaajat palaavat kehään
- koira liikkuu paikaltaan enemmän kuin mittansa verran
- koira makaa selällään
- koira haukkuu jatkuvasti
- koira liikkeen alussa ollessaan ohjaajan vieressä perusasennossa menee maahan ennen ohjaajan käskyä eikä pysy makuuasennossa.
- koiran ennakoitua alussa "maahan"- tai lopussa "istu" -käskyn, sille annetaan käsky korjata.

VOI – 2

Seuraaminen

Kerroin 3

Käskyt:

Seuraa

Suoritusohje:

Seuraamiskaavio sisältää hitaan-, normaalin- ja juoksuosuuden, joissa on käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Kaavioon kuuluu myös 2–3 askelta eteen- ja taaksepäin. Seuraamiseen

tulee sisältyä myös lyhyt matka (5–8 askelta / 2 - 3 metriä) suoraan taaksepäin. Osuuden, jossa ohjaaja kävelee taaksepäin, tulee olla riittävän tasainen ja turvallinen.

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamista tarkemmin.

Kaikkien luokkaan osallistuvien koirien tulee tehdä sama seuraamiskaavio.

Arvosteluohje:

Suoritus hylätään, mikäli koira jättää ohjaajan tai seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta. Mikäli koira liikkuu hitaasti, arvosanaa alennetaan (3–4):llä. Kontaktin puute ja ylimääräiset käskyt ovat virheitä. Koiran vino seuraamisasento alentaa arvosanaa noin 2:lla. Hidastaminen ja pysähtyminen ennen tai jälkeen käännoiksi tai käännosten aikana alentaa arvosanaa. Arvosanaa alennetaan myös, mikäli koira seuraa niin lähellä ohjaajaa että se häiritsee tai estää ohjaajan liikkumista. Ohjaajaan nojaaminen tai törmäily ovat huomattavia virheitä. Pieni ohjaajan varovaisuus on sallittua, kun ohjaaja kävelee taaksepäin. Mikäli seuraaminen on taaksepäin kävelyssä puutteellista, alennetaan arvosanaa noin (1–2):lla.

Liike hylätään, jos

- koira seuraa ohjaajaa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä
- koira jättää ohjaajan suorituksen aikana.

VOI – 3 Seisominen ja/tai istuminen ja/tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Kerroin 3

Käskyt: Seuraa – seiso/istu/maahan – seuraa – seiso/istu/maahan – seuraa

Suoritusohje:

Liike suoritetaan liitteenä olevan kuvan mukaisesti. Tuomari päättää ennen koetta, mitkä kaksi asentoa suoritetaan ja missä järjestyksessä. Ohjaaja käskyy, itse pysähtymättä, koiran ensin jäämään yhteen asentoon (seiso/istu/maahan) ja sitten toiseen. Ohjaaja kulkee normaalia kävelyvauhtia. Kaavioon kuuluu käänno oikeaan tai vasempaan. Käännojen paikat

(vasen/oikea, 90o) tulee merkitä pienillä kartioilla, puolipalloilla, kylteillä tai vastaavilla. Asentojen (seiso-istu-maahan) suoritusjärjestys sekä käännon suunta (vasen tai oikea) voivat vaihdella, mutta järjestyksen ja käännojen tulee olla samat kaikille osallistujille.

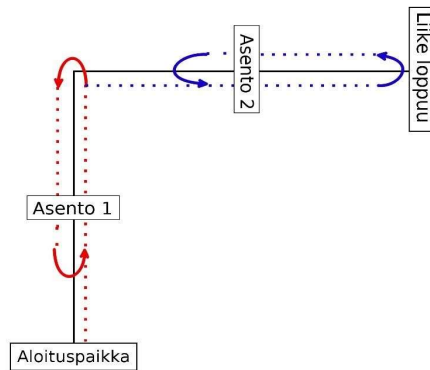
Ohjaaja toimii liikkeenohjaajan käskystä liikkeelle lähtiessään, pysähtymiskäskyä antaessaan, täyskäännoissa ja liikkeen lopun pysähdyksessä. Käänno kulmassa sekä koiran mukaan ottaminen tehdään itsenäisesti.

Pysähdyspaikat ovat keskellä noin 10 metrin janaa. Kun ohjaaja ja koira ovat edenneet 10 metrin janaa pitkin noin puoliväliin (5 m), ohjaaja antaa koiralle käskyn. Ohjaaja jatkaa kulkuaan vielä noin 5 m, tekee täyskäännon ja palaa kohti koiraa, kävelee koiran ohi noin 0,5 m etäisyydellä koirasta, niin että koira jää ohjaajan vasemmalle puolelle. Ohjaaja jatkaa kävelemistä vielä noin 2 m koiran taakse, missä hän tekee täyskäännon ja palaa koiran luo. Sivuuttaessaan koiran ohjaaja antaa koiralle ”seuraa”- käskyn

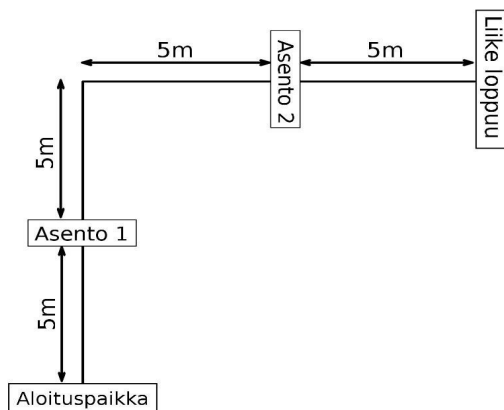
pysähtymättä. Liike jatkuu siten, että seuraavassa kääntöpisteessä (5 m) koirakko kääntyy vasemmalle/oikealle ja matkan puolella välissä ohjaaja antaa seuraavan pysähdyskäskyn. Liike jatkuu samalla tavalla kuin ensimmäisessä osuudessa. Liike päättyy, kun liikkeenohjaaja on antanut pysähtymiskäskyn ja ilmoittanut liikkeen päättyneen.

Koiran tulee seisoa, istua ja mennä maahan kuviteltujen, merkkejä yhdistävien linjojen suuntaisesti. Välimatka koiran ja käännöspaikkojen merkkien välillä tulee olla noin 0,5 m, ottaen huomioon koiran koko.

Käännösten kulmat tulee suorittaa 90° käännöksinä, ei pyöristettyinä. Koirakon tulee ohittaa kulmamerkit

oikealta jättäen merkit vasemmalle puolelleen.

Liikkeen kaikki vaiheet kulmien käännöksiä (oikea/vasen) lukuun ottamatta tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Arvosteluohje:

Jotta liike voidaan hyväksyä, koiran pitää tehdä vähintään yksi asento. Mikäli koira pysähtyy kerran väärään asentoon tai se ei tee asentoa hyväksytysti, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Jotta asento voidaan hyväksyä, koira ei saa edetä omaa mittaansa enempää käskyn jälkeen.

Toisen käskyn antaminen, voimakkaan käsimerkin tai voimakkaan kehonkielen käyttäminen hylkäävät kyseisen asennon.

Mikäli koira jättää pysähtymättä kokonaan, ts. koira ei pysähdy lainkaan ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen, liike hylätään. Jos koira seuraa ohjaajaa pysähtymiskäskyn jälkeen, on yksi ylimääräinen käsky sallittu (koko liikkeen hylkäyksen välttämiseksi), jotta koira saadaan pysähtymään. Jos koira tällöin

pysähtyy ennen kuin ohjaaja ehtii seuraavaan kääntopisteeseen, liike voi jatkua, mutta korkein mahdollinen arvosana on 6.

Arvostelussa tulee kiinnittää huomiota seuraamiseen ja asentojen suoruuteen suhteessa lähtö-

/kääntö- ja lopetuspaikkoihin. Liikkuminen käskyn jälkeen, hitaasti seisahtuminen/istuminen/maahanmeno, koiran vino asento, huono seuraaminen, vauhdin muuttuminen, pyöristetyt käännökset kulmissa ja poikkeaminen oikealta linjalta (ei samansuuntainen kuvitteellisten merkkejä yhdistävien linjojen kanssa) sekä kääntyminen ja koiraan katsominen ovat virheitä. Ne alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Ylimääräiset pysähtymiskäskyt eivät ole sallittuja; hylkäävät ko. asennon. Käsimerkit ja kehonkieli seiso/istu/maahan käskyjen yhteydessä ovat vakavia virheitä ja alentavat arvosanaa merkkien kestosta ja voimakkuudesta riippuen (3–5):llä tai ko. asento voidaan hylätä.

Jos ohjaaja palatessaan ohittaa koiran väärältä puolelta, arvosanaa alennetaan 1:llä.

Liike hylätään, jos

- koiraa ei tee vähintään yhtä hyväksyttyä asentoa
- koiraa tekee asennot väärässä järjestyksessä
- koiraa jättää kokonaan pysähtymättä ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen.

VOI – 4 Luoksetulo ja pysäytys seisomaan

Kerroin 4

Käsky: Maahan – (paikka) – tänne – seis / KM – tänne (– sivulle)

Käsimerkeissä voi käyttää yhtä tai molempia käsiä. Ohjaajan tulee ilmoittaa käyttäkö suullista käskyä vai käsimerkkiä pysäytyksessä.

Suoritusohje:

Ohjaaja käskyy koiran maahan ja siirtyy noin 25–30 metrin päähän koirasta hänelle osoitettuun paikkaan ja kääntyy koiraa kohti. Matkan puoliväli on merkitty esimerkiksi luoksetulolinjan sivuun sijoitetulla kartiolla. Ohjaaja kutsuu koiraa ja käskyy itsenäisesti koiran seisomaan merkin kohdalla. Ohjaaja kutsuu koiran luokseen. Ohjaaja voi liittää luoksetulukutsuihin myös koiran nimen, mutta nimi ja käsky on annettava nopeasti peräkkäin niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Kaikki liikkeen vaiheet, pysähtymiskäskyä lukuun ottamatta, tehdään liikkeenohjaajan luvalla. Pysähtymiskäskyn ohjaaja antaa itsenäisesti merkin (kartion) kohdalla.

Arvosteluohje:

Koiran tulee totella käskyä ja kutsuja halukkaasti. Sen tulee liikkua ripeästi, vähintään ripeää ravia, ja säilyttää sama askellaji. Haluton luoksetulo on merkittävä virhe. Koiran rotu tulee huomioida nopeutta arvosteltaessa. Koiran tulee aloittaa pysähtyminen välittömästi käskyn jälkeen. Pysähtymistä arvosteltaessa koiran vauhti tulee ottaa huomioon. Nopeilla koirilla sallitaan pieni toleranssi pysähtymisessä, mutta hitaasti liikkuvilla koirilla ei. Saadakseen täydet pisteet pysähtymisestä koiraa ei saa edetä omaa mittaansa enempää käskyn jälkeen.

Jotta pysähtymisosio hyväksytään, koira ei saa edetä yli kolmea mittaansa käskyn jälkeen.

Mikäli liikkeen aikana käytetään yli kaksi luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira ei jostain asennosta lähde liikkeelle toisellakaan käskyllä tai tarvitsee kaksi käskyä molemmissa liikkeellelähdoissä, liike hylätään.

Mikäli koira ei pysähdy kolmen mittansa sisällä, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää pysähtymisen kokonaan suorittamatta (ei edes yritä pysähtyä), liike on hylätty. Jos koira pysähtyy väärään asentoon, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira nousee istumaan tai seisomaan, tai siirtyy paikaltaan alle oman mittansa vaihtamatta asentoon ennen ensimmäistä luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen luoksetulokutsua, liike on hylätty.

Liike hylätään, jos

- koira tarvitsee yli kolme luoksetulokutsua
- koira ei yritä pysähtyä ollenkaan
- koira siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen luoksetulokutsua.

VOI – 5 Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo Kerroin 4

Käskyt: Eteen - [oikea/vasen+KM] (– seiso) – maahan – tänne

Suoritusohje:

Ennen liikkeen aloittamista ohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille aikooko hän käskää koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan. Ohjaaja lähettää koiran 3 metriä x 3 metriä kokoiseen ruutuun, joka sijaitsee noin 23 metrin päässä liikkeen aloituspaikasta (mitattuna ruudun keskipisteeseen). Koiran tulee liikkua ruutua kohti suoraviivaisesti ja mennä ruutuun sen etureunasta.

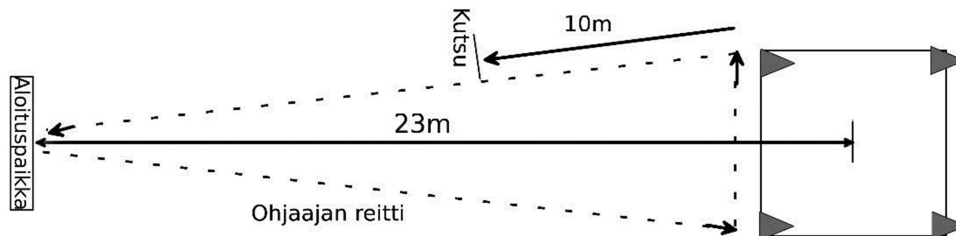
Kun koira on ruudussa, ohjaaja käskää koiran joko seisomaan ja sen jälkeen maahan tai suoraan maahan. Mikäli koira käsketään seisomaan, seisomisasennon tulee olla selkeä ja vakaa, ja koiran tulee hetken seistä ennen kuin "maahan"- käsky annetaan.

Ohjaaja kävelee kohti oikeanpuoleista kartiota. Noin 2 metrin etäisyydellä kartiosta ohjaaja kääntyy vasempaan ja noin 3 metrin jälkeen uudelleen vasempaan, kohti aloituspaikkaa. Ohjaajan kuljettua noin 10 metriä toisesta käännokestä, hän kutsuu koiraa ja jatkaa kohti aloituspaikkaa. Ohjaaja pysähtyy tultuaan aloituspaikkaan.

Liikkeessä tulisi käyttää korkeintaan neljä käskyä, joilloin yksi neljästä käskystä on "seiso"- käsky ruudussa. Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi komentaa koiran suoraan maahan kun se on ruudussa ja näin ollen käyttää ainoastaan kolme käskyä. Mikäli ruutuun ohjaus vaatii lisäohjausta, saa ohjauskäskyihin liittää käsimerkin.

Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta käskyjä ruudussa (seiso/maahan) ja mahdollisia lisäohjauskäskyjä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla (korkeus noin 10–15 cm). Näkyvästi merkityt (esim. nauha, kalkkiviiva, teippi) ruudun sivut yhdistävät kartiot niiden ulkopuolelta. Ruudun etäisyys kehän reunasta tulee olla vähintään 3 metriä. (Katso kuva.)

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä sekä koiran tempoa ja suoraviivaista liikkumista. Korkeimman arvosanan saaminen edellyttää, että ohjaaja käyttää liikkeen aikana korkeintaan neljä käskyä, jolloin yksi neljästä käskystä on seisomiskäsky koiran ollessa ruudussa tai vaihtoehtoisesti kolme käskyä, mikäli hän käsklee ruudussa koiran suoraan maahan.

Koiran täytyy totella käskyjä (esim. jos ”seiso” -käsky annetaan ruudussa, koiran täytyy seistä ja jos koira käsketään suoraan maahan, sen täytyy tehdä niin).

Jos ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan, liike hylätään. Jos ohjaaja käyttää ylimääräisiä apuja, kuten kehonkieltä, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira toimii ilman käskyjä (esim. pysähtyy tai menee maahan ruudussa), arvosanaa alennetaan. Jos koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella, liike hylätään. Jos koira on jo maassa, sitä ei voi enää ohjata uudelleen. Hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan, ettei mikään osa koirasta ole rajausnauhojen ulkopuolella. Hännän ei kuitenkaan tarvitse olla ruudussa.

Liike hylätään, jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ohjaajan toista käännoästä. Jos koira nousee ohjaajan toisen käännoksen jälkeen, mutta ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira liikkuu/ryömii ruudussa, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira liikkuessaan ylittää ruudun reunan ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira, liike hylätään. Jos koira suorittaa liikkeen hyvin hitaasti, korkein mahdollinen arvosana on 6.

Toinen luoksetulokutsu, seisomiskäsky tai maahanmenokäsky alentavat arvosanaa 2:lla/käsky. Jos koira ei nouda jotain edellä mainituista käskyistä toistettunakaan, liike hylätään.

Käsimerkit sallitaan vain ohjauskäskyjen yhteydessä, jos koira pitää ohjata ruutuun uudelleen koiran ollessa etäällä ohjaajasta. Käsimerkin käyttäminen koiran ollessa ohjaajan vieressä alentaa arvosanaa 2:lla.

Jos koira ottaa ruudussa eri asennon kuin ohjaaja on ilmoittanut, alennetaan arvosanaa 3:lla. Jos seisomisasento ei ole selkeä, alennetaan arvosanaa 2:lla. Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan

riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyjä. Arvosanaa alennetaan (1–2):lla/lisäohjauskäsky.

Liike hylätään, jos

- koira istuu tai menee maahan ruudun ulkopuolella
- koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ohjaajan toista käännoä
- koira liikkuessaan ylittää ruudun reunan ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira
- koira ei noudata toistettuakaan luoksetulo-, seisomis- tai maahanmenokäskyä
- ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan
- ohjaaja osoittaa koiralle suuntia (esimerkiksi ruudun sijaintia) tai koskettaa koira lähtöpaikassa.

VOI – 6 Ohjattu noutaminen

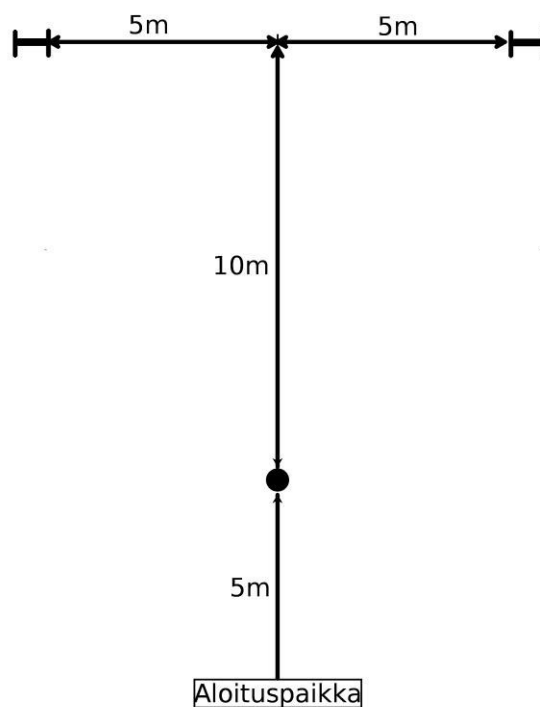
Kerroin 3

Käskyt: Seuraa – seiso – oikea/vasen+KM+nouda – irti (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja seisoo koira perusasennossa rintamasuunta kohti noin 5 metrin päässä sijaitsevaa pientä merkkiä.

Liikkeenohjaaja asettaa kaksi puista noutoesinettä riviin noin 10 metrin päähän toisistaan siten, että ne ovat helposti nähtävissä. Noutoesine, joka on arvottu, asetetaan maahan ensiksi. Merkki sijaitsee noin 10 metriä kuvitteellisen rajalinjan keskipisteestä, joka sijaitsee noutoesineiden välissä, ja aloituspiste on noin 15 metriä rajalinjasta.

Ohjaaja käsketään kävelemään koiransa kanssa aloituspisteestä kohti merkkiä, menemään sen ohi (1–2 metriä) ja kääntymään ympäri (liikkeenohjaajan luvalla) ja palaamaan kohti merkkiä, jonka jälkeen hän käskää

(itsenäisesti) koiran seisomaan merkille, koiran rintamasuunta aloituspaikkaa päin. Ohjaaja jättää koiran seisomaan ja palaa aloituspisteeseen ja kääntyy kohti noutoesineitä. Ohjaaja ei saa pysähtyä jättäessään koiran. Noin 3 sekunnin kuluttua ohjaaja saa luvan käskää koira noutamaan arvottu noutoesine. Ohjauskäsky (oikea/vasen) ja noutokäsky tulee antaa tiiviisti yhdessä, sillä myöhäinen noutokäsky voidaan tulkita lisäkäskyksi.

Kokeessa on oltava käytettävissä kolme erikokoista noutoesinesarjaa erikokoisia koirarotuja varten. Suurin saa painaa korkeintaan noin 450 g. Noutoesineiden kokojen tulee olla suhteessa eri rotujen kokoihin, mutta ohjaaja voi kuitenkin vapaasti valita haluamansa kokoisen noutoesineen.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä ja ohjausta, koiran tempoa ja menoa noutoesineelle ja takaisin suorinta mahdollista reittiä. Jotta liikkeestä voi saada pisteitä, koiran tulee pysyä merkin luona kunnes se käsketään liikkeelle. Jos koira istuu, menee maahan tai liikkuu merkillä, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira liikkuu yli mittansa seisoessaan merkin luona, suoritus hylätään.

Jos koira menee väärälle noutoesineelle ja se pysäytetään ja ohjataan uudelleen oikealle noutoesineelle ja koira tuo oikean esineen, alennetaan arvosanaa 3:lla. Jos koira ohjataan uudelleen väärältä noutoesineeltä ilman pysäytystä, alennetaan arvosanaa 2:lla.

Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyn voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Vähennys voi olla 1–2 pistettä. Muiden lisäkäskyjen arvostelun tulee perustua yleisiin ohjeisiin.

Jos koira nostaa väärän noutoesineen, liike hylätään.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja osoittaa koiralle suuntaa aloituspaikasta
- koira liikkuu yli mittansa seisoessaan merkin luona
- koira nostaa väärän noutoesineen
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.

Käskyt: (Seuraa/paikka –) etsi/nouda – irti (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja seisoo liikkeen aloituspaikassa koira perusasennossa. Liikkeenohjaaja antaa ohjaajalle puisen noutoesineen (10 cm x 2 cm x 2 cm), joka on merkitty etukäteen tunnisteella. Merkintään tulee käyttää lyijykynää tai kuulakärkikynää, ei esim. tussikynää. Liike alkaa, kun liikkeenohjaaja ojentaa esineen. Ohjaaja saa pitää merkittyä noutoesinettä kädessään noin 10 sekunnin ajan. Koira ei saa koskea tai haistella noutoesinettä tässä vaiheessa. Liikkeenohjaaja ottaa esineen ja kehottaa ohjaajaa kääntymään ympäri.

Ohjaaja saa päättää näkeekö koira noutoesineitten sijoittamisen. ”Seuraa”- tai ”paikka”-käskyt ovat sallittuja. Liikkeenohjaaja vie merkityn noutoesineen siihen käsin koskematta yhdessä viiden muun samanlaisen noutoesineen kanssa ja asettaa kaikki noutoesineet maahan tai lattialle noin 10 metrin etäisyydelle ohjaajasta. Liikkeenohjaaja asettaa muut viisi esinettä maahan käsin ja täten koskee niihin. Noutoesineet asetetaan ympyrän muotoon tai vaakasuoraan riviin noin 25 cm etäisyydelle toisistaan. Noutoesineet asetetaan samantyyppiseen muodostelmaan kaikille kilpailijoille, mutta ohjaajan esineen paikka muodostelmassa voi vaihdella. Jos noutoesineet asetetaan vaakasuoraan riviin, ohjaajan esinettä ei kuitenkaan saa asettaa reunimmaiseksi.

Ohjaaja kääntyy ympäri ja käskää koiran noutamaan merkitty noutoesine. Koiran tulee löytää oikea esine, tuoda se ja luovuttaa ohjaajalle yleisten ohjeiden mukaan.

Koira saa työskennellä noin puolen minuutin ajan, jos työskentely on aktiivista ja määrätietoista. Jokaista kilpailijaa varten on varattava oma kuuden noutoesineen sarja.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran työskentelyhalukkuutta ja tempoa. Jos koira nostaa väärän noutoesineen kerran, mutta tuo sitten oikean, korkein mahdollinen arvosana on 7. Liike hylätään, jos ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle, jos ohjaaja antaa koiralle käskyjä sen ollessa esineiden luona tai jos koira nostaa väärän esineen kaksi kertaa. Hylkäämistä ei tapahdu, jos koira haistellessaan koskee esineitä etsiessään oikeaa.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle
- ohjaaja antaa koiralle käskyjä koiran ollessa esineiden luona
- koira nostaa väärän esineen kaksi kertaa
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.

VOI – 8**Kauko-ohjaus****Kerroin 4****Käskyt:**

Maahan – (paikka) – istu+KM – seiso+KM – maahan+KM tai seiso+KM – istu+KM – maahan+KM – istu

Suoritusohje:

Koiran tulee vaihtaa asentoa kuusi kertaa (istu/seiso/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan. Asennonvaihtojen järjestys on istu-seiso-maahan tai seiso-istu-maahan. Viimeinen asennonvaihtokäsky on ”maahan”.

Neljä eri sarjaa mahdollisia:

- istu-seiso-maahan-istu-seiso-maahan
- seiso-istu-maahan-seiso-istu-maahan
- istu-seiso-maahan-seiso-istu-maahan
- seiso-istu-maahan-istu-seiso-maahan

Aloituspaikan rajalinja on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana. Aloituspaikka on tämän rajalinjan edessä ja ohjaaja kääntää koiransa maahan siten, että rajalinja on koiran takana.

Ohjaaja jättää koira paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 10 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin. Asennonvaihtojen ensimmäisen osan järjestyksen ei tarvitse olla sama kuin toisen osan. Asentojen järjestyksen tulee olla sama kaikille kilpailijoille.

Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulujen avulla tai elektronisen näyttötaulun avulla. Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3– 5 metriä koirasta ja siten, että hän ei näe koira asennonvaihtokehotuksia näyttäessään. Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehoitus noin 3 sekunnin välein. Ohjaaja saa käyttää sekä suullisia käskyjä että käsimerkkejä, mutta käskyjen on oltava lyhyitä ja ne on annettava samanaikaisesti. Viimeisen ”maahan” -käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiran viereen ja kääntää sen perusasentoon.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja sitä, miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa sekä sitä, miten hyvin se pysyy alkuperäisellä paikallaan.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, ettei koira liiku yhteensä enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta (mihinkään suuntaan). Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen (eteen- ja taaksepäin sekä sivusuuntaan jne.). Jos koira liikkuu yhden mittansa, korkein mahdollinen arvosana on 5.

Jos koira jättää suorittamatta yhden kuudesta asennonvaihdosta, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää suorittamatta kaksi asennonvaihtoa, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira kuitenkin jättää yhden asennonvaihdon väliin ja vaihtaa suoraan seuraavaan asentoon, korkein mahdollinen arvosana on 5. Koiran täytyy vaihtaa käskystä asentoa vähintään neljä kertaa saadakseen pisteitä.

Jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Ohjaajan korostetut suulliset käskyt ja liioitellut tai pitkäkestoiset käsimerkit ja vartaloavut alentavat arvosanaa. (Ks. yleiset säännöt).

Ensimmäinen asennonvaihdon yhteydessä annettava lisäkäsky alentaa arvosanan 8:aan. Toisen käskyn tottelemattomuus johtaa tämän asennon hylkäämiseen. Seuraavissa asennonvaihdossa tarvittavat lisäkäskyt alentavat arvosanaa 1:llä. Toisin sanoen, ensimmäinen asennonvaihdon yhteydessä annettava lisäkäsky alentaa siis arvosanaa 2:lla ja seuraavat lisäkäskyt alentavat arvosanaa 1:llä.

Tästä liikkeestä on mahdollista saada pisteitä vaikka 3–4 asentoa on tehty vasta lisäkäskyjen (– 1p) jälkeen, jos lisäkäskyä totellaan heti ja ne johtavat hyviin ja selkeisiin asentoihin ja liike on muuten erinomainen.

Liike hylätään, jos

- koira liikkuu yli oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan
- koira ei vaihda käskystä asentoa vähintään neljä kertaa.

VOI – 9 Metalliesineen noutaminen esteen yli hypäten

Kerroin 3

Käskyt: Hyppy – nouda – irti (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja asettuu seisomaan noin 2–4 metrin päähän esteestä koira perusasennossa.

Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja ohjentaa noutoesineen ohjaajalle ja liike päättyy kun koira on perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”. Ohjaaja heittää metallisen noutoesineen esteen yli. Ohjaaja käskyy koiran hyppäämään esteen ja noutamaan esineen. Mikäli koiralle annetaan ”nouda” -käsky, se pitää antaa viimeistään koiran lähtiessä menohyppyyn. Koiran pitää hypätä esteen yli palatessakin. Käytettävissä on oltava kolme erikokoista metallista noutoesinettä erikokoisia koirarotuja varten. Suurimman noutoesineen paino on noin 200 g. Ohjaaja voi kuitenkin vapaasti valita haluamansa kokoisen noutoesineen koiran koosta riippumatta.

Arvosteluohje:

Jos koiran täytyy etsiä noutoesinettä hetken aikaa, pisteitä ei alenneta jos se työskentelee aktiivisesti. Jos koira koskettaa estettä edes kevyesti, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Liike hylätään, jos koira ponnistaa esteen päältä tai koira ei hyppää esteen yli edestakaisin, tai este kaatuu tai koira lähtee liikkeelle, kun esinettä heitetään. Jos koira ennakoi hyppy/noutokäskyä, alennetaan arvosanaa (2–4):llä. Jos ”hyppy” -käsky toistetaan, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- koira lähtee liikkeelle, kun esinettä heitetään
- koira ponnistaa esteen päältä tai ei hyppää estettä edestakaisin
- este kaatuu
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.

VOI – 10 Kokonaisvaikutus

Kerroun 2

Arvosteluohje:

Kokonaisvaikutusta arvosteltaessa kiinnitetään huomiota koiran halukkuuteen työskennellä ja totella käskyjä. Tarkkuus ja täsmällisyys ovat tärkeitä, samoin ohjaajan ja koiran luonnollinen liikkuminen. Saavuttaakseen korkean arvosanan koiran ja ohjaajan tulee työskennellä yhdessä

(tiiminä), näyttää siltä, että he pitävät yhteisestä työskentelystä ja osoittaa hyvää urheiluhenkä. Toiminta sekä liikkeissä että liikkeiden välillä vaikuttaa kokonaisvaikutuksen arvosanaan.

Mikäli koira ei ole hallinnassa ja poistuu ohjaajan luota liikkeiden aikana tai niiden välissä (edes kerran), mutta pysyy kehän sisäpuolella ja palaa ohjaajan luo kutsusta (korkeintaan yksi), korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira ei palaa ohjaajan luokse tai poistuu ohjaajan luota toistamiseen, koesuoritus on hylätty.

Kehästä poistuminen liikkeen aikana tai liikkeiden välissä hylkää koesuorituksen.

Tarpeiden tekeminen kehässä hylkää koesuorituksen.

Erikoisvoittajaluokka

Tuomari tekee jokaiselle koiralle luoksepäästävyystarkastuksen ennen kuin se saa luvan mennä kehään.

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa. Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole mainittu.

Koirat viedään kehään ilman talutinta. Talutin jätetään kehän ulkopuolelle tai toimitsijan pöydälle.

Näiden liikekohtaisten suoritus- ja arvosteluohjeiden lisäksi, on yleisiä suoritus- ja arvosteluohjeita, jotka ovat kohdassa 2.2.1.

EVL – 1	Paikalla istuminen 2 minuuttia	Kerroin 2
EVL – 2	Paikalla makaaminen 1 minuutti ja luoksetulo	Kerroin 2

Käskyt: Istu – paikka – maahan +/KM – tänne (– sivulle)

Suoritusohje:

Liikkeet 1 ja 2 suoritetaan yhtenä liikkeenä, mutta arvostellaan erikseen.

Liike 1: Istuminen ryhmässä 2 minuuttia (ohjaajat näkösuojassa)

Liike 2: Paikalla makaaminen 1 minuutti ja luoksetulo

Arvosanat annetaan erikseen molemmista osista liikkeen toisen osan päätyttyä.

Koirat tuodaan liikkeeseen ilman talutinta. Liike alkaa, kun kaikki ohjaajat seisovat rivissä n. 4–5 metrin välein koirat perusasennossa ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike 1 alkaa”. Liike 1 loppuu, kun ohjaajat ovat palanneet kehään noin 10 metrin päähän koiristaan ja liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”. Liike 2 alkaa heti liikkeen 1 jälkeen. Liike 2 päättyy, kun kaikki koirat ovat perusasennossa ohjaajiensa vieressä.

Koirat istuvat perusasennossa rivissä noin 4–5 metrin välein. Ohjaajat jättävät koirat luvan saatuaan ja poistuvat näkösuojaan, jossa he pysyvät 2 minuuttia. Suoritus aika (2 min) alkaa, kun kaikki ohjaajat ovat näkösuojassa. Ajan tultua täyteen ohjaajat palaavat luvan saatuaan kehään ja asettuvat seisomaan kehän sisäpuolelle. Luvan saatuaan ohjaajat kävelevät koiransa eteen noin 10 metrin etäisyydelle siitä.

Liike 1 päättyy ja liike 2 alkaa välittömästi.

Liikkeenohjaaja ilmoittaa liikkeen 2 alkamisen: ”Liike 2 alkaa”. Ohjaajat käskivät istumassa olevat koirat maahan yksi kerrallaan, aloittaen rivin vasemmasta päästä ja edeten rivin oikeaan päähän. Koirat makaavat paikallaan 1 minuutin ajan, jonka jälkeen ne kutsutaan yksitellen luokse, aloittaen rivin oikeasta päästä ja edeten rivin vasempaan päähän. Luoksetulokutsu tapahtuu liikkeenohjaajan luvalla ja liikkeenohjaaja siirtyy seuraavan koiran kohdalle vasta kun edellinen koira on ohjaajansa luona. Kovaäänisiä käskyjä/kutsuja ei tule käyttää, sillä ne voivat häiritä kanssakilpailijoita ja näin ollen niiden käytöstä alennetaan arvosanaa huomattavasti.

Ryhmässä tulisi olla korkeintaan neljä koiraa, mutta ei kuitenkaan vähemmän kuin kolme. Mikäli luokkaan osallistuu vain viisi koiraa, ne kaikki voivat suorittaa liikkeen yhdessä.

On tuomarin päätettävissä, miten sellaisten koirien kohdalla toimitaan, joilla liike 2 on hylätty tai joiden ohjaajat eivät halua kutsua koiraansa.

Arvosteluohje:

Koira, joka nousee seisomaan tai menee maahan liikkeen ensimmäisen osan aikana, saa ensimmäisestä osasta 0 pistettä. Koira, joka muuttaa asentoansa kun ohjaaja on jo saapunut kehään, voi saada korkeintaan arvosanan 5. Koira, joka liikkuu paikaltaan (yli yhden mittansa) saa 0 pistettä molemmista liikkeen osista, vaikka ohjaaja olisi jo saapunut kehään. Koirat, jotka liikkeen 1. osan jälkeen seisovat tai ovat maassa, voidaan käskä yksitellen perusasentoon. Ensimmäisestä ”istu” -käskystä ei vähennetä pisteitä. Mikäli toinen

käsky tarvitaan, vähennetään arvosanasta 2 pistettä. Mikäli koira ei toistetunkaan "istu"-käskyn jälkeen istu, liikkeen toinen osa hylätään.

Mikäli koira, joka on istunut liikkeen 2 alussa, muuttaa asentoansa korjausvaiheessa, ei ohjaaja saa enää korjata koiran asentoa. Koira, joka jo makaa siinä vaiheessa kun maahankomennus vaihe alkaa, voi saada liikkeestä 2 korkeintaan 7 ja koira, joka seisoo, voi saada korkeintaan 8.

Mikäli koira menee maahan ilman käskyä (esim. toisen ohjaajan käskystä), on arvosana korkeintaan 8 liikkeestä 2.

Liike 2 hylätään, jos koira ei mene maahan, jos koira vaihtaa asentoa (istumaan tai seisomaan) minuutin paikallaolon aikana, siirtyy paikaltaan yli mittansa tai makaa selällään. Mikäli koira makaan kyljellään, korkein mahdollinen arvosana on 7.

Mikäli koira tulee ohjaajan luo toisen koiran luoksetulokutsusta, arvosana on korkeintaan 5 liikkeen 2. osasta. Mikäli koira tulee luokse ilman kutsua, liikkeen 2. osa hylätään. Mikäli koira noudattaa vasta toistettua luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira ei noudata toistakaan kutsua, liike hylätään.

Jos koira haukahtaa 1–2 kertaa arvosanaa alennetaan 1–2 pisteellä. Jos haukkuminen on jatkuvaa, suoritus hylätään (0 pistettä).

Koiran on sallittua liikuttaa päätään ja katsoa ympärilleen sekä osoittaa kiinnostusta, mikäli kehässä tai sen ulkopuolella on häiriötä tai kuuluu ääniä. Koira ei kuitenkaan saa vaikuttaa rauhattomalta tai levottomalta. Painon siirtäminen puolelta toiselle tai jalalta toiselle alentaa arvosanaa. Mikäli koira nousee liikkeen aikana ja lähestyy toista koira siten, että se voi häiritä toisen koiran suoritusta tai aiheuttaa tappelun, tulee liike keskeyttää ja järjestää uudelleen ilman häiriön aiheuttanutta koira. Häiriön aiheuttaneen koiran koesuoritus hylätään eikä se saa jatkaa koetta.

EVL liikkeet 1–2 katsotaan yhdeksi liikkeeksi siinä mielessä, että koiran kanssa kommunikointi, kehuminen tai muu palkitseminen eivät ole sallittua.

On suositeltavaa, että koirien edessä oleva kehän ympäristö suljetaan yleisöltä ja sinne pääsevät vain toimihenkilöt tämän liikkeen aikana. Arvokilpailuissa tämä järjestely on pakollinen.

Liikkeen ensimmäinen osa hylätään, jos

- koira nousee seisomaan tai menee maahan – koira liikkuu paikaltaan yli yhden mittansa – koira haukkuu jatkuvasti.

Liikkeen toinen osa hylätään, jos

- liikkeen ensimmäisessä osassa seisomaan noussut tai maahan mennyt koira ei istu toisellakaan käskyllä
- koira nousee istumaan tai seisomaan paikallaolon aikana
- koira liikkuu paikaltaan yli yhden mittansa
- koira tulee luokse ilman kutsua

- koira ei tule luokse toisellakaan kutsulla
- koira haukkuu jatkuvasti.

EVL – 3 Seuraaminen

Kerroin 3

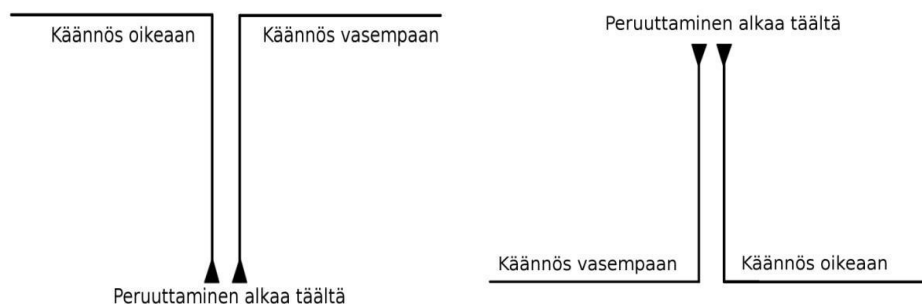
Käskyt: Seuraa

Suoritusohje:

Seuraamiskaavio sisältää hitaan-, normaalin- ja juoksuosuuden, joissa on käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä. Kaavioon kuuluu myös kahden tai kolmen askeleen siirtymisiä perusasennosta eri suuntiin sekä käännöksiä ja täyskäännöksiä paikallaan. Seuraamiseen tulee sisältyä myös 5–10 metrin (15–30 askelta) peruuttaminen. Peruuttaminen voi sisältää yhden käännöksen oikeaan tai vasempaan. Osuuden, jossa ohjaaja kävelee taaksepäin, tulee olla riittävän tasainen ja turvallinen.

Kaikkien luokkaan osallistuvien koirien tulee tehdä sama seuraamiskaavio

Yleisissä ohjeissa kuvataan seuraamista tarkemmin.

Arvosteluohje:

Suoritus hylätään, mikäli koira jättää ohjaajan tai seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta. Mikäli koira liikkuu hitaasti, korkein mahdollinen arvosana on 6–7. Kontaktin puute ja ylimääräiset käskyt ovat virheitä. Koiran vino seuraamisasento alentaa arvosanaa noin 2:lla. Hidastaminen ja pysähtyminen ennen tai jälkeen käännöksiä tai käännösten aikana alentavat arvosanaa. Arvosanaa alennetaan myös, mikäli koira seuraa niin lähellä ohjaajaa, että se häiritsee tai estää ohjaajan liikkumista. Ohjaajaan nojaaminen tai törmääminen ovat huomattavia virheitä. Pieni ohjaajan varovaisuus on sallittua, kun ohjaaja kävelee taaksepäin. Mikäli seuraaminen on taaksepäin kävelyssä puutteellista, alennetaan arvosanaa noin (1–2):lla.

Erikoisvoittajaluokan peruuttamisessa voi olla joko käännös oikeaan tai käännös vasempaan. Käännösten suunta määräytyy oheisen kuvan mukaisesti (peruuttamiseen lähdetään kuvassa yläreunasta).

Liike hylätään, jos

- koira jättää ohjaajan tai seuraa suurimman osan matkasta yli puolen metrin päässä toivotusta seuraamispaikasta.

Käsky: Seuraa – seiso/istu/maahan – seuraa – seiso/istu/maahan – seuraa – seiso/istu/maahan – seuraa

Suoritusohje:

Liike suoritetaan liitteenä olevan kuvan mukaisesti. Ohjaaja käskee, itse pysähtymättä, koiran istumaan, maahan ja seisomaan. Kaavioon kuuluu käännökset oikeaan ja vasempaan.

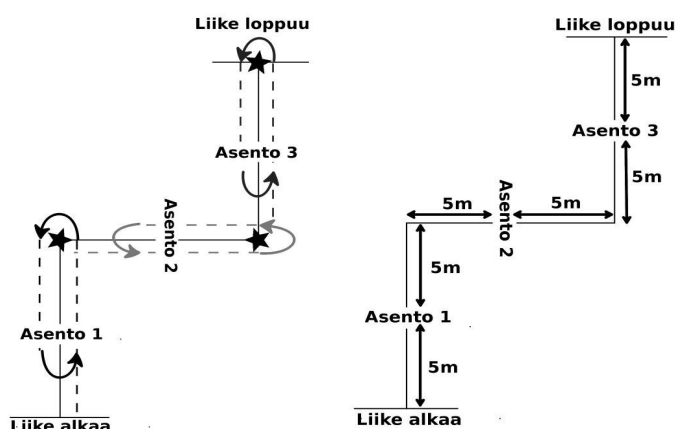
Käännösten paikat (vasen/oikea, 90°) tulee merkitä pienillä kartioilla, puolipalloilla, kylteillä tai vastaavilla. Asentojen (seiso-istu-maahan) suoritusjärjestys sekä käännösjärjestys (vasempaan ja oikeaan) voivat vaihdella, mutta järjestyksen tulee olla sama kaikille osallistujille.

Pysähdyspaikat ovat keskellä noin 10 metrin janaa. Kun ohjaaja ja koira ovat edenneet 10 metrin janaa pitkin noin puoliväliin (5 m), ohjaaja antaa koiralle käskyn. Ohjaaja jatkaa kulkuaan vielä noin 5 metriä, tekee täyskäännöksen ja palaa kohti koira, kävelee koiran ohi noin 0,5 metrin etäisyydellä koirasta, niin että koira jää ohjaajan vasemmalle puolelle. Ohjaaja jatkaa kävelemistä vielä noin 2 metriä koiran taakse, missä hän tekee täyskäännöksen ja palaa koiran luo. Sivuuttaessaan koiran ohjaaja antaa koiralle ”seuraa” -käskyn pysähtymättä. Liike jatkuu siten, että seuraavassa käännpisteessä (5 m) koirakko kääntyy vasemmalle/oikealle ja matkan puolessa välissä tekee uuden pysähdyn. Liike jatkuu samalla tavalla kuin ensimmäisessä osuudessa. Liike päättyy, kun liikkeenohjaaja on antanut pysähtymiskäskyn ja ilmoittanut liikkeen päättyneen.

Koiran tulee seisoa, istua ja mennä maahan kuviteltujen, merkkejä yhdistävien linjojen suuntaisesti. Välimatka koiran ja käännöspaikkojen merkkien välillä sekä merkkejä yhdistävien linjojen välillä pitäisi olla noin 0,5 metriä, ottaen huomioon koiran koko.

Käännösten kulmat tulee suorittaa 90° käännöksinä, ei pyöristettyinä. Koirakon tulee ohittaa kulmamerkkit oikealta ja jättää merkit vasemmalle puolelle.

Liikkeen kaikki vaiheet kulmien käännöksiä (oikea/vasen) lukuun ottamatta tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Arvosteluohje:

Mikäli koira pysähtyy väärään asentoon kerran (esim. istuu maahanmenon sijasta) tai jättää yhden asennon kokonaan suorittamatta, korkein mahdollinen arvosana on 7. Koiran tekemää asentoa ei hyväksytä, jos koira

tekee väärän asennon, jos koira liikkuu enemmän kuin mittansa verran käskyn jälkeen tai jos ohjaaja antaa toisen käskyn pysähtymiseen tai käyttää voimakkaita käsimerkkejä tai voimakasta kehonkieltä käskiessään koiran asentoon.

Jos mikä tahansa pysähdys jää kokonaan tekemättä, ts. koira ei pysähdy lainkaan ennen kuin ohjaaja on tehnyt täyskäännöksen, liike hylätään. Jos koira seuraa ohjaajaa pysähtymiskäskyn jälkeen ("seiso-istu-maahan"), on yksi ylimääräinen käsky sallittu (liikkeen hylkäyksen välttämiseksi), jotta koira saadaan pysähtymään. Jos koira tällöin pysähtyy ennen kuin ohjaaja ehtii seuraavaan kääntöpisteeseen, liike voi jatkua, mutta korkein mahdollinen arvosana on 6. Jos ohjaaja kääntyy kartiolla väärään suuntaan, liike hylätään.

Arvostelussa tulee kiinnittää huomiota seuraamiseen ja asentojen suoruuteen suhteessa lähtö-

/kääntö- ja lopetuspaikkoihin. Liikkuminen käskyn jälkeen, hitaasti seisahtuminen/istuminen/maahan meno ja koiran vino asento, huono seuraaminen, vauhdin muuttuminen, pyöristetyt käännökset kulmissa ja poikkeaminen oikealta linjalta samoin kuin kääntyminen ja koiraan katsominen ovat virheitä. Nämä alentavat arvosanaa (1–4):llä.

Ylimääräiset pysähtymiskäskyt eivät ole sallittuja, hylkäävät ko. asennon. Käsimerkit ja kehonkieli seiso/istu/maahan käskyjen yhteydessä ovat vakavia virheitä ja alentavat arvosanaa merkkien kestosta ja voimakkuudesta riippuen (3–5):llä tai ko. asento voidaan hylätä.

Liike hylätään, jos

- koira ei tee vähintään kahta hyväksyttyä asentoa
- koira jättää minkä tahansa pysähdyksen kokonaan tekemättä
- koirakko kääntyy kartiolla väärään suuntaan.

EVL – 5 Luoksetulo ja pysäytykset seisomaan ja maahan

Kerroin 4

Käskyt: Maahan – (paikka) – tänne – seis/KM - tänne – maahan/KM – tänne (– sivulle)

Käsimerkeissä voi käyttää yhtä tai molempia käsiä. Ohjaajan tulee ilmoittaa käyttäkö suullisia käskyjä vai käsimerkkejä pysäytyksissä.

Suoritusohje:

Ohjaaja käskee koiran maahan ja siirtyy noin 30–35 metrin päähän koirasta hänelle osoitettuun paikkaan. Matkan kolmannekset on merkitty esimerkiksi luoksetulolinjan sivuun sijoitetuilla kartioilla. Ohjaaja kutsuu koira ja käskee itsenäisesti koiran pysähtyä seisomaan merkin kohdalla. Ohjaaja kutsuu koira uudelleen ja käskee sen itsenäisesti maahan merkin kohdalla. Tämän jälkeen ohjaaja kutsuu koiran perusasentoon.

Kaikki liikkeen vaiheet pysähtymiskäskyjä lukuun ottamatta tehdään liikkeenohjaajan luvalla. Pysähtymiskäskyt ohjaaja antaa itsenäisesti merkkien (kartioiden) kohdalla.

Ohjaaja voi käyttää vuorotellen suullisia käskyjä ja käsimerkkejä niin, että yksi pysähtymiskäsky on suullinen ja toinen käsimerkki. Suullista käskyä ja käsimerkkiä ei kuitenkaan saa käyttää samanaikaisesti. Ohjaaja voi liittää jokaiseen luoksetulokutsuun myös koiran nimen, mutta nimi ja käsky on annettava peräkkäin nopeasti niin, ettei niistä muodostu kahta erillistä käskyä.

Arvosteluohje:

Koiran tulee totella käskyjä halukkaasti. Sen tulee liikkua ripeästi, vähintään ripeää ravia, ja säilyttää sama askellaji. Haluton luoksetulo on virhe. Koiran rotu tulee huomioida nopeutta arvostellessa. Koiran tulee aloittaa pysähtyminen välittömästi käskyn jälkeen. Pysähtymistä arvosteltaessa koiran vauhti tulee ottaa huomioon. Nopeilla koirilla sallitaan pieni toleranssi pysähtymisessä, mutta hitaasti liikkuvilla koirilla ei. Saadakseen täydet pisteet pysähtymisestä koira ei saa edetä omaa mittaansa enempää käskyn jälkeen.

Jotta pysähtymisosoio hyväksytään, koira ei saa edetä yli kolmea mittaansa käskyn jälkeen. Mikäli liikkeen aikana käytetään enemmän kuin kolme luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira ei lähde liikkeelle jostain asennosta toisellakaan käskyllä, liike hylätään.

Mikäli koira jättää yhden pysähdyksen suorittamatta (ei pysähdy kolmen mittansa sisällä), korkein mahdollinen arvosana on 6. Jos koira jättää yhden pysähtymisen kokonaan suorittamatta (ei edes yritä pysähtyä), korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira ei suorita kumpaakaan pysähtymistä tai suorittaa pysähtymiset väärässä järjestyksessä, liike hylätään. Jos koira pysähtyy kerran väärään asentoon, korkein mahdollinen arvosana on 7. Mikäli koira vaihtaa asentoa, arvosanaa alennetaan 2:lla. Mikäli koira nousee istumaan tai seisomaan, tai siirtyy paikaltaan alle oman mittansa vaihtamatta asentoaan ennen ensimmäistä luoksetulokutsua, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen luoksetulokutsua, liike on hylätty.

Liike hylätään, jos

- koira ei lähde liikkeelle jostain asennosta toisellakaan käskyllä
- koira ei suorita kumpaakaan pysähtymistä
- koira suorittaa pysähtymiset väärässä järjestyksessä
- koira siirtyy paikaltaan yli mittansa verran ennen luoksetulokutsua.

EVL – 6 Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo

Kerroin 4

Käskyt: Eteen – seiso – oikea/vasen+KM (– seiso) – maahan – tänne

Suoritusohje:

Ennen liikkeen aloitusta ohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille aikooko hän käskä koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan.

Ohjaaja lähettää koiran noin 10 metrin päässä aloituspaikasta olevaan ympyrään ja käskä koiran seisomaan ympyrän sisälle. Koiran tulee seisoa ympyrässä kaikki jalat kehän sisäpuolella.

Ympyrän säde on noin 2 metriä ja sen keskipiste on noin 10 metrin päässä aloituspaikasta. Ympyrän keskipistettä ei merkitä.

Ympyrän keskipistettä ei merkitä mitenkään. Ympyrän kehä tulee merkitä koiralle huomaamattomasti, vähintään kahdeksasta kohdasta (esim. merkitään noin 10–15 cm:n kaarenpätkiä teipillä) tai merkitsemällä koko ympyrän kehä (esimerkiksi hiekkakentällä kevyesti uurtamalla, liidulla tai vaarattomalla spraymaalilla).

Merkitsemisen tarkoituksena on auttaa ohjaajaa ja tuomaria arvioimaan onko koira ympyrän sisä- vai ulkopuolella, eikä ympyrän kehä saa olla koiralle selkeästi erottuva (kontrasti vähäinen). Poikkeuksellisesti, mikäli olosuhteet sitä vaativat (esimerkiksi nurmikentällä), voidaan käyttää ohutta narua, kaapelia tai letkua, jonka halkaisija on maksimissaan 0,5 cm ja kiinnittää se alustaan. Nämä eivät saa olla selkeästi alustasta erottuvia. Ympyrän kehän pituus on 12,6 metriä. Kts. B1 Järjestämisohje.

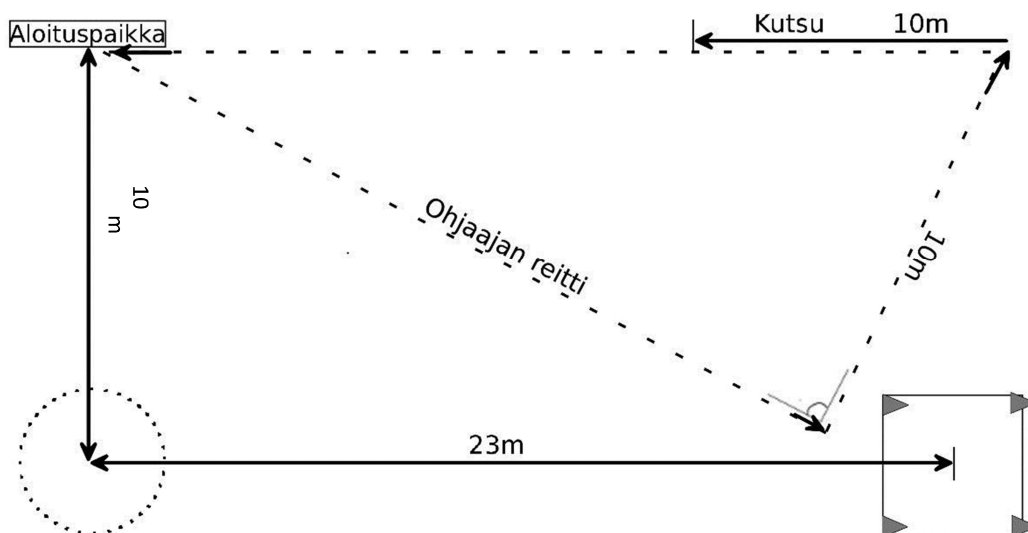
Koiran seisottua noin 3 sekuntia ympyrän sisällä, ohjaaja lähettää koiran noin 3 metriä x 3 metriä kokoiseen ruutuun, joka sijaitsee noin 25 metrin päässä liikkeen aloituspaikasta. Mikäli koira ei seiso ympyrän sisäpuolella, tulee ohjaajan antaa lisäohjauskäskyt ennen kuin liikkeenohjaaja on antanut ohjaajalle luvan ohjata koira ruutuun (ennen kolmen sekunnin umpeutumista).

Ruutu, samoin kuin ympyrän kehä, tulee sijoittaa vähintään noin 3 metrin etäisyydelle kehän reunoista. Koiran tulee liikkua ruutua kohti suoraviivaisesti ja mennä ruutuun sen etureunasta.

Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla (korkeus noin 10–15 cm). Näkyvästi merkityt (esim. nauha, kalkkiviiva, teippi) ruudun sivut yhdistävät kartiot niiden ulkopuolelta. Kun koira on ruudussa, ohjaaja käskee koiran joko seisomaan ja sitten maahan tai suoraan maahan. Jos koira käsketään ensin seisomaan, seisomisasennon tulee olla selkeä ja vakaa ennen kuin ”maahan” -käsky annetaan.

Ohjaaja kävelee kohti koiraa. Ohjaajan ollessa noin 2 metrin etäisyydellä koirasta ohjaaja kääntyy oikeaan/vasempaan ja edettyään noin 10 m kääntyy uudelleen, kohti aloituspaikkaa. Noin 10 metriä kuljettuaan ohjaaja kutsuu koiraa ja jatkaa kohti aloituspaikkaa. Aloituspaikkaan tultuaan ohjaaja pysähtyy.

Koiran tulee liikkua kohti merkittyä ympyrää ja ruutua suoraviivaisesti sekä mennä ruutuun sen etureunasta. Aloituspaikan ja ympyrän keskipisteen sekä ympyrän keskipisteen ja ruudun keskipisteen välisten yhdyslinjojen kulman tulee olla 90°.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa ohjauksia ja käskyjä sekä koiran nopeutta ja suoraviivaista liikkumista. Jos koira menee ruutuun sen sivusta tai takaa, arvosanaa alennetaan ($\frac{1}{2}$ –1):llä. Korkeimman arvosanan saaminen edellyttää, että ohjaaja käyttää liikkeen aikana korkeintaan kuusi käskyä, jolloin yksi kuudesta käskystä on seisomiskäsky koiran ollessa ruudussa. Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi käskä koiran suoraan maahan sen ollessa ruudussa ja käyttää näin siis vain yhteensä viisi käskyä. Koiran täytyy totella käskyjä eli esim. jos "seiso" käsky annetaan ruudussa, koiran täytyy totella käskyä ja jos koira käsketään suoraan maahan, sen täytyy mennä maahan välittömästi. Mikäli koira pysähtyy ruudun reunalle ja koiralle joudutaan antamaan korjauskäsky, tulee koiralle antaa uusi "seiso"-käsky kun se on ruudussa, mikäli ohjaaja on ilmoittanut, että koira pysähtyy seisomaan ennen maahanmenoa. Arvosanan alennus on -1/käsky, jos koira reagoi nopeasti ja selkeästi.

Jos koira toimii ilman käskyjä, arvosanaa alennetaan. Tämä tarkoittaa sitä, että esim. "seiso" käsky ympyrässä ja "seiso"- ja/tai "maahan" -käskyt ruudussa pitää antaa. Jos ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan, liike hylätään. Jos ohjaaja käyttää liiallisia apuja (kehonkieltä), korkein mahdollinen arvosana on 8. Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, että koira seisoo kaikki jalat merkityn ympyrän sisäpuolella ennen kuin ohjaaja saa lähettää koiran ruutuun. Mikäli koira ei seiso ympyrän sisäpuolella, tulee ohjaajan antaa lisäohjauskäsky ennen kuin liikkeenohjaaja on antanut luvan ruutuun ohjaukseen (noin 3 sek). Jos koira istuu tai menee maahan ympyrässä, korkein mahdollinen arvosana on 8. Jos koira istuu tai menee maahan ympyrän ulkopuolella tai ruudun ulkopuolella, liike hylätään. Jos koira on jo maassa, sitä ei voi enää ohjata uudelleen.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, ettei mikään osa koirasta ole ruudun rajaushauhojen ulkopuolella. Hännän ei kuitenkaan tarvitse olla ruudussa.

Liike hylätään, jos koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ohjaajan toista käännöstä.

Jos koira nousee ohjaajan toisen käännöksen jälkeen, mutta ennen kuin ohjaaja on kutsunut koiraa, korkein mahdollinen arvosana on 5. Jos koira liikkuu/ryömii ruudussa, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira liikkeessaan ylittää ruudun reunan ennen kuin ohjaaja on kutsunut koiraa, liike hylätään. Jos koira liikkuu hyvin hitaasti, on korkein mahdollinen arvosana 6.

Toinen luoksetulokutsu, seisomiskäsky (sekä ympyrässä että ruudussa) tai maahanmenokäsky alentavat arvosanaa (2:lla/käsky). Jos koira ei noudata jotain em. käskyistä toistettunakaan, liike hylätään. Käsimerkit sallitaan vain ohjauskäskyjen yhteydessä, jos koira pitää ohjata ruutuun uudelleen koiran ollessa kaukana ohjaajasta. Käsimerkin käyttäminen koiran ollessa ohjaajan vieressä alentaa arvosanaa 2:lla.

Jos koira toimii ilman käskyä (esim. pysähtyy seisomaan tai menee maahan) alennetaan arvosanaa 2:lla. Jos koira ottaa ruudussa eri asennon kuin ohjaaja on ilmoittanut, alennetaan arvosanaa 3:lla. Jos seisomisasento ei ole selkeä, alennetaan arvosanaa 2:lla.

Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Arvosanaa alennetaan (1–2):lla/käsky.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja liikkuu (askeltaa/liikuttaa jalkojaan) käskyjä antaessaan
- koira ei seiso ympyrässä kaikki jalat kehän sisäpuolella
- koira istuu tai menee maahan ympyrän ulkopuolella tai ruudun ulkopuolella
- koira nousee istumaan tai seisomaan ennen ohjaajan toista käännöstä
- koira ruudussa liikkeessaan ylittää ruudun reunan ennen kuin ohjaaja on kutsunut koira – koira ei noudata luoksetulokutsua, seisomiskäskyä tai maahanmenokäskyä toistettunakaan.

EVL – 7 Ohjattu noutaminen

Kerroin 3

Käskyt: Eteen – seiso – oikea/vasen+KM – nouda – irti – (sivulle)

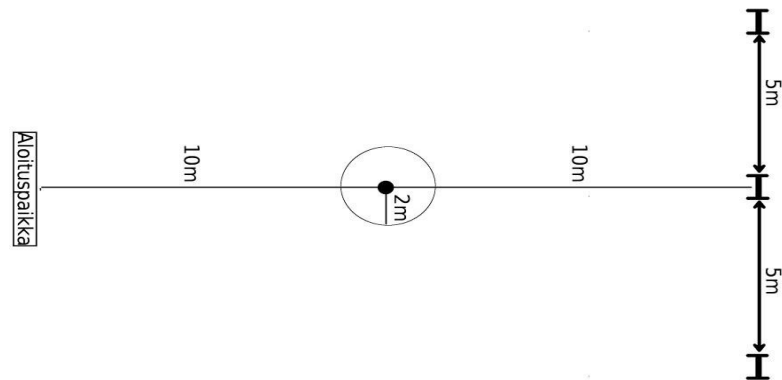
Suoritusohje:

Liikkeenohjaaja asettaa kolme puista noutoesinettä riviin noin 5 metrin päähän toisistaan siten, että ne ovat helposti nähtävissä. Aloituspaiikka on noin 20 metriä keskimmäisestä esineestä. Ohjaaja lähettää koiran ympyrään ja käskyy koiran seisomaan ympyrän sisälle. Koiran tulee seistä ympyrässä kaikki jalat kehän sisäpuolella. Ympyrän kehän säde on 2 metriä ja sen keskikohta on noin 10 metriä aloituspaikasta. Ympyrän keskipiste on merkitty kartiolla. Ympyrän kehä tulee merkitä koiralle huomaamattomasti, vähintään kahdeksasta kohdasta (esim. merkitään noin 10–15 cm:n kaarenpätkiä teipillä) tai merkitsemällä koko ympyrän kehä (esimerkiksi hiekkakentällä kevyesti uurtamalla, liidulla tai vaarattomalla spraymaalilla). Poikkeuksellisesti, mikäli olosuhteet sitä vaativat (esimerkiksi nurmikentällä), voidaan käyttää ohutta narua, kaapelia tai letkua, jonka halkaisija on maksimissaan 1,0 cm ja kiinnittää se alustaan. Ympyrän kehän pituus on 12,6 metriä. Kts. B1 Järjestämisohje.

Noin 3 sekunnin kuluttua ohjaaja saa luvan käskeä koira noutamaan arvottu noutoesine. Mikäli koira ei seiso ympyrän sisäpuolella, tulee ohjaajan antaa lisäohjauskäskyt ennen kuin liikkeenohjaaja on antanut ohjaajalle luvan ohjata koira noutoon (ennen kolmen sekunnin umpeutumista).

Ohjauskäsky (oikea/vasen) ja noutokäsky tulee antaa tiiviisti yhdessä, sillä myöhäinen noutokäsky voidaan tulkita lisäkäskyksi.

Liikkeenohjaaja asettaa kolme puista noutoesinettä arvonnän jälkeen riviin noin 5 metrin päähän toisistaan siten, että ne ovat helposti nähtävissä. Keskimmäinen noutoesine ei koskaan ole mukana arvonnassa. Haettavaksi arvottu esine (vasen tai oikea) viedään paikalleen ensimmäisenä. Keskimmäinen noutokapula sijaitsee noin 10 metrin päässä kartiosta. Noutoesineet tulee sijoittaa vähintään noin 3 metrin etäisyydelle kehän reunoista. Tämän aikana ohjaaja ja koira ovat aloituspaikassaan kohti keskimmäistä noutoesinettä noin 20 metrin päässä.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä ja ohjausta, koiran nopeutta ja menoa noutoesineelle ja takaisin suorinta mahdollista reittiä. Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, että koira seisoo ympyrässä kaikki jalat kehän sisäpuolella. Jos koira istuu tai menee maahan ympyrässä, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, että koira seisoo ympyrässä kaikki jalat kehän sisäpuolella. Mikäli koira ei seiso ympyrän sisäpuolella, tulee ohjaajan antaa lisäohjauskäskyt ennen kuin liikkeenohjaaja on antanut ohjaajalle luvan ohjata koira noutoon. Jos koira istuu tai menee maahan ympyrässä, korkein mahdollinen arvosana on 8.

Jos koira menee väärälle noutoesineelle ja se pysäytetään ja ohjataan uudelleen oikealle noutoesineelle ja koira tuo oikean esineen, arvosanaa alennetaan 3:lla. Jos koira ohjataan uudelleen väärältä noutoesineeltä ilman pysäyttämistä, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Jos koira nostaa väärän noutoesineen, liike hylätään.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- koira ei seiso ympyrässä kaikki jalat kehän sisäpuolella
- koira nostaa väärän noutoesineen
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen – ohjaaja osoittaa koiralle suuntaa tai koskettaa koira aloituspaikassa.

EVL – 8 Merkin kiertäminen, pysähtyminen ja ohjattu noutaminen esteen yli hypäten

Kerroin 4

Käskyt: Kierrä – seiso/istu/maahan+KM – oikea/vasen+KM+nouda (– hyppää) – irti (– sivulle)

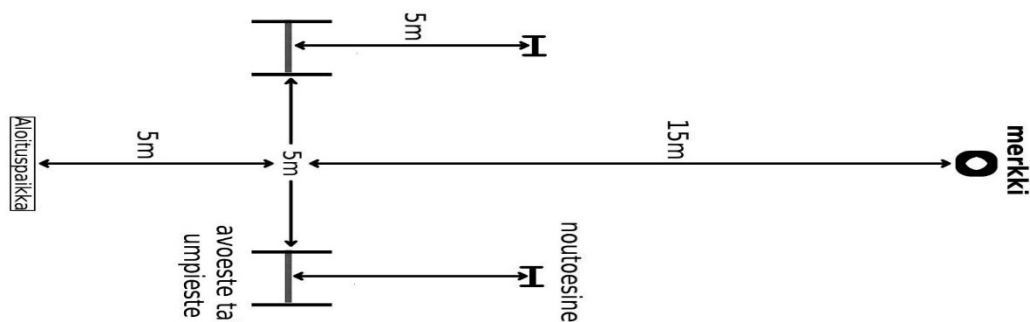
Suoritusohje:

Ohjaaja seisoo koira perusasennossa liikkeen aloituspaikassa. Liikkeenohjaaja kävelee asettamaan noutoesineet noin 5 metriä esteiden taakse. Luvan saatuaan, ohjaaja lähettää koiran merkin ympäri. Kun koira on selkeästi kiertänyt merkin ja palannut noin kaksi metriä takaisin kohti ohjaajaa, mutta ei ole ohittanut kuvitteellista linjaa, joka yhdistää noutoesineet, ohjaaja käskää koiran itsenäisesti asentoon, jonka tuomari on ilmoittanut. Suullista käskyä ja yhtäaikaista käsimerkkiä voidaan käyttää halutun asennon ottamisessa. Noin 3 sekunnin kuluttua ohjaaja käskää koiran noutamaan arvotun noutoesineen ja hyppäämään vastaavan esteen yli ja palaamaan perusasentoon.

Ennen kuin koe alkaa, tuomari ilmoittaa minkä asennon (seiso/istu/maahan) koirat tekevät merkin kierron jälkeen. Asento on sama kaikille osallistujille.

Suunta (oikea/vasen), josta koiran täytyy noutaa esine ja hypätä este, arvotaan ennen liikkeen alkua.

Täten tämä määrittelee sen, hyppääkö koira avoesteen vai umpinaisen esteen. Ohjaajalle ei kerrota suuntaa tässä vaiheessa vaan hänelle kerrotaan nouto/hyppäysuunta siinä vaiheessa kun hän on käskennyt koiran seisomaan/istumaan/maahan. Noutoesineet asetetaan aina samassa järjestyksessä ko. kokeessa (oikealta vasemmalle tai vasemmalta oikealle) riippumatta siitä, kumpi esine noudetaan. Noin 40 cm korkea, hyvin näkyvä merkki sijaitsee noin 20 metriä aloituspisteestä. Kaksi estettä sijaitsevat noin 5 metriä aloituspisteestä ja 5 metriä toisistaan.

Kokeessa on oltava käytettävissä kolme erikokoista noutoesinesarjaa erikokoisia koirarotuja varten. Suurin saa painaa korkeintaan noin 450 g. Noutoesineiden kokojen tulee olla suhteessa eri rotujen kokoihin, mutta ohjaaja voi kuitenkin vapaasti valita haluamansa kokoisen noutoesineen.

Kaikissa kilpailuissa käytetään aina kahta erilaista estettä - toinen on avoeste ja toinen umpieste.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran halukkuutta noudattaa käskyjä ja ohjausta, koiran nopeutta ja lyhyitä reitinvalintoja. Koiran pitää juosta riittävän nopeasti, vähintään reipasta ravia ja säilyttää nopeus liikkeen eri

vaiheissa. Koiran liikkumisnopeuden arvostelussa on otettava huomioon koiran rotu. Hidas työskentely alentaa arvosanaa (1–5):llä. Koiran tulee reagoida käskyihin välittömästi. Nopeilla koirilla sallitaan hieman toleranssia pysähtymisessä, mutta hitaasti liikkuvilla koirilla ei. Jos koira ottaa väärän asennon tai jos koira vaihtaa oikean asennon väärään asentoon, on korkein mahdollinen arvosana 8. Liike hylätään, jos koira jättää paikkansa ennen käskyä. Jos koira kääntyy takaisin ennen merkkiä, se täytyy ohjata uudelleen merkille. Tämä alentaa arvosanaa. Liike hylätään, jos koira ei mene merkin ympäri. Ohjaaja voi käyttää kaksi ohjauskäskyä (– 1 piste jokaisesta lisäkäskystä, jos koira tottelee käskyä). Kun koira on mennyt merkin ympäri, koiran tulee tehdä oikea asento käskystä. Jos koira pysähtyy itsenäisesti merkin kierrettyään, tulee se kutsua ja sen jälkeen pysäyttää uudestaan. Arvosana voi olla korkeintaan 6.

Ohjaajalle kerrotaan kumpi noutoesine (oikea tai vasen) noudetaan, kun koira on ottanut asennon (seiso/istu/maahan). Ohjaaja saa antaa ”hyppy” -käskyn, kun koira on nostanut noutoesineen. Jos koira ylittää noutoesineet yhdistävän linjan ilman että se on noutanut oikean noutoesineen, liike hylätään.

Jos koira menee väärälle noutoesineelle (tai esteelle) ja se pysäytetään ja ohjataan uudelleen oikealle (kaksi käskyä) ja koira tuo oikean esineen, arvosanaa alennetaan 3:lla. Jos koira ohjataan uudelleen väärältä noutoesineeltä (tai esteeltä) ilman pysäyttämistä, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Ylimääräisten ohjauskäskyjen vaikutus arvosanaan riippuu käskyjen voimakkuudesta ja koiran halukkuudesta noudattaa käskyä. Vähennys voi olla 1–2 pistettä/käsky. Muiden ylimääräisten käskyjen vaikutuksen arvosanaan tulee olla yhdenmukainen yleisten arvosteluohjeiden kanssa.

Liike hylätään, mikäli ohjaaja antaa pysähtymiskäskyn (seiso-istu-maahan) koiran ollessa vasta merkin vieressä, mikäli koira hyppää esteen yli matkalla kohti merkkiä, ponnistaa esteen päältä tai kaataa esteen tai jos koira ei paluumatkallaan hyppää esteen yli tai hyppää väärän esteen yli. Liike hylätään, jos koira nostaa väärän noutoesineen tai ei nouda esinettä.

Jos koira koskee estettä hypätessään, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Jos koira pudottaa avoesteen riman, arvosanaa alennetaan 2:lla.

Jos koira ponnistaa esteen päältä, liike hylätään.

Jos este kaatuu, liike hylätään.

Jos koira ennakoi käskyä, arvosanaa alennetaan (2–4):llä.

Jos ohjaaja pysäyttää koiran liian aikaisin, kuitenkin niin, että koira on selvästi ohittanut merkin (noin metrin verran), arvosanaa alennetaan 2:lla.

Jos koira toimii itsenäisesti (esim. pysähtyy ilman käskyä), arvosanaa alennetaan 2:lla.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja osoittaa koiralle suuntaa tai koskettaa koira aloituspaikassa
- ohjaaja antaa pysähtymiskäskyn koiran ollessa vasta merkin vieressä
- koira ei mene merkin ympäri
- koira ylittää noutoesineet yhdistävän linjan ilman että se on noutanut oikean noutoesineen
- koira ei nouda esinettä tai nostaa tai noutaa väärän esineen
- koira puree erittäin voimakkaasti noutoesinettä tai rikkoo sen.
- koira hyppää esteen yli matkalla kohti merkkiä
- koira ei hyppää esteen yli tai hyppää väärän esteen yli
- koira ponnistaa esteen päältä
- koira kaataa esteen

EVL – 9 Tunnistusnouto

Kerroin 3

Käskyt: (Seuraa/paikka –) etsi/nouda – irti (– sivulle)

Suoritusohje:

Ohjaaja seisoo liikkeen aloituspaikassa koira perusasennossa. Liikkeenohjaaja antaa ohjaajalle puisen noutoesineen (10 cm x 2 cm x 2 cm), joka on merkitty etukäteen tunnisteella. (Merkintään tulee käyttää lyijykynää tai kuulakärkikynää, ei esim. tussikynää.) Liike alkaa, kun liikkeenohjaaja ojentaa esineen. Ohjaaja saa pitää merkittyä noutoesinettä kädessään noin 5 sekunnin ajan. Koira ei saa koskea tai haistella noutoesinettä tässä vaiheessa. Liikkeenohjaaja ottaa esineen ja kehottaa ohjaajaa kääntymään ympäri.

Ohjaaja saa päättää näkeekö koira noutoesineitten sijoittamisen. "Seuraa"- tai "paikka"-käskyt ovat sallittuja ohjaajan kääntyessä. Liikkeenohjaaja vie merkityn noutoesineen siihen koskematta yhdessä 5–7 muun samanlaisen noutoesineen kanssa ja asettaa kaikki noutoesineet maahan tai lattialle noin 10 metrin etäisyydelle ohjaajasta. Liikkeenohjaaja asettaa muut 5–7 esinettä maahan käsin ja täten koskee niihin.

Noutoesineet asetetaan samanlaiseen muodostelmaan kaikille osallistujille ja noin 25 cm etäisyydelle toisistaan, mutta ohjaajan esineen paikka muodostelmassa voi vaihdella. Ohjaajan esineen voi vapaasti sijoittaa muodostelman eri kohtiin.

Ohjaaja kääntyy ympäri ja käskää koiran noutamaan, merkitty noutoesine. Koiran tulee löytää oikea esine, tuoda se ja luovuttaa ohjaajalle yleisten ohjeiden mukaan.

Koira saa työskennellä noin puolen minuutin ajan, jos työskentely on aktiivista ja määrätietoista. Jokaista osallistujaa varten on varattava omat noutoesineet.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran työskentelyhalukkuutta ja tempoa. Liike hylätään, jos ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle, jos ohjaaja antaa

koiralle käskyjä sen ollessa esineiden luona tai jos koira nostaa väärän esineen. Hylkäämistä ei tapahdu, jos koira haistelee esineitä etsiessään oikeaa.

Yleisissä suoritus- ja arvosteluohjeissa on arvosteluohjeet sille, jos koira pudottaa noutoesineen tai pureskelee noutoesinettä.

Liike hylätään, jos

- ohjaaja antaa koiran haistaa tai koskettaa esinettä ennen kuin ohjaaja luovuttaa sen takaisin liikkeenohjaajalle
- ohjaaja antaa koiralle käskyjä sen ollessa esineiden luona
- koira nostaa väärän esineen.

EVL – 10 Kauko-ohjaus

Kerroin 4

Käskyt: Maahan – (paikka) – istu+KM /seiso+KM/maahan+KM (jokainen asento kahteen kertaan) – istu

Suoritusohje:

Koiran pitää vaihtaa asentoaan kuusi kertaa (seiso/istu/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti ja sen tulee pysyä alkuperäisellä paikallaan. Jokainen asento tehdään kaksi kertaa.

Asennonvaihtojen järjestys voi vaihdella, mutta sen pitää olla sama kaikille osallistujille.

Jokainen asento suoritetaan kaksi kertaa ja viimeinen asennonvaihtokäsky on ”maahan”.

Aloituspaidan rajalinja merkitään kahden merkin avulla siten, että se on merkkien välinen kuvitteellinen jana. Aloituspaidka on näiden kahden merkin välisen kuvitteellisen janan edessä ja ohjaaja käskyy koiransa maahan siten, että rajalinja on koiran takana.

Ohjaaja jättää koiran paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan noin 15 metrin etäisyydelle koirasta ja kääntyy koiraan päin.

Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisten tai kuvallisten näyttötaulujen avulla tai elektronisen näyttötaulun avulla. Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3– 5 metriä koirasta ja siten, että hän ei näe koiraa asennonvaihtokehotuksia näyttäessään. Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein. Ohjaaja saa käyttää sekä suullisia käskyjä että käsimerkkejä, mutta käskyjen on oltava lyhyitä ja ne on annettava samanaikaisesti. Viimeisen ”maahan” -käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiran luokse ja käskyy sen perusasentoon.

Arvosteluohje:

Arvostelussa painotetaan koiran asennonvaihtojen nopeutta, asentojen selkeyttä ja sitä, miten hyvin koira pysyy kussakin asennossa sekä sitä, miten hyvin se pysyy alkuperäisellä paikallaan.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan, että koira ei liiku yhteensä enempää kuin oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan. Koiran liikkumat matkat lasketaan yhteen (eteen- ja taaksepäin sekä sivusuuntaan jne.).

Jos koira jättää suorittamatta yhden kuudesta asennonvaihdosta, korkein mahdollinen arvosana on 7. Jos koira jättää yhden asennonvaihdon väliin ja vaihtaa suoraan seuraavaan asentoon, liike hylätään. Koiran täytyy vaihtaa käskystä asentoa vähintään viisi kertaa saadakseen pisteitä.

Jos koira nousee istumaan ennen kuin ohjaaja palaa koiran viereen, korkein mahdollinen arvosana on 8. Ohjaajan korostetut suulliset käskyt ja korostetut tai pitkäkestoiset käsimerkit ja vartaloavut alentavat arvosanaa. (Ks. yleiset säännöt).

Ensimmäinen asennonvaihdon yhteydessä annettava lisäkäsky alentaa arvosanan 8:aan. Toisen käskyn tottelemattomuus johtaa tämän asennon hylkäämiseen. Seuraavissa asennonvaihdossa tarvittavat lisäkäskyt alentavat arvosanaa 1:llä. Toisin sanoen, ensimmäinen asennonvaihdon yhteydessä annettava lisäkäsky alentaa siis arvosanaa 2:lla ja seuraavat lisäkäskyt alentavat arvosanaa 1:llä

Tästä liikkeestä on mahdollista saada pisteitä vaikka 3–4 asentoa on tehty vasta lisäkäskyjen (– 1p) jälkeen, jos lisäkäskyjä totellaan heti ja ne johtavat hyviin ja selkeisiin asentoihin ja liike on muuten erinomainen.

Liike hylätään, jos

- koira liikkuu yli oman mittansa aloituspaikasta mihinkään suuntaan
- koira jättää yhden asennonvaihdon väliin ja vaihtaa suoraan seuraavaan asentoon
- koira ei vaihda käskystä asentoa vähintään viittä kertaa.

Liite 1

Ehdotuksia EVL-luokan liikkeen 9 noutoesineiden kuvioiksi. Noudettavan esineen voi sijoittaa vapaasti.

